het land van aalst

tijdschrift van de
geschied- en
heemkundige vereniging
het land van aalst

JAARGANG XXX - 1978 Nr. 2 en 3

EEN JAAR GRATIS VERZEKERING voor de leden van V.T.B.—V.A.B., Davidsfonds, Willemfonds, Vermeylenfonds V.O.S., A.N.Z. en B.J.G.G. bij het afsluiten van een tienjarige polis in één van de takken :

— **Brand**

— **Burgerlijke verantwoordelijkheid gezin**

— **Persoonlijke verzekering**

— **Persoonlijke verzekering inzittenden auto**

Vraag inlichtingen aan onze bemiddelaars of rechtstreeks aan

N.V. DE NOORDSTAR

en BOERHAAVE

Groot-Brittanniëlaan 121

9000 GENT Tel. 091/25.75.15

die de zaak aan de bemiddelaar van uw keuze zal overmaken.

Schuttersfeest te Gent in 1439-40

In een handschrift van Auguste De Portemont vonden we een uittreksel uit een dokument van de St.-Jorisgilde of gilde van de voetboog van Gent. Het zijn bijzonderheden over een "scutterie" of schuttersfeest tijdens het jaar 1439-40 waaraan 58 gilden uit onze streken hebben deelgenomen. De Portemont gebruikte enkele gegevens uit deze tekst in zijn "Recherches historiques sur la ville de Grammont en Flandre, Gent 1870". We zullen in de mate van het mogelijke het lezen en verstaan van deze oude tekst voor de lezer toegankelijk maken. De Portemont deelde ons mee dat hij deze tekst overschreef uit een handschrift van de XVe eeuw dat aan de heer C.P. Serrure toebehoorde.

In de middeleeuwen hebben er verschillende soorten van gilden bestaan : de gilden van de kooplieden, de gilden van ambachten en neringen, de schuttersgilden, de toneelgilden en kamers van Rederijkers. De gilden van de kooplieden zijn de oudste ; ze groepeerden kooplieden die op dezelfde markt handel dreven of dezelfde streek bereisden ; het was hun bedoeling in die onzekere tijden mekaar te helpen en te beschermen ; deze gilden zijn er dikwijls in geslaagd het bestuur van de gemeenten in handen te krijgen en werden zeer machtig. Naarmate de gemeenten zich meer en meer ontwikkelden ontstonden de ambachtsgilden waarvan de leden zich eveneens verenigden om hun arbeid te beschermen en te bevorderen. De toneelgilden eerst gezellen van de spelen, later Rederijkers zorgden voor vermaak en geestelijke ontwikkling.

Eindelijk waren er de schuttersgilden (XIVe eeuw) samengesteld uit handboogschutters of voetboogschutters. De schuttersgilden zowel als al de andere gilden vormden een broederschap, ze hadden een schutspatroon, hun eigen altaar in de kerk, de jaarlijkse gildenmis, evenals als de andere hadden ze een leiding die doorgaans uit deken(s), koning, konestabele mannen bestond. Doorgaans ontvingen ze een vergoeding van de gemeente want ze namen deel aan de processiën, stoeten, openbare feestelijkheden, zoals de kermis ; oorspronkelijk vormden ze de bijzonderste afdeling van de stadsmilitie binnen de gemeenten, nochtans verloren ze met de tijd hun militair karakter en legden zich toe op prijsschietingen en spel.

In 1439 had de voetbooggilde van St.-Joris te Gent met de steun van de gemeente een groots schuttersfeest ingericht waaraan niet minder dan 58 groepen deelnamen.

St.-Joris hun patroonheilige was afkomstig van Capadocië in Klein Azië, hij diende in het Romeinse leger en werd om zijn geloofstrouw onder keizer Diocletianus onthoofd.

De inkomst van sommige gilden te Gent hetzij langs de baan hetzij over water, van buiten of van binnen het graafschap Vlaanderen was iets enigs ; ze vormden een machtige luisterrijke stoet waarvoor afzonderlijke prijzen werden uitgeloofd.

In de stoet die uit Mechelen over water aankwam werd gezinspeeld op de legende van St.-Joris : het jonge prinsesje Margareta werd door het lot aangeduid na zovele andere kinderen om ten koste van haar leven een draak te paaien die de ganse streek verwoestte ; het prinsesje wachtte gelaten met haar lammetje de dood af ; toen trad onverwacht ridder St.-Joris nader ; ze deelde hem haar droevige toestand mee ; St.-Joris zette haar aan om op God te vertrouwen ; wanneer de draak aanstormde, viel de ridder hem te lijf en doodde hem. Koning en koningin overgelukkig bekeerden zich en lieten zich dopen. Die legende kende grote bijval tijdens de middeleeuwen en St.-Joris te paard met lans en schild, soms omringd door speelrossen was veelal aanwezig in stoeten en processies.

Er is ook spraak van een eenhoorn ; een fabelachtig dier in de gedaante van een paard met een gedraaide horen op het voorhoofd en gespleten hoeven ; de eenhoorn was een zinnebeeld van Christus omdat hij volgens de legende alleen door een maagd kon worden overmeesterd en gevangen genomen.

Daar de schuttersfeesten lang konden duren en om de eentonigheid ervan op te vrolijken werd er tot vermaak van het aanwezige volk wel eens een beroep gedaan op de "ghesellen van der spele". De prijzen bestonden in zilveren voorwerpen waarvan het gewicht werd aangeduid :

de maerc of marc was gelijk aan een half pond van 8 ons ; een ons of onche was gelijk aan 31 grammen 25, bijgevolg weegt een maerc 250 grammen.

De wijn winnen voor het wijngelag winnen, m.a.w. de som te betalen voor het verbruik van de wijn ; wie de wijn won was niets schuldig ; wie de wijn verloor moest betalen voor allen.

De hoed van de maagd van Gent : de maagd van Gent (O.L.Vrouw ?) is de verpersoonlijking van de stad Gent ; ze wordt dikwijls afgebeeld met een leeuw aan haar voeten. De hoed als zinnebeeld van een waardigheid was hier wellicht een kroon of krans die ze droegen om de maagd van Gent of de stad zelf eer te bewijzen.

"Dit es den bouc van der scutterie toebehoerende Pieter Polet ende zijnder hoerrie (hoors, hoirs, erfgenamen) ende dat van den voetboghe van mijnen heere den Edelen ruddere (ridder) Sint Jorys int Gulden (gilde) te Ghendt.

Eerst van eender (ene) scutterie (schuttersfeest, schietspel) te Ghendt ghebuert (gebeurd) int jaer ons heeren duust vier hondert

ende neghen en dertich.

Ten tweesten een scutterie ghebuert anno (in 't jaar) duust vierhondert 47 (waarvan verder geen spraak). Int jaer ons heeren alsmen screef duust IIIIc ende XXXIX int scependom Ectors (van Ector) van Venthaute, Jacops (van Jacop) van den Hane ende Piet Beys ende hare (hun) medeghesellen concenteerden (stemden toe) datmen de pachten van der stede slaen soude (bepalen, afkondigen) omme tscietspel daer met (daarmede) te houdene ende dat wel bij consente (toestemming) van scepenen van beeden bancken (m.a.w. schepen van de keure, de echte en de schepenen van de gedele, bevoegd in zake opvolgingen en verdelingen) ende beede dekenen, te wetene Jan van Sycleer, deken van de neeringhen ende coninc van St.-Joorisguld int zelve jaer, Arend de Brune, deken van den weverien (weversgilde) omme dit te versoucken (vragen) van coninc, deken, proviseres (provisoren) ende andere notable van den selven gulde omme te besoucken (onderzoeken) in wat manieren dat men tbest ende metter minster quetsen (nadeel) ghecrigen (ontvangen) zoude.

Ende men dede te gaere de neeringhen ende de weverye (men riep ze samen) ende elc consenteerde dat hem (dat het hem) gheliefde (aangenaam was) ghelijc dat men hier naer (hierna) wel bevinden zal ende bij zijnen vrijen wille zonder constraine (dwang) ende an zekere pachten hier na verclaert, Item (eveneens) ende die moeste ooc zijn bij consente (toestemming van de graaf van Vlaanderen was nodig) van onsen gheduchte (gevreesde) heere ende prinche (Filips de Goede) ghelijc dat blijct bij den ottroye (machtiging gegeven door bevoegde persoon) hier naer verclaert.

Item (evenzo) smaendachs vergaderden alle de coninghen (van de gilden) ende twee persoenen van elcker stede (die deelnam aan de "scutterie") ende daer was ghetermineert (bepaald) vanden scoonsten incommen te lande van buitenslands ende daer wast ghetermineert dat die van Brussele hebben zouden tscoonste incommen van buiten slands, (buiten Vlaanderen) de die van Audenaerde tscoonste incommen van binnen slands (Vlaanderen) nietjeghenstaende dat (het) die van Audenaerde aengheseyt was dat al haerlieder volc (haar leden) in hare stad niet en woonde, maer mids dat zij al van eender (ene) gulde waren zo wast hem lieden twee selverre potten weghende 6 maerc.

Item dien (aan die) van Mechelen tscoonst incommen te watere ghewijst (toegewezen) de zelfde prijs.

Item Amiens ende Ludicke (Luik) hadden elc eenen prijs van verrest (het verst) te lande incommene omme dat men niet juust en conste gheweten (kon weten) welc dat verrest was, dat nochtans bezocht was met twee messagiers (boden) van deze stede (Gent) ten coste van de voors(eyde) stede (Luik en Amiens), maar eeneghe zeyden

dat men die van Ludicke payen wilde (gunstig stemmen), de prijs bestond in 2 selverne potten weghende 6 maerc.

Item die van Duunkercke ende Zout Leeuwe elc hadden een fonteynpot (waterkan) den prijs ghedeelt bij dat zijs bleven in onsen coninc (door dat zij zich onderwierpen aan de uitspraak van de koning van de gilde) ende die hij (en zij die) daertoe nemen zoude van haerlieder (hun) ghesellen, want zijlieden zeere dinghen doen den anderen, (vlug hun plicht vervullen tegenover anderen ?).

Item daer naer waren de loote ghenomen dwelcke waren zwaenkens ende dat bij eender (door ene) jongher maecht, den eersten Duunkercke.

Item den opperprijs hadden die van Berghen op den zoem : 6 selverene canne weghende 48 maere.

Item den derden prijs die van Brugghe : 4 selverne cannen weghende 24 maerc.

Item den vierden prijs die van Curtrycke ende daer scoot onse gheduchte heere ende Prinche (graaf Filips de Goede) mede : 3 selverne cannen weghende 18 maerc.

Item den vijfsten prijs die van Aeth : 2 selverne cannen weghende 12 maerc.

Item de 6e prijs die van Liere : 2 selverne cannen weghende 8 maerc.

Item de 7e prijs die van Berghen in Henegauwe ; maer hadden die van Rijssele ghewacht ende ghebleven, zij hadden ge(h)ad : 1 selverne canne weghende 4 maerc.

Item den scoonsten stoet hadden die van Brussele : 2 selverne potten wegende 8 maerc.

Item die van Andwerpen ende van Doornicke elc hadden eenen prijs over den anderen (tweede) stoet omme dat zij eerlic ende costlic laghen (met pracht en praal verblijf hielden) : 2 selverne potten weghende 6 maerc.

Item daer waren seven esbatementers (spelers van wat zowel toneel als zwaarddans enz. kon betekenen).

Eerst Bethunen, Wervecke, Gheerdsberghe, Atrecht, Camericke, Doornicke, Audenaerde.

Ende aldus looten zij te spelene ende die van Audenaerde was ghegheven tscoonste esbatement in Vlaemsche : 2 selverne potten weghende 10 maerc.

Item die van Doornicke tscoonste in Walsche (Frans) : 2 selverne

potten weghende 10 maerc.

Item elc van den anderen (de andere esbatementers) eenen pot even goet (van gelijke waarde) weghende 5 maerc boven den prijzen om dat sij wel ende costelic ghelegen (prachtig verblijf hielden) ende ghespeelt hadden de feeste gheduerende maer die van Camericke en wildens niet noch die van Gheertsberghe ende zeijden dat zij den hoochsten (prijs) verdient hadden op welc scepenen spraken (waarover de schepenen met elkaar praatten) ende omme dat zij elcken (iedereen) payen wilden zo deden zij die van Camericke ende Gheertsberghe elcken nog eenen pot gheven om dat zij wel ghespeelt hadden.

Item den stake was omme ghescoten doe (toen) die van Aerschot scooten ende (zij) begheerden datte alzo bliven zoude, die van Duunkercke begheerden eenen anderen, reichten (rechte) thebbene, daer af wijsten (wezen er op) de coninghen dat hij zoude bliven staende alzo hij ghescoten was haren huedel (beurt) gheduerende. Item tgescil van Ludicke ende Amiens van den verresten incommen te lande zo was geordonneert bij coninghen dat men ze enden (eindigen, oplossen) zal ten coste van der stede te Ludicke ende te Amiens ende die boden weder commen zijnde zal men ze hooren bij eede ende andere cooplieden ende messagiers (boden) ende daer naer sententie gheven (uitspraak doen) ende als van dat (daarover) die van Ludicke debateren wilden die van Amiens (de eis verwerpen van die van Amiens) dat (omdat) zij zonder coninc (ge)commen waren ende zonder cleedinghe (uniform) op deerste dat zij met conincstavels (constabels) commen moghen ende insghelijcx zonder cleedinghe naer dinhouden onser (uitnodigings) brieven. Tgheselscap twelc scieten sal met vullen lote (volledig aantal) van ghesellen dien (aan hen) sal men gheven een selverne scale weghende drie onchen (onsen) so wat gheselscap die tlaeste lot gheburen zal (te beurt zal vallen) van scietene dien sal men gheven twee selverne staken weghende een maerc. Steden die (ge)commen zijn te desen voorseide spele ende feesten sondaechs den Ven dach van Junio int jaer XIIIIc ende XL te lande (1440).

Ryssele met 10 ghesellen scutters, Andwerpen met 10 scutters, Berghene in Henegauwe met 10 scutters, **Curtrijcke,** Nieupoort, Repelmonde (Rupelmonde) met 10 scutters.

Brussele met 10 scutters ; de scutters zaten op hooghe zadels, de peirden vercleet ende waren 40 voetganghers elc met eendre dobbelijcken berrende, (met een kaars met 2 wieken die brandden) eenen waghen met 7 mannen, 2 trompetters, een wimpele ; de man ghewapent, tpeirt vercleet, 300 g(hesellen) gecleet ende ghecapproent (met kaproen, kap, muts) alleens blau ende root ghescokeert (afgewisseld) 300 onghecleet, 4 pipers, 2 bosine (bazuinen)

de coninc verdect (overdekt met baldakijn), 2 karine (vrachtwagens).

Gheraerdsberghe 10 scutters quamen in met 40 mannen ende 3 pipers (fluitspelers) 1 bosine te paerde (bazuinblazer) ende eenen speelwagen. Die van **Bins** (Binche) met 10 scutters, senttruden, Vuerne met 10 scutters.

Aelst 10 scutters quamen vroylic in, de coninc ende zijn peert gheadobeert, (getooid) met eenen waghen met 15 mannen ende 80 andere.

Luevene 10 scutters quamen in met twee rudders en XXX andere met 2 pipers ende eenen wimpele.

Ludeke (Luik) 10 scutters en quamen in met XIX andere ghesellen, alleens ghecleet in root habijt te peerde, een waghen met 2 trompers.

Vilvoorde 10 scutters.
Sluus 10 scutters quamen in met 3 trompers, twee waghenen met lieden ende 31 andere.

Valenchine (Valencijn - Valenciennes) 10 scutters, ende 8 andere ende een karin (wagen).

Liere 10 scutters ende 9 andere.

Roeselare 10 scutters 1 trompet, 8 andere ende eenen waghen.

Edinghen 10 scutters, 1 trompet, 28 andere.

Berghene op de Zoem 10 scutters, ende zes andere.

Nivele 10 scutters en 17 andere, 1 karyn.

Ludekerke 10 scutters en vier andere.

Axele 10 scutters, met eenen waghen, twee trompers ende 52 mannen te perde.

Deynse 10 scutters quamen met 1 keyser, 35 te perde.

Aeth in henegauwe, Halle 10 scutters.

Bethunen 10 scutters met eenen morischen (moorsen) dans van VI ghesellen.

Hulst 10 scutters.

Nieneve (Ninove) 10 scutters quamen ende met 1 trompet, 18 andere te perde ende 1 waghen.

Thienen uut Brabant 10 scutters.

Dendermonde 10 scutters ende 38 andere.

Sente Amands 10 scutters en 4 andere.

Diest 10 scutters ende VI andere ende quamen met 2 trompetten.

Senthomaers (St.-Omaars) 10 scutters ende 9 andere ende quamen met 1 trompet ende eenen waghen.

Keynoot (Quesnoy ?) 10 scutters.

Dixmude 10 scutters ende 4 andere.

Eecloo 10 scutters ende 8 andere ende drie waghenen met lieden.

Thielt, Chierne ?, Wervicke 10 scutters.

Brugghe 10 scutters ende hadden 3 karynen verdect met tapijtte, 3 trompetten, 1 yrroud (heraut), 3 pipers, 1 bosine, 1 wimpele, 224 alleens ghecleet, de coninc verdect, 171 onghecleet acht(er) den coninc ende elc met een plumeels ende al te peerde.

Amiens 10 scutters.

Atrecht 10 scutters ende hadden twimpel, 2 trompetten ende 6 spelrossen (hoepelrossen of -paarden) met eenen groetenessen.

Damme 10 scutters, 1 wimpel, 1 trompet ende twee karyne (wagen).

Audenaerde 10 scutters ende hadden een karyn, 2 trompers, 88 te voete zonder boghe, 2 trompers, 365 te voet met boghen, eenen speelwaghen met 9 lieden, 3 trompers, 339 te perde zonder boghen 3 pipers, een bosine, de coninc, 30 sonder boghen alleens ghecleet ende acht den coninc 49 onghecleet.

Waestene 10 scutters, een trompet en een wimpel.

Cameray (Kamerijk) 10 scutters en eenen speelwagen.

Ardenburch 10 scutters.

Dit navolghende zijn de namen der steden volgens de loting swoendaegs 8 juny 1440 ; ende dan die van van binnen den wijn(gelage) ghewonnen hebben daer staet een g, ende die daer zij den wijn verloren daer staet een v.

g. Duunkercke
g. Ardenburch
g. Aerschot
v. Berghen in henegauwe
v. Brussele
v. Dendermonde
v. Sentruyden
g. Gheerdsberghe
g. Rijssele
g. Rupelmonde
g. Saint Amand
g. Bethunen
v. Senthomaers
v. Dixmude
g. Eecloo
g. Nieneve
g. Thienen
g. Waestene

v. Luevene
v. Breda
v. Mong le Duc
('s Hertogenbos)
g. Amiens
g. Camericke
g. Edinghe
g. Brugghe
v. Axelle
v. Vilvoorde
v. Berghen op de Zoem
g. Liere in Brabant
g. Andwerpen
g. Damme
g. Atrecht
v. Nieupoort
v. Mechelen
v. Quesnoot
v. Doorneke
g. Deynse
g. Thielt
g. Bins
g. Halle
v. Hulst
g. Sente Winnocxberghen
g. Aelst
g. Werveke
v. Aeth
v. Valenchiennes
v. Diest
g. Audenaerde
g. Sluus
g. Vuerne
v. Roeselare
g. Leeuwe
g. Nivele (Nijvel)
g. Douay
v. Curtricke
g. Chierne
g. Ludeke
g. Liekercke

Dit naervolghende zijn de scutters ende huedelen die ten desen voorseyden scietspele quamen omme de voorseyde juweelen te winnene met scietene ende andersints de welcke hier naer ghescreven staen deen naer den anderen vertooghende (tonende) alzoot ghebuerde metten lote ende cavele, (beschikking).

Den eersten huedel waren die van **Duunkercke** ende hadden eenen fonteynpot (kruik of kan) van den verresten incommene te watere weghende in selvere 2 maerc ende een selvere scale weghende drie onchen ende elc van allen den anderen huedel hadden een selveren scale insghelijcx dat waren 58 scalen onder hem (hen) allen, omdat elcken huedel scoot met vullen loote dat was met 10 ghesellen.

Den 2den huedel die van **Ardenburch.**

Den 3den huedel die van **Aerschot.**

Den 4den huedel die van **Bergen** in Henegauwe.

In welcken huedel was een Jooris Seeverijn die won den 7den prijs omdat hij scoot van binnen den Witte (doel) ende naest den stake dat was een selverne canne weghende 6 maerc.

Den 5den huedel die van **Brussele** ende die hadden van den scoonsten incommene te lande van buiten slands (over de baan van buiten Vlaanderen) twee zelverne potten weghende 8 maerc ende van den scoonst ..... 2 selverne cannen weghende 10 maerc.

Den 6en huedel die van Dendermonde, den 7en die van Sentruden. Den 8en huedel die van **Gheerdsberghe** ende wonnen met scoonst esbatemente in vlaemsche 2 selverne cannen weghende 12 maerc.- Den 9en huedel die van **Rijssele.** Den 10den huedel die van **Rupelmonde.**

Hier volghen de namen der scutters van Gheerdsberghe die deel namen in het scietspel van sdicendaechs 7 junii anno 1440 : Jan Robins, coninc, meester Adriaen van Iedeghem, Jan de Vaec, Jan Impens, eenen rync, Pieter de Smet, Adriaen Impens, Mattheeus Malaert, Adriaen der Moeyen, Jan de Moer, Pieter Gateman.

Dit naervolghende zijn de steden die te watere ingecomen zijn smaendaechs 15 junio :

Eerst die van **Duunkercke** 10 scutters quamen in een buusse, met drie trompetten.

Breda 10 scutters en een buusken.

Soutleeuwe in Brabant 10 scutters quamen in een playcken (playte, pleyte vrachtschip met platte bodem) ende 11 anderen.

Doornicke 10 scutters ende quamen in eenen sey (platte schuit) vercleet, met 10 dobbelice berrende (brandende dubbelkaarsen), twee trompetten, vijf zotten ende twintich andre.

Duway 10 scutters quamen in een scip, vercleet ende 10 andre met twee trompetten.

Mechelen 10 scutters quamen met scuutkens (schuitjes) met (roei)-riemen, een drake int watere, een baerge (oorlogschip met riemen geroeid) met Sint Jooris ende de maecht (Margareta) met vier hantkeirssen ende voort veel lieden ghewapent royende met 28 riemen. Item noch een baerge vul lieden root ghecleet, met 28 riemen ende eenen eenhooren int watere, een casteel int watere met zeven maechden ende zeven poorten van den casteele, ghecleet met witten doelen met zeven lettren beteekende Mechelen. Die commende tsavons op eenen waghen een zoet presentatie doende ende elc met eenen hoede der maecht van Ghendt ende eene pleyte met omtrent 44 lieden.

Er is vrijhede (onschendbaarheid) toegestaen gedurende dit scietspel en voor het komen ende wederkeeren (m.a.w. het octrooi van het schuttersspel bepaalde dat geen enkele vreemdeling die gedurende de feestelijkheden in de stad vertoefde, mocht worden lastig gevallen wegens schulden, renten of verzuimde verplichtingen).

P. Marcel
J. Van Kerckhoven
C.J.

Het testament van begijntje Joanna van der Vaet (1733)

Bij opzoekingen aangaande de familie Van der Vaet, in het stadsarchief te Gent, kwamen we op een document dat in zijn soort een unicum mag genoemd worden (1).

Een akte beschrijft over acht bladzijden, het testament van Jof. Joanna Van den Vaet, fa Sr Jans, in haar leven begyne in het begijnhof ter Hoyen (2) binnen Gent en "meesterigghe" van het couvent van Huyshove.

Op 27 mei 1733 verschijnt ze, samen met haar erfgenamen voor notaris public, Jacques de Dobbeleere te Gent en verdeelt haar nalatenschap onder tien begijnen.

Waarschijnlijk ging het maar over een deel van haar fortuin, ze had andere goederen en andere, natuurlijke erfgenamen o.a. haar zuster Livine en haar half-broeders en zusters, uit het 2de huwelijk van haar moeder met Frans Drieghe.

De begiftigde personen zijn allen begijnen en wonen in hetzelfde ter Hoyen. Geen enkele draagt nochtans haar naam, zodat we op het eerste zicht niet vermoed hemmen dat ze ergens aan elkaar verwant waren.

Bij nader toezicht echter ondervonden we, dat acht onder hen, afstammen van Josyne de Clercq, fa Jans, uit beide haar huwelijken. Ze was tevens ook de grootmoeder van de donatrice.

De twee laatste van de tien, waren haar verwant langs haar moeders zijde, die ook een van der Vaet was.

Dit testament is in vele opzichten merkwaardig, omdat het ons een kijk geeft op vele verwantschappen. De meeste nalatenschappen van ongehuwden trouwens, omdat er een hele reeks erfgenamen bij betrokken zijn.

Begyne van der Vaet was afstammelinge van een voornaam geslacht : haar overgrootvader, Adriaan van der Vaet, was baljuw van Massemen-Westrem, reeds vanaf 1626 en volgende jaren.

---

(1) S.A.G. Familiepapieren n° 6155.

(2) Klein Begijnhof.

Zijn zoon Lieven van der Vaet, dus de grootoom van de begijn, was Procureur van den Raad in Vlaanderen. Hij stierf ca. 1691.

Een andere zoon, naar zijn vader Adriaen genoemd, was Deurwaarder in den zelfden Raad en overleed te Gent in 1669.

Haar overgrootmoeder, Catelijne van den Bossche, was dochter van Heijndrick van den Bossche, baljuw van Schelderode en Bottelare.

Haar grootmoeder materneel, Barbara van de Keere, was dochter van Jan, baljuw van Gontrode (3).

Tenslotte huwde haar tante, Marie de Bruycker, halfzuster van haar vader, met Pieter Schollaert, baljuw van Quaetbeke, onder Oosterzele.

Verder vinden we veel leden van haar familie, als dorpsmagistraten terug.

Pas twee jaar later vinden we haar overlijden vermeld, in het overlijdensregister van het klein Begijnhof : op 13 juli 1735 is overleden Jof. Joanna van der Vaet meesterigghe van het couvent van huyshove ende was van het nieuw couvent (4)-(5).

Alhoewel het document veel gelijkenis vertoont met de meeste testamenten uit die tijd en ietwat langdradig mag schijnen, kunnen we niet nalaten het hieronder integraal mede te delen.

Verder, een overzichtelijk schema van de verwantschap tussen de testatrice en haar erfgenamen.

"Compareerde voor mij Jacques de Dobbeleere, noth publiq tot Ghendt residerende present de ghetuyghen onderschreven in persoone Jo. Joanna van der Vaet, fa Sr Jans, bij Jo. Adriaene van der Vaet, begghyntien in het begghynhof van onse lieve vrauwe ter hoyen ende meesterigghe van het couvent van huyshove sieckelijck synde van lichaeme nemaer wel ghebruyckende haere memorie sinnen en verstant soo my notaris en ghetuighen, is ghebleken, soo ter causen van discourssen desen aengaende als anderssints met haer ghehauden, considerende datter niet sekerder en is als de

---

(3) Kerkarchief-Gontrode (pastorie).

(4) S.A.G. Kerk-klein-begijnhof - (5) in de tafels staat ze onder vander Vaes.
R.A.G. Parochieregisters : Wetteren - Massemen - Oosterze'e - Gontrode - Bottelare - Gentbrugge - Melle.
R.A.G. Melle - Gentbrugge n° 68 - Massemen - Westrem n° 42-126 Gontrode-9 - Oosterzele-73.
S.A.G. Staten van Goede a° 1670 en 1692.

doodt en niet onsekerder als de vre der selver, nochtans niet souckende te scheyden, uyt dese verganckelycke weirelt sonder alvoorens ghemaeckt thebben de naervolghende testamentaire dispositien, als oock de naervolghende ghiften inter vivos, bydien verclaert, voor eerst soo haest haere ontsterffelycke ziele sal commen te scheyden, vuyt haer verganckelyck lichaem te recommanderen in handen van Godt almachtigh haeren Schepper en Salighmaecker hem biddende en door de voorspraecke van syn h. moeder Godts maria haere patronesse, ende alle syne Godts lieve h : de selve ghelieve te anveerden en ontfanghen in syne oneyndelycke Glorie, mitsgrs dat haer doodt lichaem begraven sal worden inde kercke van het voorseyde begghynhof, onder haeren sarck, alsmede dat de voorn begravyn sal ghebeuren ten daeghe van het vuytfaert is het moghelyck, sullen de voorn vuytfaert gheschieden, met den middelbaere dienst van Ste Baefs, item datter inde voors vuytvaert, voor wit waaslicht ghebruyckt sal worden ses stalkeersen jeder van vyf pont in ghewichte en vierentwintigh flambeeuwen van een pont en half, in ghewichte, voorts thien keersen elck van een half pont in ghewichte opden hooghen aultaer en opde twee seyde aultaeren elck vier keersen van ghelyck ghewichte, alsmede opde twee pedestaelen elck eene van een pont in ghewichte ende het offer was als ordinaire met eenen stuyver in jeder spendeken, oock dertighste al ordinaire met de beste pelder van kercke, alsmede datter tot laeffenisse van haere ziele alsvooren sullen gecelebreert worden, tot vyftich missen ende daervooren ghegeven eenen schellinck van jeder inde kercke vande eerw. paters capucienen midtsgaeders moetter vuyt gedeelt worden ten daeghe van haer vuytvaert, tot vier sacken terwe ghediverteert in brooden van vyf pont jeder te distribueren inde voors kercke van tkleyn begghynhof, item datter boven de voorgeschreven gheordonneerde missen, nog twee missen moeten ghecelebreert worden ghedurende haere vuytvaert ande twee seyde aultaeren van voorn kercke in het gheseyde begghynhof jeder à thien stuyvers, voorders omme de liefde ende affexie die de jof copparante is draeghende an jofen Joanne ende Maria-anna D'vuytschauver dochters van jan en joanne van Vaet, oock beggyntiens in het meergheseyde begghynhof ter hoyen en woonende in het voorn couvent van huyshove, verclaert an selve by gifte metter waermder handt onwederroupelyck te gheven, jonnen, cederen ende opte draeghen ghelyck sy an hun jont, gheeft, cedeert ende opdraegt mits desen, eerste eene somme van hondert ponden gr ; sterck wisselghelt d'heelft van twee hondert vyftigh ponden grooten capitaels t'haerenproffycte verkent van weghen pieter de geyter per obligatie onder syn handtteecken in daeten 2de january 1729 croiserende den penninck XXV-tig in ganck genomen hebbende voorschreven daete waer onder staet de verminderinghe van vyftigh ponden ghebeurt 26e maerte 1733, item eene partye landt gheleghen binnen de prochie van Wetteren op den wyck genaempt d'hulst cauter groot een dachwant vyfthien roeden,

oost gheeraert de mey, west Gillis sonneville en noort den pontwicgh in pachte ghebruyck by jan de medts ten vyf guldens tjaers, de jof ; comparante aangecommen by vercauveynghe ten sterfhuyse van jof livyne de bruycker onder de letter B met haer medehoors aldaer ghemaeckt den 10 Xber 1730, item legateert cedeert en gheeft metter waermder handt alvooren an het voors couvent van huyshove eene partye landt haer comparante competerende vuyt den hoofde van haer hauders, die daer an ghecommen syn by vercauv van 16 feb 1678, onder de letter A ten sterfhuyse van hun voorsaeten groot 316 roeden salvo justo ghelegen int ghyselvelt binnen de prochie van ghysele in dien tyde oost jan d clercq fs Prs west frans meulenyser alsnu in pachte ghebruyckt bij joos Leus en Jan van Bever elck ten twintich schellyn. gr tsrs ten effecte van de jaerelycksche vruchten te ghebruicken tot secours van het licht te coopen daer by de beghyntiens van het selve couvent commen te wercken daer en boven sullen twee beghyntiens van het selve couvent soo jeghenwoordigh als toecommende voor altydt ghehauden syn, tot laeffenisse van haere ziele te lesen eenen daeghs ; jonnende de jof comparante voorders by gifte metter waermder handt alsvooren an jof Adriaene de Bruycker fia Gheeraert insgelycx beghyntien ten selven hove en woonende in het voorn couvent van huyshove, de somme van veertich pond sterck wisselghelt vuyt de resterende een hondert ponden gr daer van noch niet ghedisponneert en is, over de croiserende obligatie tot laste van pieter de gheyter hiervooren noch ghementionneert, item angaende de resterende tsestigh ponden gr sterck wisselghelt over het voorn capitael vande nog ghenoemde croiserende obligatie ten laste van pieter de gheyter verclaert de jof comp ; by gifte metter waermder handt alvooren by desen by cessie en opdracht te disponneren in proffyte van jof petronelle Schollaert fa Pieter jof Catherine en Petronelle de Mey fa Pieters de voorschreven Adriaene de Bruycker de ghemelde Jof Joanne en marie-anne Duytchauver jof Catherine Schollaert in het nieuw couvent jof joanne, fernandine en theresia de Clercq dochters van Sr Gillis elck tot egaele portie van diere alsmede ande voorschreven latste thien vooren ghenoemde beghifte noch te gheven metter waermder handt onwederroupelyck elck voor een thiende eene partye landt binnen de prochie van wetteren groot een hondert roeden oost pr Schollaert als pachter suyt joos de bruycker, noort den voetwegh haer comp anghecauvelt by de voors vercauvel van X Xber 1730 ten sterfhuyse van de voors. jof livyne de bruyckere in pachte ghebruyckt bij de weduwe n. goethals ten dry guldens tjaers ghelyck sy jof comp noch voorders verclaert te gheven cederen metter waermder handt ande voorschr jof petronelle Schollaert, Cath. en Petronelle de Mey, Adriaene de Bruycker, Joanne en Mariälle Duytschauver, Catherine Schollaert, Joanne, Fernandine en Theresia de Clercq alle beghyntiens inden voorschreven beghynhove egaelyck en ghelyckelyck een haer ledicant met het groen behangsel en alle de voordere

toebehoorten, van stroosack, saergie schaucleet een spiesschen perskasken ses biese stoelen een spiesschen coufer twee preeckstoelkens om inde kercke een spiesschen schrijfcasken eenen met alle de boucken soo daerin als in haere caemer anderssints wesende een spiesschen tafelken met het tafelcleet noch een ander taefelcleet in haere kasse vyf schilderyen dry cleene van tselve, een thinne wywaetervat, acht paer slaeplaeckens al haer flawynen vyftich vrauwenhemden ses doosyne doucken alle haere mutsekens en voorder lynwaet dat t'haeren lichaeme dient; Item noch acght stoelen met twee schilderyen midtsg copere een groen the taefelken the berdeken rustende soo binnen het couvent van huyshove in haere caemer als in haer ander huys haer competerende in het voors ; begghynhof, voort noch twee copere mermieten een coper ketelken thepot twaelf the schaelkens en pottiens, item gheeft sy metter waermder hand alsvooren particuliere lijck an Jof Joanne Standaert novice vanhet eerste jaer in het couvent van huyshove haere spissche kasse van vier deuren staende in haere slaepkamer met de groene couverte een bedde met een wolle saergie peulm een oorkussen en stroosack, haeren besten swarten rock begghyntiens faille. Item oock int particulier by ghifte met der waermder handt alsvooren an voors jof joanne Duytschauver haeren besten grysen rock met haer quaet cleet vooschooten en bustele, item an voors ; jof Adriaene de Bruycker int particulier haer beste grys cleet item an jof Petronelle de Mey particulierelyck haer beste swart cleet item an ht noch gheseyde convent van huyshove een dosyne thenne tailloiren, vier portacheeten, thenne waterpot, mostaertpot sautvat peperdoose ghelaesen vierslagh en potten pinten, kannen etc, Item jont de jof donnatrice by ghifte alsvooren ande voorschr joffrauwen Petronelle Schollaert, Catherine en Petronelle de Mey, Adriaene de Bruycker, Joanne en Marianne Duytschauver, Catharine Schollaert, Joanne, Fernandine en Theresia de Clercq tot concurrentie van veertich pond gr vuyt haer baetelyck slot van rekeninghe tot laste van het voorn couvent van huyshove als jof meesterigghe over het selve couvent ghedaen den 9e July 1732 bedraegende int gheheele 55= 9= 5 gr. ende resterende 15 p. 9 sch. 5 gr. gheeft sy by ghifte als vooren an het voorschreven couvent ende ten letste cedeert de jof donnatrice by gifte alsvooren onwederroupelyck ande voors thien ghenoemde begift jof beghyntiens een stuck wyn by haer ghecocht en alreede an haer ghelevert van sr Jaspaert Delwigne al hoewel voor alsnoch onbetaelt. Ten voordere verclaert de jof donnatrice ande meergenoemde thien begifte jof beghyntiens te geven onwerderrop ; haer actie bestaende inde advanche van twee guineen gedaen an jof Marie-Anne Coppens oock beghyntien die haer daerover in pande heeft ghestelt ses silvere lepels en forchetten, item jondt by ghifte soo noch gheseyt is an jof Joanne Sonneville huysvr ; van Joannes Mijas eenen haeren silveren lepel en forchet, onlangs nieuwe ende an het voorschreven couvent van huyshove haer schilpadden cruysefix,

gheschiedende dese ghifte cessie en opdracht ande respectieve begifte met den last ende conditie dat jedere begifte naer concurrentie vande weerde van haere ghifte pont en ponts gelycke sullen. moeten contribueren tot de betaelinghe vande begraevinghe, vuytvaert en funeraille rechten, bijde Jof donnatrice ten beginne van desen instrumente geordonneert, ter causen van welcken elck van syn ghegeven goet, tgonne in gheen ghelt en bestaet, tsynen coste estimaetie sal moeten laeten ghebeuren, ghelyck sy oock sullen moeten betaelen pont en ponts ghelycke an het tabernackel van het hooghweerdich in de kercke van het voorschr beghynhof tot XX p gr wisselghelt anden autaer van Ste Aija tot XXX p gr wisselgelt, an jof Madoets beghyntien en jof meesterigghe van het couvent ter Liefde tot vier pistollen wisselghelt, ten einde van daermede te volbrynghen d'intentie en begeirte by de jof donnatrice an haer mondelinge secretelyck ghedeclareert, daer van sy an niemant eenighe communicatie en sal moeten verleenen. Item noch inder manieren voorschreven moeten sy lieden betaelen an voorn jof joanne duytschauver tot acht pont gr wisselgelt over gheadvancheerden ghelde ende int gheslach vande thien jof in het besonderlyck hiervooren begift daeronder begrepen een stuck wyn dat onbetaelt is t'gonne t'hunnen laste int particulier blijft, van by ghegheven goederen haer leven ghedurende het usufruict en ghebruick te moghen ghenieten, synde alhier mede ghecompareert de particuliere beghifte ende int regardt van het voorn couvent van huyshove oock begift de groot jof ghelde die hier vooren an d'heene en d'ander is ghedaen op de conditien lasten en bespreeck van ghereserveerde usufruict, hebben anveert en gheaccepteert midsgaders de jof gheverigghe danof hoock hebben bedanct en van over dese ghifte de traditie te doen midsg te doen sorteren haer volcommen effect gheeft sy jof donnatrice ten regaerde vande onroerende goederen procuraetie speciaal en irrevocable an -

ende

deselven en elck van heurlieden besonder thoonder deser, om over en vuyt haeren naeme te gaen en compareren voor de respectieve wetten van Wetteren en Ghyselle en aldaer vuyt haeren naeme vande vaste goederen vuyt erfven te gaen in proffycte vande beghifte mette lasten en conditieen hiervooren gheroert authoriseerende de beghifte vande voors landen de persoon van .....
.....ten ansien vande roerende goederen meubelen en effecte verclaert by donnatrice deselven traditie te doen met ande beghifte over en in handen te leveren dit jegenwoordigh instrument titels ende toecomsten daer bij gheexpresseert de welcke de beghifte opde lasten en condities voors hebben anveert, midsg ande gheseyde effecten handt gheslaeghen en dit gheseyt instrument met de titels tot het ghenieten van het usufriuct naer ghedaene danckseggh inghen alsvooren haer jof gheverigghe gherestitueert, aldus ghedaen en ghepasseert binnen dese voorn stadt Ghendt ter

presentie van d'hr en Mr Judocus donatiannus Goethals en Petrus-Amandus Claus ghetuyghen hiertoe ansocht desen 27e meye 1733. Handteken van de donnatrice, de tien begijnen-erfgenamen, de twee getuigen, van de huijsvrouw van Joannes Miijas en J.C. Alstein.

MELLE-GONTRODE M. Van Cauwenberghe-De Vos

BIJLAGE

I. Afstamming van vaderlijke zijde

Josyne de Clercq, d. Jan, °Massemen 21.10.1610, †Wetteren 9.12.1677
1634 x 1 Joos van der Vaet, zn. Lieven.
1647 x 2 Jan de Bruycker, zn. Philip.

— Uit het eerste huwelijk :
1. Joanne van der Vaet, °Wetteren 9.7.1635, x Bottelare 1658 met Geeraert van Poucke, zn. Pauwels, °Bottelare 1630 en er † 1684, van wie :
   a. Josyne van Poucke, °Bottelare 1677 en er x in 1695 met Gillis de Clercq, °Wetteren 1663, van wie :
      (a) **Joanna-Catharina de Clercq,** °Wetteren 1696, †Gent 1739, begijn in het convent van Huyshove (I).
      (b) **Fernandine de Clercq,** °Wetteren 1698, † Gent 1759, begijn in het convent van Huyshove (II).
      (c) **Theresia de Clercq,** °Wetteren 1703, †Gent 1751, begijn in het convent van Huyshove (III).
2. Jan van der Vaet, °Wetteren 1638, †Massemen 1679 x 1, Massemen 1670 Adriana van der Vaet, °Wetteren 1650, die in 1679 hertrouwd met Frans Drieghe.

— Uit het eerste huwelijk :
a. Joanna van der Vaet, °Massemen 1673, begijn in ter Hoyen te Gent, "meesterigghe" van het convent van Huyshove, **donatrice door akt van 27 mei 1733**

— Uit het tweede huwelijk :
1. Adriaene de Bruycker, °Wetteren 1648 en er † 1723, x Wetteren 1671 met Pieter de Mey, †Wetteren 1704, van wie :
   a. **Catherine de Mey,** °Gontrode 1684, begijn, †Gent 1758 (IV).
   b. **Pieternelle de Mey,** °Gontrode 1692, begijn, †Gent 1771 (V).
2. Marie de Bruycker, †Oosterzele 1721, x Wetteren 1675 met Pieter Schollaert, °Oosterzele 1647, baljuw van Quaetbeke, van wie :
   a. **Petronella Schollaert,** °Oosterzele 1682, begijn (VI).
   b. Joos Schollaert, °Oosterzele 1680 x 1706 met Joanna de Wilde, †Gentbrugge 1723, van wie :
      (a) **Catherine Schollaert,** °Gentbrugge 1710, begijn (VII).

c. Adriana Schollaert, °1684 x Oosterzele 1704 met Geeraert de Bruycker, van wie :
   (a) **Adriaene de Bruycker,** °ca. 1706, †Gent 1777, begijn in het convent van Huyshove (VIII).

3. **Livine de Bruycker,** °Wetteren 1650, †Gent 18.1.1730, begijn in het nieuw convent.

II. Afstamming van moederlijke zijde

Adriaen van der Vaet †1666, baljuw van Massemen-Westrem in 1626 x 1611 met Lineken van den Bossche, †Massemen 1646, van wie :

1. Jan van der Vaet, °Wetteren 1612 x Barbara van de Keere, †Wetteren op Fantegem 1651, van wie :
   a. Adriaena van der Vaet, °Wetteren 1650 (gedoopt te Massemen) x Massemen 1670 (zonder dispensatie wegens bloedverwantschap, daar geen familie) met Jan van der Vaet, zn. Joos, °1638 en † 1679, van wie :
      (a) Joanna van der Vaet, °1673, † 13.7.1735, **donatrice in 1733.**

2. Joos van der Vaet, °Massemen 1628, †Wetteren 1694, x met Elisabeth Michiels, †Wetteren 1694, van wie :
   a. Joanna van der Vaet, °1660 x 2 in 1695 met Jan Tuytschaever (of Duytschaever), van wie :
      (a) **Joanna Tuytschaever,** °Gentbrugge 1696, †Gent 1742, begijn (IX).
      (b) **Maria-Anna Tuytschaever,** °Gentbrugge 1702, †Gent 1742, begijn in het Klein Begijnhof (X).

MEDEDELING

Ons bestuurslid Luc Robijns, licenciaat in de oudheidkunde en kunstgeschiedenis, behaalde het Postgraduaat van de afdeling Monumentenzorg en Restauratie aan het Nationaal Hoger Instituut voor Bouwkunst en Stedebouw te Antwerpen.

Zijn memorandum "Een kunsthistorische en en bouwtechnische studie" (52 blz.) over het zestiendeeuwse hoekhuis De Stad van Antwerpen in de Lange Zoutstraat, 18 te Aalst" is een werkstuk, dat getuigt van degelijkheid en speurzin.

Bond der Geraardsbergenaars

Voorzitter : Mr. B. FONTAINE

LOKAAL : 19, GROOTE MARKT, 19 — BRUSSEL

Jaarlijksche reis op 14, 15, 16, 17 en 18 Augusti 1903, aaneen geschakelt met schokskens verzen.

De reiskaarten zullen afgehaald worden Donderdag 13 Augusti, van 8½ tot 9½ 's avonds in 't lokaal.

Tot groot spijt,
Van wie 't benijdt,
Hebben onze leden
Al g'heel wel te weten,
Verkozen voor reis,
Het schoone Parijs.

VERTREK : Vrijdag 14 Augusti, om 2.47 uren, in de Zuidstatie, Vergaderen in de statie om 2¼.

Van Brussel naar Parjis
Zal het nog lang duren.
Daarom wees genoeg wijs,
Te gaan, in uw geburen,
Om wat hesp, saucis of ander prullen,
Want op den trein is er niets te smullen.

Aankomst aan de grens : FEIGNIES.

Daar toont g' uw pakken,
En keert g' om uw zakken,
En hebt gij wat veel sigaren,
Maakt dan niet te veel gebaren,
En geeft aan den agent,
Die is ne velle vent,
Een sigaar van Felix of Punne's marken,
Of van Votjen zijn Bismarcken.

AANKOMST in PARIJS : 9.35 uren.

Als wij in Parijs zullen zijn
Gaan wij naar 't Quartier latijn ;
Daarzijn geen monumenten,
Maar nog al veel studenten,
Die zeggen, kom Mijnheer, venez,
Pakt ze maar vast, en danst er mee.
Maar ik zeg, drinkt niet te veel wijn
Om 's anderendaags gezond te zijn.

Daarna gaan wij naar 't Hotel des Deux Hémisphères, rue des Martyrs.

Zeker moeten wij toch gaan slapen,
Om 's anderendaags niet te staan gapen.
Want Albert zal ons vroeg wekken,
Om er in tijds van door te trekken.

15 Augusti : Om 6½ uren allemaal te been.

Van 's morgens vroeg te been,
Gaan wij om café met briochen,
En dan gaan wij ondereen
Naar d'Hallen en ander plochen ;
En gaan zien de groote magazijnen,
Zooals Louvre, Bazars en de Beurs,
En de kerken der Madeleinen,
Alsook Notre-Dame en sacré-coeur's.

Ieder dag om 12 en 6 uren hebben wij een smulpartij.

Doch wees ieder keer rap in den tand,
Om aanstonds kunnen voort te zetten.
En wij nemen een boot op Sennestrand,
Om naar 't schoone Versaille te trekken.
En 's avonds terug in de stad,
Gaan wij naar de Rooden Molen.
Zijt daar serieus, en let op uw zak
Want zij zullen hem seffens doorboren.

16 Augusti

'S morgends zijn wij vroeg gewerkt,
Zoo als in Coo, niet g' herrebekt,
En nemen wij den tram,
Of een charabanc,
Of, de métropolitein,
Om seffens er te zijn.
En wilt g' Eifels toren bekruipen.
Dan moogt gij niet veel Absynthe zuipen
Dan gaan wij zien 't Hotel de Ville
De Tuileries en de Bastille.

17 Augusti

Nu betalen w' ons voituur
Dat kost maar ook twee frank per uur,
En rijden langs Bologne bosch af,
En gaan zien Napoleons graf.
En vergeet niet naar Père Lachaise te gaan
Waar de lijken te branden staan.
'S avonds voor wij ons begeven naar 't Hotel,
Gaan wij nogmaals in 't Quartier latijn
Om daar te zeggen een laatste vaarwel,
Als er daar reeds zouden vriendjes zijn.

18 Augusti

Nu voor onzen laatsten dag,
Mag men niet ver meer loopen,
En al die wilt, die mag
Voor zijn vrouw een cadeautje koopen,
Doch onthoudt wel dat op de grens,
Men weer vesiet moet passeeren,
En 'k geloof dat best waar een pens,
Van Brussel haar t' offreeren.

VERTREK uit PARIJS : om 2.05 uren namiddag.

En nu op tijd naar den trein,
Om rap in 't Vaderland te zijn.
En in Brussel hoor ik al, Oh ! Bravo
Algauw n'en lambic of nen faro.
Dan bij 't vrouwtje,
Met ons cadeautje,
En als gij van de reis wel te vreden zijt,
Komt regelmatig naar zitting en op tijd.

Aankomst te Brussel : om 9.01 uren 's avonds.

De Schatbewaarden,
Louis SCHEVENELS
Ransfortstraat, 99
Sint-Jans-Molenbeek

Dit document toont aan dat de "Bond der Geraardsbergenaars" te Brussel een voorloper is van de diverse gouwbonden die nu nog bestaan, w.o. de Bond der Oost-Vlamingen. In stroof drie wordt allusie gemaakt op de naam van drie sigarenfabrikanten, nl. Felix, Punne(weirt) en Votjen (Vaast) met zijn sigarenmerk "Bismarck".

Geraardsbergen G. Van den Berghe

De stamboom van de familie Moyersoen van Aalst

Op 10 september II. kwamen driehonderd leden van de familie Moyersoen samen te Asse, op het Kasteel Putberg, thans behorend aan de heer Michel van der Haegen.

Ter gelegenheid van deze bijeenkomst werd een familie-album voorbereid, behelzende enerzijds de stamboom van de familie, en anderzijds de lijst van de 868 afstammelingen - aangetrouwden inbegrepen - van wijlen Jan-Baptiste Moyersoen, overleden te Aalst in 1883, vader van wijlen Baron Romain Moyersoen en grootvader van Oud-Minister Ludovic Moyersoen.

De stamboom die opklimt tot in de 13e eeuw, hebben we te danken aan de navorsingen van wijlen Gustave Moyersoen, Kasteelheer van het Osbroek, insgelijks zoon van Jan-Baptiste Moyersoen.

Zijn omvangrijke studie werd bijgewerkt, voor wat de Moyersoen's van Aalst betreft, door Ludovic Moyersoen.

Uit de geschiedkundige nota, opgesteld door Gustave Moyersoen na veel opzoekingen in de Rijksarchieven, blijkt dat de familie Moyersoen afkomstig is van Vlaams-Brabant. - Aldaar zijn verscheidene takken bekend.

De **Moyersoen's van Anderlecht** speelden een voorname rol in de geschiedenis van Brussel.

Jan Moyersoen was Burgemeester van de hoofdstad in 1495 en 1501 (1). - Zijn kleinzoon Andreas nam deel aan de oorlogen van Karel de Ve. Onder Margareta van Parma bleef hij trouw aan de partij van de Koning. - Op het einde van het Koningschap van Philip II, werd hij, door patentbrieven uitgevaardigd de 27 augustus 1585, benoemd tot Droessaard van Brabant... een der hoogste rechterlijke ambten van dien tijd - te vergelijken met dit van onze huidige Procureurs-Generaal (2) - Hij vervulde dit ambt tot 17 maart 1592. Een andere tak werd opgenomen op 6 april 1498 in een der zeven

---

(1) Henne en Wauters - Histoire de la Ville de Bruxelles, tome 2, Bruxelles 1845 - p. 528-529.

(2) Rekenkamer - reg. 367 fol. 94.

Brabantse Geslachten (3) - patriciërs waartoe men diende te behoren om tot een administratief of rechterlijk ambt toegang te hebben. Een der leden ervan, Henri Moyersoen, was secretaris van de Stad Brussel, stierf in 1553, en werd begraven met zijn echtgenote Barbeke Van der Haghen, in de middenbeuk van de St-Goriks-kerk (4). De familie Moyersoen van Aalst, die zeker verwant was met hogergenoemde, stamt niet af van deze takken.

Zij is gelijk hogergenoemde van Brabantse afkomst, en wel van Asse, waar zij drie eeuwen en half verbleef ; rond het jaar 1634 ging een Moyersoen zich vestigen te Herdersem - in 1748 vestigde de familie zich te Aalst.

De Moyersoen's van Asse

De Moyersoen's van Asse zijn ons bekend door menigvuldige documenten : zoals de registers van de Rekenkamer, griffie-stukken van de Schepenbanken, enz... die meestal betrekking hebben op het onroerend vermogen, erfenisaangiften, enz... ; aan de hand van deze kan men nagaan hoe bepaalde eigendommen voor dewelke cijnsrecht moest betaald worden van de ene generatie naar de andere zijn overgegaan.

Het eerste document waar één der voorouders van het geslacht voorkomt, dagtekent van 1321 (5). - Daarin leest men dat Magister Joannes Moyensoens (6) cijnspacht diende te betalen aan de Hertog van Brabant voor een eigendom gelegen te Asse. - Zijn zoon Henricus wordt er als mede-schatplichtige genoemd... deze was dus in 1321 meerderjarig ; men mag dus besluiten dat Joannes Moyersoen, zijn vader, in de 2e helft van de 13e eeuw werd geboren - dit is vóór de Slag van Woeringen (1288) en vóór de Slag van de Gulden Sporen (1302).

In de volgende documenten waaruit op onbetwistbare wijze de onafgebroken erfopvolging kan worden afgeleid, verneemt men dat die eigendom voor dewelke cijns moest betaald worden, de "Sterre" heette, gelegen rechtover " 't Guldenhooft" te Asse.

---

(3) Koninklijke Bibliotheek - Handschrift van het Fonds Hauwaert - reg. II.6489 - fol. 363.

(4) Archieven der Stad van Brussel - Lijst van de Grafzerken in St.-Gorikskerk n° 84.

(5) Rekenkamer - reg. 367 - fol. 284 V°.

(6) Men lette niet op de verschillende schrijfwijzen van de naam Moyersoen. In de oude registers zijn dergelijke verschillen courant.

Dank zij de werken van Jan Lindemans (7) en de opzoekingen van de heer Marcel de Clippele - een Aalstenaar die te Asse woont - . kon vastgesteld worden dat Guldenhooft en De Sterre, in de Wagenstraat stonden... naam die aan een deel van de oude Steenweg naar Brussel werd gegeven - op de plaats zelf waar deze steenweg uitmondt op het plein rechtover het Stadhuis... meer bepaald nog aan de hoek van de Cattestraat en de Steenweg, op de plaats waar in 1962 de herberg De Haan stond, die in dit jaar werd afgebroken ; nu staat daar een agentschap van de Generale Bankmaatschappij. Later vinden we afstammelingen van Joannes Moeyensoens, bezitters van eigendommen te Asbeek, op 't Steenvelt... een gehucht van Asse.

Zoals blijkt uit de hierbijgevoegde tabel hebben negen generaties Moyersoen van circa 1275 tot 1634, hetzij 359 jaren, in Asse gewoond... met een gemiddelde leeftijd van 40 jaar.

De Moyersoen's van Herdersem

Op 23 september 1634 treedt een **Adriaan Moyson** de derde die de naam Adriaan draagt, in het huwelijk met Marie van Droogenbroeck van Baardegem... en gaat - wellicht in dat zelfde jaar - zich vestigen te Herdersem. Het dorp waar Sint-Gudula als dochter van Graaf Witger in het Kasteel van Ham werd geboren, telde in 1650 amper 338 bewoners (8).

De Moyersoen's van Herdersem bewoonden een hofstede in " 't Veldeken" gelegen (9). -Zij kenden er veel onheil tengevolge van de uitbuitingen door de Franse troepen van Lodewijk XIV, aangevoerd door Turenne. Ze kwamen deze moeilijkheden te boven dank zij de energie van Jeanne Boot, weduwe van Judocus Moeresoon, zoon van Adriaan, die na het vroegtijdig overlijden van haar echtgenoot (nauwelijks 36 jaar) het bedrijf alleen voerde gedurende 53 jaren. Zij overleed op 3 augustus 1737 (10).

Haar zoon Petrus Moersoon, geboren op 8.4.1681, in huwelijk met Christine van den Mers van Moorsel, leefde in een ietwat rustiger periode. - Hij bezat een boerderij te Herdersem, 60 roeden groot, en een andere boerderij te Moorsel, die hij in huur gaf.

---

(7) Toponomie van Asse - Jan Lindemans, b'z. 117 en 190.
(8) Groot Aalst - 5 Herdersem - Jozef Vermoesen.
(9) Rijksarchieven te Gent - Griffie van Herdersem n° 53.
(10) Rijksarchieven te Gent - Griffie van Herdersem bundel 55.

De Moyersoen's van Aalst

't Was de zoon van die Petrus Moersoon, **Andreas Ludovicus Moeyrson,** 18 jaar oud toen zijn vader stierf, die zich in Aalst vestigde na zijn huwelijk op 26.5.1748 met Elisabeth Wellekens van Aalst.

Hun eerste kind, Anna-Catharina, geboren te Aalst op 17.3.1749, huwde met Philippe De Coninck. - Van beiden bestaat een geschilderd portret. - Hun kleindochter Rosalie, huwde met Jos Leclercq, een der voorouders van de familie Leclercq van Aalst, waarvan Marcel Leclercq thans nog in leven is. - Een andere kleindochter, Anne-Catherine, huwde met Martin Gheeraerts, vader van Michel-Leon Gheeraerts, Burgemeester van Aalst in 't begin van deze eeuw.

André Moyersoen dreef handel in bier, en wellicht ook in hop.

Zijn zoon **Joannes-Baptista Moyersoen,** de eerste die deze voornaam draagt, is in Aalst geboren op 18 december 1758. Hij huwde op 24.3.1792 met De Wolf Caroline, die acht jaar ouder was dan hij, en daarna met Jeanne Meganck. Alhoewel hij steeds in Aalst heeft gewoond, stierf hij in Brussel op 30.7.1822. - Zijn tweede vrouw is in Aalst geboren de 26.2.1767, en stierf op 18 pluviose, jaar XI (7.2.1803) amper 36 jaar oud. - Zij was de dochter van Jean-Baptiste Meganck en van Justine Callebaut ; hun oudste dochter Marie-Petronella huwde in 1787 met Romain Joseph De Wolf, grootvader van Philemon De Wolf, echtgenoot van Henriette van der Noot de Vreckem, en vader van Désiré De Wolf. Samen met Romain Moyersoen, als schepen van de Stad, heeft hij het park van Aalst tot stand gebracht.

Jean-Baptiste Moyersoen (I) die in de huwelijksakte van zijn zoon zijn naam schrijft met een trema boven de y, was koopman in wijn, maar ook koopman in vreemde bieren.

Hij woonde in de Zoutstraat... vermoedelijk in het huis waar later de familie De Coen woonde (naast de vroegere cinemazaal ALFA).

Zijn naam komt voor op een lijst opgesteld in 1826. Hij behoort tot de 134 cijnskiezers onder het Hollands regime (11).

Men bezit van hem een fijn gedrukte omzendbrief, gedagtekend : Aalst... 1820, gezonden aan zijn klanten, waarin hij zich beklaagt over het feit dat zijn zoon Romanus - hierna beschreven - ondanks "mondelijke conventien 't samen ondergaen ten beste van zijn intresten, komt van aan de gemeente te kennen tegeven als dat hij het

---

(11) Archieven van de Stad Aalst ? Alphabetische lijst der inwoners van de Stad Aalst, die de vereischten hebben om kiezers te kunnen benoemd worden.

Wijnsteken exerceert" en waarin hij zich beroept op een ondervinding van bij de veertig jaren om het vertrouwen van zijn kalanditie te behouden...

Die brief laat dus toe de aanvangsdatum van de wijnhandel te bepalen op ongeveer het jaar 1780, toen hij (Jean-Baptist) 22 jaar oud was.

Kort na deze brief stierf hij te Brussel... en werd de zaak door zijn zoon Romanus-Franciscus voortgezet.

Deze was de oudste van zijn zeven kinderen, geboren uit zijn tweede huwelijk met Jeanne Meganck.

Een dochter, Melanie, huwde met François Van den Bossche.

De tweede zoon, Jacobus, geboren op 12.4.1799, en overleden te Aalst op 14.7.1832, huwde met Joanna Galmaert. - Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren : Jean-Baptiste huwde met Victorine Meganck, wiens dochter Clarisse huwde met Thaddée De Becker, die in Aalst, voor de eerste wereldoorlog, zijn medewerking verleende aan "De Volksstem", door Jan Van Nuffel uitgegeven, en die particuliere secretaris was van Baron Moyersoen, toen deze het Ministerie van Nijverheid en Arbeid leidde ; het tweede kind van Jacobus heette Therese, zij huwde met Frans Heyvaert ; hun dochter Marie, schier onbekend overleden in Aalst in 1957, gaf een mooie dichtbundel uit getiteld : "Joies et Douleurs" die getuigt van edele gevoelens en een echt dichterstalent.

De derde zoon van J.B. Moyersoen (I) heette Benoit-Philippe, gehuwd met Haeck Theresia. Hij stierf op 1.2.1826, 24 jaar oud. Zijn echtgenote stierf twee maanden later. - Hun enige zoon Romain, huwde met M. Cammaerts van Laeken. Uit dit huwelijk werden tien kinderen geboren, onder meer Marie-Charlotte die trouwde met Odilon Boin - juwelier, die lange tijd gewoond heeft in het huis De Meersman op de Grote Markt te Aalst -, en Edouard die met Emma Boin trouwde, en uit wiens huwelijk 12 kinderen werden geboren, onder meer Louis, die jaren lang Schepen van Anderlecht is geweest, en Gustave, pastoordeken te Marbaix, thans op rust.

Romain-François Moyersoen

In de registers van Aalst gekend als Franciscus Romanus, werd tijdens de Franse bezetting geboren op 17 Frimaire an V, hetzij de 18 december 1796... Hij stierf, wellicht aan de cholera die toen in onze stad woedde, de 7 maart 1836, zoals op zijn doodsprentje staat, oud 39 jaren 2 maand en 18 dagen. - De teraardebestelling gebeurde reeds 's anderendaags te 16.30 uur 's avonds - de lijkdienst greep plaats de 14 maart.

Jean-Baptiste Moyersoen I
1758-1822

Jeanne Meganck, echtg. J.-B. Moyersoen
1767-1803

Hij was, zoals reeds hoger gemeld, handelaar in wijnen en in hop, en woonde in de Nieuwstraat - huis Van Overstraeten - thans Rijkshandelsschool.

Op 5 januari 1820 huwde hij met Marie-Antoinette Eeman, geboren te Aalst op 10 december 1797. - Zij was de dochter van een handelaar die langs de vaart woonde, Franciscus Eeman, geboren te Denderleeuw.

Die Franciscus-Ignatius Eeman, was de eerste leerling geweest van het nieuw internaat, gebouwd in 1780, van het Collegium Theresianum, college in 1773 ingericht om het College der Paters Jezuieten te vervangen, dat, ingevolge de ontbinding van de Jezuieten-Orde, door Paus Clemens VIX, was verdwenen. Dit feit stond gegrift op een houten binnendeur van het nieuw gebouw, waar te lezen stond : Alosti primum, si non cognoscis alumnum infra en tempus cum nomine picta lege Fr. Ign. Eeman 1780. (12) - Die deur met het opschrift werd bewaard, en staat thans in een pand van het College. (nieuwe ingang).

Deze Franciscus Eeman was tijdens de Franse bezetting Gemeenteraadslid van Aalst van 1794-1795, lid van de "Comité de Vigilance" van 5.2.1795 tot 20.12.1795, en opnieuw gemeenteraadslid van 1804 tot 1817 (13).

Hij blijkt niet door de Franse Overheid te zijn opgedrongen zoals een andere Eeman van dien tijd... maar was haar wellicht welgevallig.

Marie-Antoinette Eeman overleefde haar echtgenoot, die zoals gemeld, vroegtijdig overleed, tot in 1874. - Zij was een kranige vrouw die de zaak van haar man voortzette, en tegelijk zorgde voor de opvoeding van hare vier kinderen ; de oudste, Jean-Baptiste (II) was pas 13 jaar oud toen zijn vader overleed.

In Aalst stond zij bekend als "de dragonder van de Nieuwstraat..." wellicht wegens haar indrukwekkende gestalte, en ook wegens haar karaktersterkte. Elk jaar trok ze per koets naar Bordeaux om er wijn te kopen... en men vertelt dat, om niet te veel valiezen te moeten torsen,, zij de ene rok boven de andere droeg...

Romanus-Franciscus Moyersoen, was de eerste Moyersoen van de stam van Aalst, die zich met politiek bezighield. Met hem belanden

---

(12) Aalstenaars, indien U de eerste leerling niet kent, leest zijn naam en de tijd zoals hieronder geschilderd staat : Fr. Ign. Eeman 1780.

(13) Het Bestuur van de Stad Aa'st vanaf de Franse Revolutie tot 1830 - A. Van der Heyden - De Gazet van Aalst 21.23 en 30 januari 1960.

we in de Hollandse periode, en in de beginjaren van de Belgische Onafhankelijkheid.

Onder het Hollands regime nam hij deel aan de passieve weerstand. Hij tekende ondermeer, samen met 677 andere Aalstenaars, de petities die aan Koning Willem werden toegestuurd om het herstel der grieven op te eisen.

Tijdens de beroerde dagen der revolutie was hij lid van de Burgerwacht als 2e luitenant voor de sectie Nieuwstraat.

In 1833, drie jaar na de oprichting van de onafhankelijke Belgische Staat, werd hij verkozen tot lid van de Regentieraad van Aalst - zo heette toen nog de gemeenteraad volgens Hollandse appellatie - op hetzelfde tijdstip waarop Baron Frederick van der Noot. Burgemeester werd van Aalst.

Romanus-Franciscus had vier kinderen, twee dochters en twee zonen.

De oudste, Marie-Antoinette, huwde met François-Henri Van Overstraeten... wiens dochter Hortense de echtgenote werd van Modeste Van den Bogaert... (zijn talrijke kinderen en kleinkinderen wonen meestal in het Antwerpse) en wiens zoon Leon, echtgenoot van Leonie Hyde, drie kinderen had : Marie, echtgenote van Camille Liénart, Josephine, echtgenote van Dokter Antoon Hoorens, en Joseph, ongehuwd.

Zijn tweede dochter, Jeanne-Benoite, huwde met Jean-Emmanuel De Coen. - Haar dochter Elisa trad in de echt met Felix De Hert, burgemeester van Aalst, na de eerste wereldoorlog. Haar dochter Valentine trad in de echt met Henri Van Tichelen, familie die ook in Antwerpen goed gekend is.

De jongste zoon van Romanus-Franciscus... Oom François... bleef ongehuwd. Hij had een buitenverblijf in het Osbroek, waar hij er een stalling op nahield, ten behoeve onder andere van zijn talrijke neven, de kinderen van zijn oudere broeder Jean-Baptiste II.
Deze **Jan-Baptiste II** is de stamvader van de 868 Moyersoen die in het familie-album worden vermeld. Hij werd in Aalst geboren op 11 oktober 1822, het jaar waarin zijn grootvader Jan Baptiste I stierf. - Hij was het tweede kind van Romain-François Moyersoen.

Hij werd als extern-student ingeschreven in het inmiddels heropende Jezuietencollege van Aalst - voor het schooljaar 1835-1836.
Waarschijnlijk bleef hij er niet lang... in de "palmares" vinden we geen spoor ervan. - Wellicht werd hij teruggetrokken als oudste zoon, na de dood van zijn vader in hetzelfde jaar 1836 (maart) - Hij werd in alle geval zeer vlug betrokken in de wijnzaak... die hij samen met zijn moeder tot grote bloei opdreef... en die hij vestigde in de Stationstraat.

François- Romain Moyersoen
1796-1836

Marie-Antoinette Eeman, echtg. Fr-R. Moyersoen
1797-1874

Hij huwde laat - namelijk op 17 december 1868, toen hij 46 jaar oud was. - Zijn echtgenote Eugenie van den Hende, geboren te Aalst op 25 oktober 1846, was vierentwintig jaar jonger dan hij.

Zij hadden 11 kinderen. - Toen vader stierf op 28 oktober 1883, was de oudste dochter Marie, 14 jaar oud, en de oudste zoon Romain (later Baron Moyersoen) 13 jaar.

Eugenie van den Hende stamde van een oude Aalsterse patriciërsfamilie af, die sinds de 15e eeuw reeds in Aalst gevestigd was, waar zij schier onophoudend ambten bekleedde in de Stadsmagistraat vanaf 1450 tot in het begin der 19e eeuw.

Eugenie was het zevende van de 13 kinderen van Edmond Laurent van den Hende, overleden op 13 juni 1866, en van diens echtgenote Marie-Stephanie Fraters, overleden op 2.7.1855.

Edmond zelf was de zoon van Romain van den Hende, eerste Schepen van de Stad Aalst, die gehuwd was met Henriette Anne de Molina van Aalst.

Jean-Baptiste Moyersoen was zeer betrokken in het politiek- en kultureel leven van Aalst. - Hij was medestichter in 1872, van " 't Zang- Toneel- en Letterkundig Gezelschap 't Land van Riem" en werd er de ere-voorzitter van.

In de mooi omlijste, en vroom bewaarde gedrukte lijkrede, uitgesproken ter gelegenheid van zijn teraardebestelling door de Heer Voorzitter Hector Arijs, werd hulde gebracht "aan de onverschrokken weldoener en heilvolle stichter van 't Land van Riem, welke stichting hij ten jare 1872 uit ganser harte uitriep, en voor dewelke hij altijd een getrouw en waakzaam hoofd was gebleven" - "Getrouw blijvend aan den leus welken uw vroom karakter weergaf, en gans uw leven uitmaakte, aan Godsdienst, Vlaamsche Taal en Vlaamsche Zeden, strijden naar Uw vredelievend voorbeeld, voor deze geheiligde rechten" besloot de spreker met de hoop dat Jan Moyersoen zou mogen fier zijn over zijn vrienden geschaard rond de vlag die hij zo lief had en hun onbevlekt had overhandigd.

Ook op politiek terrein was hij werkzaam. Hij legde op 2 juli 1872 de eed af als Provincieraadslid van Oost-Vlaanderen, en maakte er deel uit van de 3e commissie... die zich toen bezig hield met de Financiën, het Openbaar Onderwijs en de Schone Kunsten. - Hij bleef lid tot aan zijn dood.

Zijn politieke invloed was groot. - Toen enkele jonge publicisten de kandidatuur wilden lanceren van een jonge Brusselse advocaat, die de jeugd had bezield op de Katholieke Congressen van Mechelen, richtten zij zich tot Jan-Baptiste Moyersoen opdat hij zou bewerkstelligen dat hun kandidaat, de te vroeg overleden Albert Liénart, die Jean-Baptiste Moyersoen ook op de politieke doopvont had ge-

houden, zou vervangen.

Het ging over Charles Woeste - die zich op 16 jaar van het Protestantisme tot het Katholicisme had bekeerd. Zijn peters lieten gelden : zijn buitengewone werkkracht, zijn talent en zijn strijdlust. Tevens signaleerden ze met aandrang dat de jonge Woeste een uitgesproken anti-militarist was (14).

Woeste werd na een eerste mislukte poging gekozen als kandidaat van de "bewarende partij" in 1874 en bleef Volksvertegenwoordiger van Aalst tot aan zijn dood in 1922.

Jean-Baptiste Moyersoen overleed na een pijnlijke ziekte in 1883. Zijn jonge weduwe, amper 37 jaar oud, slaagde erin aan haar elf kinderen een voortreffelijke opvoeding te geven, en aan haar vier zonen hogere studies te laten doen. Van deze elf kinderen overleed alleen de jongste vroegtijdig. Al de anderen overleefden hun moeder en bereikten elk minimum 68 jaar.

Eugenie Van den Hende overleed enkele maanden voor de tweede wereldoorlog op 27 november 1939, in de gezegende ouderdom van 94 jaren - vereerd door haar kinderen, talloze kleinkinderen en achterkleinkinderen. Wegens hare vroomheid, hare zachtmoedigheid, en haar uiterst fijn voorkomen, stond ze in hoog aanzien.

De kinderen van Jean-Baptiste Moyersoen

De oudste dochter, **Marie** (1869-1951) werd religieuse van het H. Hart en bracht haar leven door met de meisjesopvoeding te Wetteren en te Brussel.

Romain, de oudste zoon (Baron) geboren op 2 september 1870 - op de dag van de Slag van Sedan zoals hij graag opmerkte - was de eerste van de familie Moyersoen die universitaire studies deed en advocaat werd.

Hij huwde met Aline Liénart, dochter van Alexander Lièn art en Isabella Van den Broucke. - Zij was de nicht van Albert Lièn art, die op 25 jarigen ouderdom reeds Volksvertegenwoordiger was van Aalst maar helaas op 31 jaar overleed.

Romain Moyersoen hield zich zeer vroeg bezig met de sociale actie en de politiek. - Hij lanceerde te Aalst de Christelijke Mutualiteiten waarvan hij in 1920 Algemeen Nationaal Voorzitter werd. - Stichtte de Maatschappij voor Goedkope Woningen die nu reeds meer dan 60 jaren oud is. Aan de Aalsterse bevolking bezorgde zij een tiende van de thans bestaande woonhuizen.

---

(14) Verkiezingen en Verkozenen in het Arr. Aalst 1831-1878.
Lic. E. De Ridder - De Saedeleer - Dr. Cordemans.

Jean-BaptisteMoyersoen II
1822-1883

Eugénie van den Hende, echtg. J.-B. Moyersoen
1846-1939

In 1896 reeds werd hij lid van de Gemeenteraad en bleef dat met een korte onderbreking tijdens zijn ministerieel ambt, tot 1938.

Als Schepen van Financiën van 1908 tot 1921, nam hij met zijn vriend Désiré De Wolf, een eminent aandeel in de urbanisatie van de Stad Aalst - Stadspark, grote lanen, enz...

Hij werd Burgemeester benoemd buiten de Raad in 1925 en vervulde dit ambt tot 1932.

Gedurende acht jaren zetelde hij in de Provincieraad van Oost-Vlaanderen, van 1900 tot 1908. - In dit jaar werd hij lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers... en bleef dat tot 1919. - In 1919 stond hij de tweede plaats op de Katholieke Lijst af aan Petrus Van Schuytenbergh, ten einde de Christene Werklieden een vertegenwoordiger op de Katholieke Lijst te verzekeren. - Hij werd niet herkozen... maar op de volgende verkiezingen werd hij tot Provinciaal Senator benoemd, van 6.12.1921 tot 1936. - De Senaat coöpteerde hem in 1936, en verkoos hem tot zijn Voorzitter (1936-1939) - een ambt dat hij gedurende 3 jaren vervulde.

In de jaren volgend op de oorlog, werd hij, na een korte onderbreking, opnieuw gecoöpteerd in 1947 tot 1950.

In het jaar 1921 werd hem in de Regering Theunis de portefeuille van Nijverheid en Arbeid toevertrouwd van 16.12.1921 tot april 1924. - Tijdens zijn beleid stelde hij het premiestelsel in ter aanmoediging van het bouwen en verwerven van woningen - later premie De Taeye genoemd - en trof hij de nodige voorbereiding van de pensioenwet voor vrouwen.

In het jaar 1924 volgde hij Staatsminister Aloïs Van de Vyver op als Minister van Economische Zaken, die zich in die tijd hoofdzakelijk bezighield met de verwoeste-gewesten (1924-1925). Tijdens de bezetting werd hij, als straf voor zijn protest tegen het opeisen en wegvoeren van de arbeiders, uit Aalst verbannen. - Op 1 september 1944 kwamen de Nazis hem en zijn zoon aanhouden, maar ze konden ontsnappen. Na de wereldoorlog werd hij, bij de bevrijding, gelast door Prins Regent Karel, met de samenstelling van de Regering. - Hij lukte daar niet in ; evenmin Paul Tschoffen, die na hem werd geroepen zodat de uittredende Eerste Minister Pierlot voor enkele maanden terug aan het bewind kwam. De Prins Regent benoemde hem tot Minister van Staat op 12.2.1945. Koning Leopold III, na zijn terugkomst uit ballingschap, verhief hem op 8.8.1950, met gans zijn familie in de adelstand, en verleende hem de titel van Baron. Hij overleed te Aalst, op 96 jarige ouderdom, op 21.4.1967.

Helene - huwde met advocaat Odilon **van der Haegen**... die tot in 1918 Provincieraadslid was van Oost-Vlaanderen.

Leonie - trad in de echt met Edouard **Glénisson** van Turnhout, vele jaren Arrondissementscommissaris van Aalst.

Emilie - echtgenote van Joseph **De Vuyst,** notaris en jarenlang Burgemeester van Borsbeke, en ook Provincieraadslid.

Joseph - werd priester. - Kort na het seminarie werd hij als coadjutor benoemd te Baardegem.
Reeds vóór de eerste wereldoorlog werd hij door zijn Bisschop naar Parijs gezonden, waar hij Directeur werd van het Werk der Vlamingen te Parijs, na de oorlog gevestigd in de Rue Lafayette.
Hij werd later benoemd tot Pastoor te Gentbrugge en tenslotte nog in St.-Elisabeth te Gent.
Hij stierf te Aalst na een zeer pijnlijke ziekte op 13.2.1944.

Gustave - licentiaat in Handels- en Consulaire Wetenschappen, huwde met Helene de Breyne te Antwerpen.
Juist vóór de eerste wereldoorlog bouwde hij het Kasteel van het Osbroek : de eerste bewoners waren de Capucienen van Aalst, die uit hun klooster door de Duitsers werden verjaagd.

Louisa - trad in de echt met **Leon Geerinckx,** industrieel, medestichter van de N.V. Roos Geerinckx en De Nayer - Voorzitter van de Handelskamer van Aalst.

Auguste - notaris - mede-stichter van het Vrij Technisch Instituut van Aalst - huwde met Anne de Sloovere van Gent.

Marthe - bleef bij haar moeder inwonen en hield zich onledig met het Werk der Arme Kerken.

Gabrielle - overleed kort na haar vader (1881-1894).

*
* *

Het familie-album dat we hier hebben besproken eindigt met de lange lijst van de 850 afstammelingen van de kinderen van Jean-Baptiste Moyersoen, waarvan 798 nog in leven waren in september 1977.

De afstammelingen van Romain Moyersoen zijn 199 in getal (aangetrouwden inbegrepen) - die van Helene van der Haegen tellen er 181 - bij de De Vuyst 150 - bij de Geerinckx 134 - bij de Glénisson 101, enz...

François Moyersoen (1828-94) omringd door zijn zusters, schoonzuster, schoonbroers, neven en nichten — 1886

1. Kanunnik Joseph Moyersoen
2. Joseph van Tichelen (1e huwelijk)
3. Felix Verwilghen – Vicaris-Generaal van Vancouver U.S.A.
4. Gustave Moyersoen
5. Cyrille de Coen
6. Romain Moyersoen
7. Hélène Moyersoen – echtg. van der Haegen
8. Emilie Moyersoen – echtg. de Vuyst
9. Edouard Moyersoen
10. Modeste van den Bogaert
11. Leonie Moyersoen – echtg. Ed. Glenisson
12. Leon van Overstraeten
13. Elisa de Coen – echtg. Felix de Hert
14. Marie van Overstraeten – echtg. Liénart
15. Valentine de Coen – echtg. van Tichelen
16. François Moyersoen – ongeh.

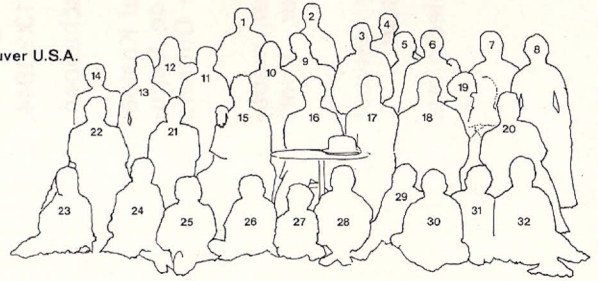

17. Maria de Coen – ongeh.
18. Henri van Tichelen
19. Marthe Moyersoen – ongeh.
20. Madame van Overstraeten
21. Eugénie van den Hende – echtg. J.B. Moyersoen
22. Joséphine Moyersoen
23. Joséphine van Overstraeten
24. Marie van den Bogaert
25. Jean van den Bogaert
26. Joseph van Overstraeten
27. Eugénie van den Bogaert – echtg. Rollier
28. Auguste Moyersoen
29. Marguerite van den Bogaert – ongeh.
30. Henri van Tichelen
31. Joseph van den Bogaert
32. Louisa Moyersoen – echtg. Leon Geerinckx

Eugénie van den Hende, weduwe J.-B. Moyersoen en haar kinderen
Emilie, Leonie, Marthe, Romain, Hélène, Auguste, Joseph, Gustave, Louisa
1931

Dank zij dit album kunnen we heel een brok geschiedenis meemaken. Veel is er zeker nog op te klaren... Wat deden al deze mensen ? Hoe hebben ze geleefd ? - Het is slechts vanaf 1750 dat men meer weet over hun leven en streven.

Al de documenten waarop Gustave Moyersoen zich beroept zijn in het Nederlands gesteld, behalve het eerste dat in 't Latijn is, tot en inbegrepen de doodsprent van J.B. Moyersoen I. Familie-documenten in het Frans gesteld, treft men aan vanaf Romanus-François Moyersoen, die onder het Frans regime werd geboren.

Met Jean-Baptiste II treft men enkel in het Nederlands gestelde documenten aan. - De rol die hij speelde bij de stichting van Het Land van Riem, bewijst dat hij verbonden bleef met de Aalsterse gemeenschap.

We hebben deze studie piëteitsvol ondernomen. Wij moeten onze ouders en voorouders vereren. De familie is bovendien een band die door geen enkele andere band kan vervangen worden. Moge deze studie tot de versteviging van die band bijdragen.

De levenskracht van de familie die wij van elke bladzijde van deze studie kunnen aflezen, de onderlinge trouw van haar leden, hun geloof, hun inzet voor het algemeen welzijn dat vooral bij de laatste generaties tot uiting komt, hunne gehechtheid aan wat hen dierbaar was, zijn zovele waarden die meer dan titels de adel van een familie uitmaken.

"ADEL VERPLICHT" is dan ook de boodschap die ons uit een nobel en ver verleden wordt meegegeven.

L. MOYERSOEN

STAMBOOM VAN DE FAMILIE MOYERSOEN

1321 - 1883

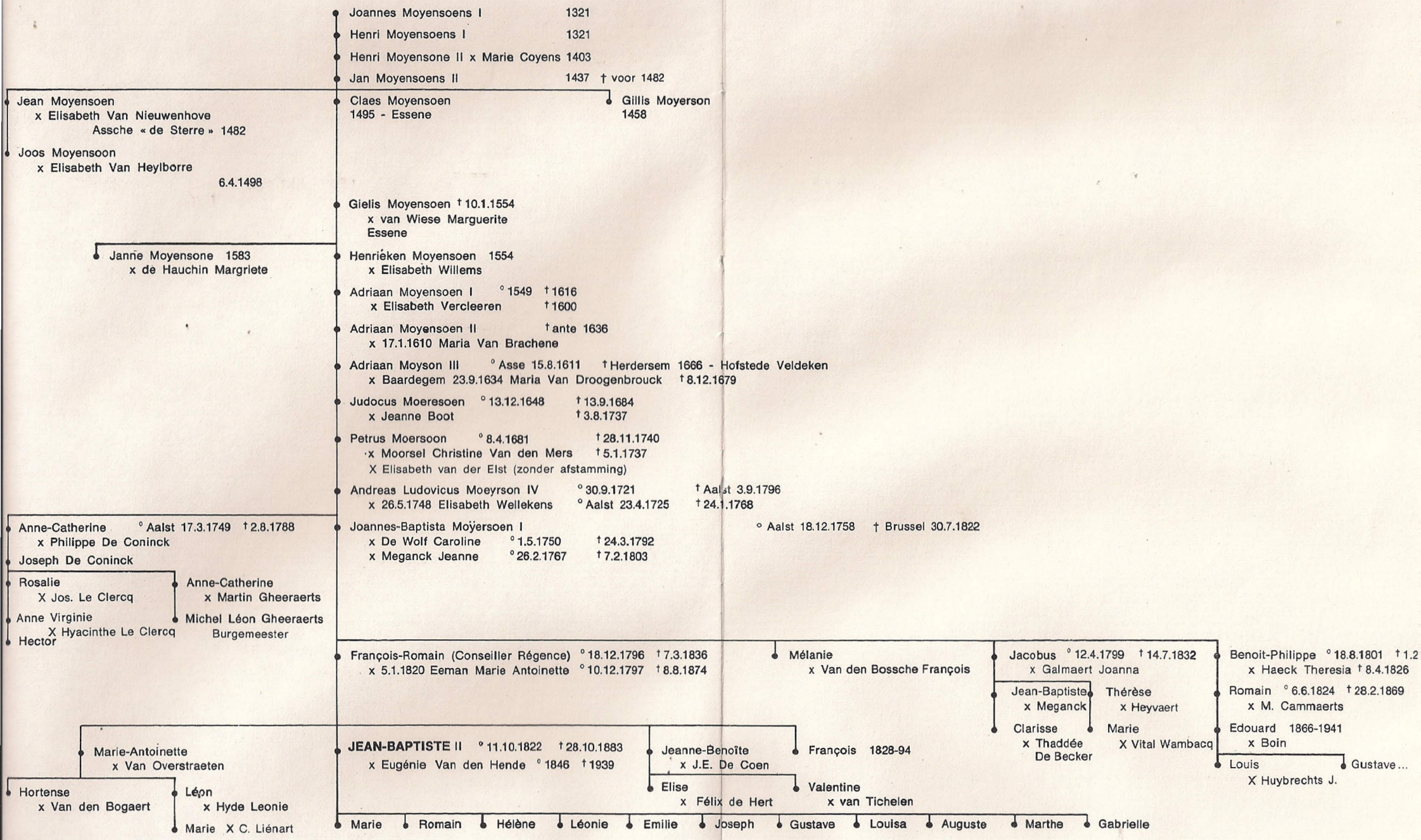

IN MEMORIAM

In de stamboom van de familie Moyersoen wordt een lid vermeld, auteur van een dichtbundel "Joies et Douleurs" (x).

Schrijfster was in de stad schier onbekend, daarom enkele toelichtingen bij haar levensloop.

THERESE-MARIE-ANTOINETTE-JOSEPHINE HEYVAERT

(de stamboom noemt haar Marie)

was de dochter van Francis Heyvaert en Thérèse-Josephine Moyersoen.

Geboren te Aalst op 30 januari 1872, verloor ze haar moeder reeds op 21 februari. Met haar vader bleef ze het ouderlijk huis (Keizerlijke Plaats, 54) bewonen. Het was na zijn overlijden dat ze, als veertigjarige, huwde met Vital Wambacq uit Essene (Brabant) die hier een melkhandel dreef.

Marie Heyvaert was een voorname verschijning, een fijne dame die, hoewel ze teruggetrokken leefde, toch graag een troostend woord sprak tot mensen die beproefd waren, een bewijs van de adel van haar gemoed.

Haar zieleleven heeft ze verwoord in tere verzen, voor dieren koesterde ze een intense genegenheid : toen ze in 1940 met haar man op de vlucht ging werden honden en katten in het fordje gestopt, al haar lievelingen droegen een halsbandje met hun naam erop. Zij overleed te Aalst als weduwe op 21 juni 1957.

Hier volgt één van haar letterkundige ontboezemingen, een gedicht dat typerend is voor haar heimwee naar het verleden en de hoop op een terugzien.

(x) Uitgegeven door Marie Heyvaert, gedrukt bij J. Van Nuffel-De Gendt, Kerkstraat, 9, Aalst. Gedichten.

F. Courteaux

SÉRÉNITÉ

Qu'il m'est cher le logis où je passe ma vie,
Où les longs soirs d'hiver je travaille et je prie,
Où tout autour de moi les meubles mi-fanés
Semblent de vieux amis ou des frères aînés.
Si les murs sont garnis de tentures jaunies,
Dans leur cadre noirci des portraits me sourient
Et je me sens moins seule alors au coin du feu,
Lorsque tombent sur moi ces doux regards d'aïeux
Le vent peut au dehors gémir sous les vieux chênes,
Je ne l'écoute plus, car mon âme est sereine.
Lorsque loin de la foule et loin des importuns
Se réveillent en moi les souvenirs défunts,
Sur ces chers souvenirs, le temps n'a point de prise
Et dans un cœur aimant toujours ils s'éternisent.
Si les longs soirs d'hiver, dans mon humble logis,
Je songe quelquefois à ceux qui sont partis,
Si des larmes alors tombent de ma paupière,
Ma tristesse pourtant est douce et non amère,
Car l'espoir me soutient de retouver un jour
Tous ceux que j'ai perdus dans un autre séjour,
Et les pleurs dans mes yeux lentement se tarissent,
Tel lorsqu'un doux rayon vient sécher les calices
Des fleurs que renversa la tempête et le vent.
Il n'est peine que Dieu ne console souvent
Pour qui veut espérer en sa bonté clémente,
Et mon âme ce soir redevient confiante,
Ecartant de mon cœur les stériles regrets,
Je ne sens plus en moi que douceur et que paix.

Onze Bibliografie

1) ALGEMEEN

GUY VANDE PUTTE e.a.

HORNEJAARBOEK. 1677 PRINSDOM OVERIJSE 1977.

Heemkundig Jaarboek, III. 1977. Beierij van IJse, samengesteld door Guy Vande Putte. 355 blz. 105 illustraties. Drukkerij-Uitgeverij Erik Veys, 8880 Tielt.

Het Jaarboek verscheen ter gelegenheid van de Hornefeesten, die op de IJsegemeente in 1977 doorgingen naar aanleiding van het driehonderdjarig Prinsdom Overijse ; 1977, jaar dat uitgeroepen werd als het Hornejaar. Het werk bestaat uit twee uitgebreide hoofdstukken met onderverdelingen. We citeren de hoofdstukken om gebeurlijke belangstellenden de weg naar de inhoud aan te tonen : eerste hoofdstuk : de prinselijke geslachten van Horne en van Salm-Kyrburg (de oudste heren van Horn en hun stamland, door W.M. Boel ; het hotel van Horne te Brussel, geschiedenis van het gebouw en de bewoners tot 1834, door J. Lortiois, uit het Frans vertaald door R. Denaeyer ; drie generaties heren van Horne te Boxtel, door W. Van den Broek ; Hoogstraten halfweg tussen Boxtel en Overijse, tussen Horne en Salm, door L. Lauwereys ; wie is de graaf van Houtkerke ?, door W. van Hille, en het geslacht van Horne in Frans-Vlaanderen ,door W. van Hille, uit het Frans vertaald door Guy Vande Putte. Tweede hoofdstuk : kasteel en kerk : de twee bolwerken van het Ancien Regime in het Prinsdom Overijse, (het kasteelke Isque alias 't Goet van Wittham) door Guy Vande Putte ; het kasteelgoed van IJse onder de prinsen van Salm-Kyrburg : Götterdämmerung ten tijde van de Aufklärung, door Guy Vande Putte ; opruiming van het Prinsdom Overijse en de baronie Boxtel, verder verloop ; de familie de le Hoye, door Guy Vande Putte ; het ongeluksjaar 1692, door Guy Vande Putte en de restauratie van de Sint-Martinuskerk na de brand van 1692, door A. Cambier. Voor wat het Land van Aalst betreft kunnen we aanstippen : Gerard van Horne, overleden te Boxtel op 7 februari 1612, gehuwd met Honorina van Wittem, had minstens acht kinderen, waaronder Maria-Francisca, kanunnikes te Bergen, trad achteraf in de echt met Willem Bette, eerste markies van Lede bij Aalst, gouverneur van Duinkerke ; hij overleed in 1658 ; in 1655 werd hij naar Engeland gezonden om Cromwell geluk te wensen. Weduwe geworden herhuwde Honorina van Wittem met François-Henri de Croy ; uit dit huwelijk ontsproten twee kinderen, waaronder Marie-Madeleine-Cecile de Croy, kanunnikes te Nijvel, die in 1644 huwde met Charles-François d'Ydeghem, graaf van Watou. Ambrosius van Horne, gehuwd met Maria-Margareta de Bailleul ,hadden acht kinderen, waaronder Albert-Frans Maria, gedoopt te Brussel 25 juni 1666, hij had tot

meter Anna-Maria van Horne, markiezin van Lede bij Aalst. Maximiliaan-Emmanuel van Horne, tweemaal weduwnaar geworden, huwde op 57 jarige leeftijd op 10 augustus 1752 met Maria-Theresia Albertina, gravin van Gavere, dochter van de prins van Gavere. Een aantrekkelijke uitgave én naar inhoud én naar presentatie.

2) ALGEMEEN

FRANS MICHEM

DE PAROCHIE-GEESTELIJKHEID VAN HET OUDE DEKENAAT TIELT.

De Roede van Tielt. Driemaandelijks Heemkundig tijdschrift. 8° Jaargang, nr. 3, september 1977, blz. 2-46. Heemkundige Kring van Tielt en de gemeenten van de vroegere Roede van Tielt. Secretaris : Ph. De Gryse, Kastanjelaan 1, Tielt. Drukkerij-Uitgeverij Erik Veys, 8880 Tielt.

Het nummer is volledig ingenomen door dit onderwerp. We vermelden de geestelijkheid met een of ander verband met het Land van Aalst : onderpastoor te Tielt : Pieter Jan de Mets, S.T.B. geboren in 1663 te Voorde en overleden op 4 februari 1705 werd op 15 april 1695 pastoor te Gavere. Onderpastoor te Oostrozebeke : Francies Ferdinand Blommaert, geboren te Pamele-Oudenaarde op 4 juni 1693, zoon van Ludovicus en Joanna Dhondt. Pastoor te Oostrozebeke : Judocus Kesteloot, geboren te Machelen in 1662, in 1691 pastoor te Gavere. Onderpastoor te Oostrozebeke : Joris Livinus Vercauteren, geboren te Drongen op 3 mei 1757 werd op 19 maart 1808 pastoor van Munkzwalm en overleed op 7 mei 1810. Pastoor te Dentergem : Thomas Van der Gheylen, S.T.B., geboren te Erembodegem circa 1605. Onderpastoor te Kanegem : Carolus Josephus Depouillon, geboren te Zottegem circa 1700, zoon van Carolus en Anne-Marie Cromphout. Onderpastoor te Wakken : Petrus Francies Dhanens, geboren te Gavere, zoon van Adriaan en Maria De Manghelaere. Onderpastoor te Ruiselede : Jan Judook Van Geertsom, geboren te Beveren-Waas op 26 februari 1730, zoon van Jan en Maria-Catharina Henderickx, in 1771 pastoor te Gentbrugge. Onderpastoor te Tielt : Raymond Casseurs, geboren te Mechelen, in 1679 pastoor te Zottegem.

3) ALGEMEEN

L. DE WEERDT

BIJNAMEN IN 'N PAJOTTENLANDS DORP.

Eigen Schoon en De Brabander. Tweemaandelijks tijdschrift van het Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams Brabant. LX° Jaargang, nrs. 7-8-9, juli, augustus, september 1977, blz. 320-327. Voor-

zitter van de Raad van Beheer : J. Verbesselt, Ransbeekstraat 79, 1120 Brussel. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Gooik, gelijk alle dorpen van het Pajottenland, is een gemeente vol toegeworpen namen, lapnamen. De aliasnamen woekeren er zo welig als het malse gras in de vette weiden, aldus de auteur in zijn inleiding. Dat kan evengoed gezegd worden van elk dorp in Vlaanderen. Lap- en bijnamen behoren nu eenmaal bij onze volkstaal, alhoewel onze jongere generatie minder aanleg vertoont voor het geven en overleveren van lapnamen. Bijnamen uit het Land van Aalst : de beddezekers van Lieferinge, de mannen van Meerbeke en de wortelkrabbers van Ninove.

4) ALGEMEEN

INVENTARIS VAN KERKELIJKE KUNSTSCHATTEN IN HET PAJOTTENLAND.

Eigen Schoon en De Brabander. Tweemaandelijks tijdschrift van het Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams Brabant. LX° Jaargang, nrs. 7-8-9, juli, augustus, september 1977. blz. 333-356. Zeven illustraties. Voorzitter van de Raad van Beheer : J. Verbesselt, Ransbeekstraat 79, 1120 Brussel. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Komen, onder meer, in aanmerking de kunstschatten van de kerk van Neigem, een dorp uit het Land van Aalst. We vestigen de aandacht op een belangrijke grafsteen, die aan het overlijden herinnert van de familieleden van het Huis van Wedergraete. De steen werd opgericht in 1596 door Gaspard de Goux, heer van Wedergraete. We excerperen slechts één naam, namelijk Jonkvrouw Marie Minnaert, dame van Ophasselt en Ophasselt ten Vrijen, overleden op 10 juli 1594, echtgenote van Gaspard de Goux.

5) ALGEMEEN

WILFRIED VERLEYEN

DE MONNIKEN VAN AFFLIGEM IN DE 15° EEUW.

Eigen Schoon en De Brabander. Tweemaandelijks tijdschrift van het Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams Brabant. LX° Jaargang, nrs. 4-5-6, april, mei, juni 1977 ; blz. 191-199. Voorzitter van de Raad van Beheer : J. Verbesselt, Ransbeekstraat 79, 1120 Brussel. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Kijk op het abdijleven van Affligem in de vijftiende eeuw. Dom Verleyen, zelf monnik van deze abdij, behandelt onder meer het aantal en de af-

komst van de monniken, de kloostertucht, de intellektuele aktiviteit, de leeftijd en de gezondheidstoesand en de voeding van de monniken. Het aantal professies beliep in de vijftiende eeuw ongeveer een honderdtal. Het dichtbijge'egen Aalst leverde er twee in die tijdspanne. De monnik Gerardus De Koninck werd in 1487 aangesteld tot abt van de abdij te Ename. Hij zou deze waardigheid verkregen hebben van de aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk als beloning voor zijn hulp bj de inname van Dendermonde : de soldeniers waren vermomd als monniken en nonnen.

6) ALGEMEEN

J. MOSTIN

LEMBEEK HAD EEN TAALCONFLICT IN 1695.

Het Oude Land van Edingen en omliggende. Tijdschrift van de Gewestelijke Kring voor Oudheidkunde, Geschiedenis en Heemkunde van Zuid-Pajottenland. Jaargang V, nr. 3, september 1977, blz. 187-193. Redaktieadres : Pater August Roeykens, Kapucijnenstraat 5, 1390 Edingen. Drukkerij-Uitgeverij Erik Veys, 8880 Tielt.

Ten onzent zijn taalproblemen en taalkonflikten zo oud als de straat. Zo te Lembeek in het Pajottenland. In 1695 moesten Frederic Huaert en Marie Vander Elst verschijnen voor het Lembeeks gerecht. De beschuldigden eisten voor de getuigen het recht op zich uit te drukken in het Vlaams. De baljuw kende geen Vlaams. Claude de Richardot, heer van Lembeek, prins van Steenhuize en graaf van Geraardsbergen had reeds vroeger de gerechtsprocedures in het Vlaams voor Lembeek verboden. De beschuldigden dienden klacht in bij de Grote Raad van Mechelen. Op 16 mei 1696 volgde de uitspraak : de getuigen moesten verhoord worden in het Vlaams, hun moedertaal, zonder tussenkomst van de baljuw, die dan nog veroordeeld werd tot het betalen van de gerechtskosten.

7) ALGEMEEN

NATIONAAL BIOGRAFISCH WOORDENBOEK. DEEL 7.

1112 kolommen. 25 blz. register van de biografieën verschenen in delen I. II. III. IV. V. VI. VII. Koninklijke Academie van België Brussel. 1977. Drukkerij Erasmus, Ledeberg-Gent. Prijs : 1.100 fr.

Betreffende het Land van Aalst vermelden we de biografieën van : Cesar-Pierre-Marie-Jules Van Roy, geboren te Ledeberg op 4 juli 1880 en overleden te 's Gravenhage op 10 december 1940, Vlaams strijder ; Achiel-Octaaf Smetryns, (kloosternaam Humbertus) missionnaris en bouwmeester, geboren te Impe op 22 april 1895 en overleden te Dendermonde op 8 fe-

bruari 1969, benediktijn missionnaris in Zuid-Afrika. Reimond-Hendrik-Lodewijk Speleers, oogarts, hoogleraar en Vlaams strijder, geboren te Waasmunster op 9 maart 1876 en overleden te Aalst op 29 april 1951. Pieter-Frans Tinel, beeldhouwer geboren te Maldegem op 11 juli 1895 en overleden te Gent op 5 maart 1964 ; zijn vader organist te Maldegem was gehuwd met Maria-Ludovica Van de Mergel afkomstig van Nederbrakel. Pieter-Frans vestigde zich te Geraardsbergen. Komponist Edgard Tinel was zijn oom. Jan Versaren, kartuizerprior en auteur, geboren te Gent begin 15° eeuw, de naam Versaren komt diezelfde eeuw nog voor, zo Adriaan Versaeren, schepen van Sint-Jans-Hemelveerdegem was in 1425 in relatie met de kartuize van Sint-Martens-Lierde, een buurgemeente ; zijn zoon Denijs had relatie met de kartuize van Gent, waar hij begraven werd. Jan Versaren overleed op 29 december 1471.

8) ALGEMEEN

DANIEL VAN OVERSTRAETEN

NOTE SUR LES DEVOTIONS POPULAIRES A SAINT-GHISLAIN AU MOYEN AGE.

Valenciennes et les Pays-Bas. Mélanges offerts à Paul Lefrancq. Tome IX. 1976, blz. 217-229. Publication du Cercle Archéologique et Historique de Valenciennes à l'occasion de son cinquantenaire. Imprimerie de l'Artois. Arras. Verscheen in maart 1978. Prijs : 90 FF.

Het jaarboek is een omvangrijk werk van 462 bladzijden, en het bestaat uit dertien uitgebreide bijdragen over Valenciennes, Henegouwen en de vroegere Nederlanden, over biblioteken en kunstwerken, alleen met enig verband met de vroegere Nederlanden en geschreven door vooraanstaande Franse en Belgische historici. De auteur, assistent aan het Algemeen Rijksarchief te Brussel behandelt de verering van de heilige Ghislenus in de loop van de middeleeuwen en meteen de verering van de heilige Cornelius. Vanuit de abdij Kornelimünster bij Aken in Duitsland verspreidde zich de verering van de heilige Cornelius tot in Ninove, waar in 1137 een Premonstratenserabdij werd gesticht, toegewijd aan de heilige Cornelius. Met het doel de verering van de heilige Cornelius bij het volk dieper ingang te doen vinden schreef een kanunnik van de Ninoofse abdij het boekje "Liber miraculorum sancti Cornelii Ninovensis" op het einde van de twaalfde eeuw. Ridder Godfried de Naast, en zijn echtgenote Isabella van Scheldenode troffen in 1314 belangrijke beslissingen voor het verspreiden van de verering van de heilige Ghislenus, beslissingen bindend voor zichzelve en al hun nakomelingen. Godfried, zoon van Raas, heer van Oosterzele, Scheldewindeke en Naast, was een van de meest geziene figuren uit de kring van Willem I, graaf van Henegouwen (1304-1337). Op de vermelde dorpen bezat hij veel eigendommen en renten, die ook op de verering van de heilige Ghislenus hun stempel hebben gedrukt.

9) ALGEMEEN

HET DORP IN OOST-VLAANDEREN.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 26° Jaargang, nr. 6, november-december 1977. 64 blz. 66 illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

Deze prachtbrochure werd uitgegeven als inleiding op het Jaar van het Dorp 1978. Eminente deskundigen hebben daaraan meegewerkt. Na een algemene inleiding volgt de indeling van de dorpen van Oost-Vlaanderen in : rivierdorpen, kasteeldorpen, kerkdorpen, geografische dorpen, driesdorpen, straatdorpen, kolonisatiedorpen, abdijdorpen, terpdorpen. Ieder van deze dorpen is naast de specifieke beschrijving ook toeristisch doorgelicht. Uit het Land van Aalst staan afgebeeld : het Voldershof te Balegem, het stemmig kerkpleintje van Roborst, stemming aan de Schelde te Melsen, het gemeentehuis van Berchem-Oudenaarde, gezicht op Berchem-Oudenaarde, vanuit Kwaremont, het kasteel Ter Donckt te Berchem-Oudenaarde, het kasteel van Steenhuize-Wijnhuize, de kerk van Baardegem, Kwaremont met de kerk op de hoogte, gezicht op Schorisse, het dorpsplein te Sint-Lievens-Houtem, binnenkoer van het hof ter Walle te Baaigem, Ename als abdijdorp, resten van de abdij van Beaupré te Grimminge, gezicht op het golvend landschap in Zuid-Oost-Vlaanderen, gezicht op Baaigem, wandeling in het Kluisbos op de Kluisberg, gezicht op de Zwalm, Westrem (tekening van Herman Verbaere), gezicht uit de Zwalmstreek. Een bijzonder gesiaagde handleiding om onze Vlaamse dorpen dieper en echter te leren kennen en die ook rustig te gaan bezoeken. We kunnen in eigen gewest nog zoveel leren en onvermoede schoonheid genieten.

10) ALGEMEEN

COLONEL de LANNOY

LES DANVAING OU D'ANVAING.

Le Parchemin. Bulletin bimestriel édité par l'Association Office Généalogique et Héraldique de Belgique. N° 193, janvier-février 1978. blz. 9-21. Redaktiesekretaris : M.G. de Haveskercke, Weilantstraat 2a, 1800 Vilvoorde.

d'Anvaing in het Land van Aalst : Meester Andrieu d'Anvaing, gehuwd met Louise Hennebert, overleden voor juni 1630, was schepen van Ronse in 1612 en 1621, op 17 september 1610 werd hij baljuw van het Sint-Hermeskapittel te Ronse. Jehan d'Anvaing, overleden te Ronse op 5 juli 1641 en begraven in de Sint-Maartenskerk te Ronse rechtover het altaar van Onze Lieve Vrouw, in 1613 huwde hij te Ronse met Jeanne Maes, gedoopt te Ronse op 9 me 1596 en te Ronse overleden op 1 juli 1659, dochter van Louis Maes, schildknaap, griffier van Ronse en van Elisabeth van der

Eecken, zijn eerste echtgenote. Louis Maes was griffier van de kerkfabriek van Sint-Maartenskerk te Ronse, ontvanger van het Land van Ronse voor de heer van Ronse. Guillaume d'Anvaing, zoon van Louis en van Catharina le Clercq, overleed te Ronse in 1697. Jean François d'Anvaing, gedoopt te Ronse op 14 februari 1632 en aldaar overleden op 7 februari 1701, bezat te Ronse twee bunders land in 1684 ; hij huwde in 1658 met Catharine De Lis of de Lys ; hun tiende kind, Marguerite, trad op 31 maart 1678 binnen bij de Zwartzusters van het Hospitaal te Ronse, onder de kloosternaam Monique ; ze overleed te Ronse op 4 juni 1747. Guillaume d'Anvaing, gedoopt te Ronse op 30 november 1597, was buitenpoorter van Aalst, schepen van Ronse in 1623 ; hij huwde op 27 mei 1618 te Ronse met Marie-Madeleine Hennebicq ; van de weduwe Jan Lannoit erfde hij een huis in de wijk Durinne ; ze kregen elf kinderen, allen gedoopt in de Sint-Maartenskerk te Ronse. André d'Anvaing : gedoopt te Ronse op 20 juli 1627, zoon van Jan d'Anvaing en Louise Hennebicq, huwde te Ronse met Marie van Coppenolle, hij was schepen van Ronse in 1657-1658 en 1667-1669, burgemeester van Ronse in 1687-1689 ; van hun vijf kinderen werden er drie gedoopt te Ronse ; hun derde kind Marguerite, gedoopt te Ronse op 7 juli 1683, huwde op 18 juli 1708 te Berchem-Oudenaarde met Jean Louis van Meldert, baljuw van Berchem-Oudenaarde en griffier van Zulzeke, Kwaremont en Ruien, gedoopt te Berchem-Oudenaarde op 20 november 1680. Hun enig kind, Marguerite, huwde te Ronse op 19 februari 1732 met Jean-François Mondet, zoon van François, meier van Ronse en van Catharine Dorothée Fostier. Het vierde kind van het hogervermeld echtpaar André d'Anvaing en Marie van Coppenolle, was Jean-Baptiste, griffier van Sint-Maartenskerk te Ronse in 1715. Ongehuwd overleed hij te Ronse op 21 oktober 1743 en werd begraven in de Sint-Maartenskerk te Ronse vóór het koor van de Onze Lieve Vrouwkapel. Hij was schepen van Ronse in 1701 en 1703, daarna nog van 1705 tot 1707 en burgemeester van Ronse in 1730.

11) ALGEMEEN

INVENTARIS VAN HET OOSTVLAAMS MOLENPATRIMONIUM. 1977.

71 blz. Veertien illustraties. Redaktie : Dr. Paul Huys en Lic. Etienne Dhont. Drukkerij : Provinciebestuur Oost-Vlaanderen en de drukkerij Erasmus, Ledeberg-Gent. Prijs : 60 fr.

Deze nieuwe brochure over onze Oost-Vlaamse wind- en watermolens bevat vele identificatiegegevens van 41 windmolens, 50 watermolens en 69 molenrompen, die de tand des tijds hebben getrotseerd. Vermelde molens uit het Land van Aalst : houten Wildermolen (1801) te Appelterre-Eichem ; de stenen Prinsemolen (1906) te Baaigem ; de stenen Guillotine-molen (1798) te Balegem ; de stenen Klepmolen (1889) te Balegem ; de houten Windemolen (1836) te Balegem, die in 1910 overkwam uit Wallonië ; de stenen windmolen (1790) te Denderwindeke ; de stenen Tarandusmolen (1771) te Dikkelvenne ; de stenen windmolen (1762) te Elene ;

de stenen Ter Rijstmolen (voor 1819) te Herzele ; de houten windmolen (voor 1819) te Herzele ; de houten Tukmolen (1763) te Impe ; de houten Oude Molen of Tissenhovemolen (1768) te Mater ; de houten windmolen (1717 en 1682) te Mere ; de stenen windmolen ter Hengst (1834) te Nukerke ; de stenen windmolen ter Kruissens (16° eeuw ?) te Nukerke ; de stenen windmolen Ter Slepe (voor 1820) te Nukerke ; de stenen Fauconniersmolen (1854) te Oordegem ; de houten Vinkemolen (1760) te Oosterzele ; de stenen Triburymolen (1850) te Ronse ; de stenen Koutermolen (voor 1820) te Rozebeke ; de stenen Schelderodemolen (1907) te Schelderode ; de houten windmolen Ter Rijst (vermeld in 1427) te Sint-Antelinks ; de stenen t'Hoogkoutermolen (1818) te Sint-Kornelis-Horebeke ; de stenen Nieuwe Molen (voor 1821) te Volkegem. Volgen de watermolens uit het Land van Aalst : de Engelse Molen (voor 1870) te Aaigem ; De Waterrat te Aaigem ; de watermolen (15° eeuw) te Balegem ; de watermolen (voor 1889) te Bambrugge, de Schoreelsmolen te Denderwindeke ; de watermolen te Elene ; de Perlinckmolen te Elst ; de watermolen te Erembodegem ; de Gottemolen te Erpe (vermeld in 1571) ; de Van der Biestmolen te Erpe ; de Ladeuzemolen (dateert van voor 1500) te Etikhove ; de watermolen van Roo te Gontrode ; de watermolen te Herzele ; Pedes Molentje te Hundelgem ; de Eenemolen te Iddergem ; de Riddermolen te Impe ; de Nonnemolen te Leupegem ; Ter Birchtmolen te Maarke-Kerkem (vermeld in 1550) ; de Van Hauwermeiremolen te Massemen ; de Maalbroekmolen te Massemen ; de Zwaddermolen en watermolen te Mater ; de Fonteintjesmolen te Meerbeke ; de Nedermolen te Melden ; de Gravemolen en de "Bij de Mulderkens" molen te Mere ; de molen te Broek te Mere ; de Gotegemmolen te Mere (1808) ; de Boembekemolen (bestond in 1571) te Michelbeke ; de watermolen te Moortsele ; de Zwalmmolen of Ten Bergemolen te Munkzwalm ; de Slijpkotmolen te Nederbrakel ; Van der Linfensmolen te Nederzwalm-Hermelgem ; de Ter Biestmolen te Nederzwalm-Hermelgem ; de wattermolen (1650) te Ottergem ; de Machelgemsmolen en Bostmolen (1630) te Roborst, de Brembosmolen te Ronse ; de Kasteelmolen (van voor 1456) te Schorisse ; de Maldergemmolen te Sint-Denijs-Boekel ; de watermolen (1480) te Sint-Lievens-Houtem ; de IJzerkotmolen te Sint-Maria-Horebeke ; Molen van den Borre (voor 1628) te Strijpen ; de Driesmolen te Velzeke-Ruddershove ; de Mertensmolen te Viane-Geraardsbergen ; de Molen Toysshe (van voor 1571) te Welden ; de watermolen te Wichelen ; de molen te Walle te Zarlardinge ; en tenslotte de molenrompen te Aalst, Denderhoutem, Elst, Grotenberge, Haaltert, Hundelgem, Merelbeke, Moortsele, Oombergen, Oosterzele, Opbrakel, Overboelare, Ressegem, Schendelbeke, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Maria-Horebeke, Steenhuize-Wijnhuize. De watermolen van de kartuize te Sint-Martens-Lierde, die een van de twee oudste watermolens van ons land is, wordt niet vermeld.

12) ALGEMEEN

JEAN GODET

LA VENDÉE HENNUYÈRE.

Hainaut Tourisme, nr. 185, octobre 1977. blz. 189-196. Drie illustraties. Revue publiée bimestriellement par la Féderation du Tourisme du Hainaut, 31 rue des Clercs, Mons.

De opstand van de landelijke bevolking tegen de Franse sansculotten was niet alleen in Vlaanderen, maar ook in Walonië, opgelaaid. De auteur schetst ons een beeld van de hevige strijd. Vanuit Geraardsbergen verspreidde zich de Boerenkrijg, langs de Dendervallei, Henegouwen binnen. Vlamingen en Walen streden samen tegen de Franse indringer. Zo te Hellebecq bij Ghis'enghien, waar het grootst aantal verzetslieden inwoners waren van Galmaarden en Geraardsbergen. Ronse, dat een verzamelplaats was van onze brigands, dankte de Fransen voor het uitschakelen van de brigands en de stad schonk een erevaandel aan de mobiele kolonne van Aat. De laatste jaren verscheen weinig of niets meer over de Boerenkrijg ; deze bijdrage springt des te meer in het oog, omdat we aan de hand van historisch materiaal kunnen bestatigen dat toenterijd broederlijke verstandhouding heerste in het gezamenlijk Vlaams en Waals verzet tegen de Franse bezetters.

13) ALGEMEEN

BESCHERMDE MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN.

Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen, 30° Jaargang. 1976. Uitgave 1977. blz. 189-240. Met 53 illustraties. Uitgave van het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen. Te bestellen bij de Provinciale Dienst, Bisdomplein 3, 9000 Gent. Drukkerij : Erasmus, Ledeberg-Gent.

In totaal zijn in 1976 voor onze Provincie 36 beschermelingen te noteren : vijftien als monument, - waarvan drie orgels - één als landschap en zeventien als monument en landschap. Het Land van Aalst is vertegenwoordigd met : Aaigem, de watermolen, K.B. 25 februari 1976, dossier 5220 ; Aalst, huis, in de Lange Zoutstraat 18, K.B. 17 september 1976, dossier 4327 ; Deftinge : Sint-Ursmaruskerk en kerkhof, K.B. 13 september 1976, dossier 5990 ; Grimminge : pastorij en dorpskom, K.B. 14 oktober 1976, dossier 5960 ; Herzele : hoeve in de Stationstraat 2, K.B. 14 oktober 1976, dossier 6620 ; Maarke-Kerkem : bedevaartskapel Sint-Vincentius, K.B. 9 november 1976, dossier 6846 ; Maarke-Kerkem : de parochiekerk, K.B. 18 november 1976, dossier 6037 ; Mere : de pastorij, K.B. 13 januari 1976, dossier 4363 ; Nieuwerkerken : pastorij, K.B. 9 november 1976, dossier 6357 ; Ninove : kapel van Onze Lieve Vrouwhospitaal in de Burchtstraat, K.B. 29 november 1976, dossier 6123 ; Ninove : woning de "Raadskelder" Graanmarkt 15, K.B. 11 juni 1976, dossier 5823 ; Ninove : het Gemeentehuis, K.B. 13 mei 1976, dossier 11085 ; Iphasselt : de parochiekerk Sint-Pietersbanden, K.B. 29 april 1976, dossier 5330 ; Ename : twee woningen in de Abdijstraat 17 en 19, K.B. 23 juni 1976, dossier 4289 ; Ename : de herenwoning "Huis Beaucarné", Marktplein, K.B. 23 juni 1976, dossier 4269 ; Ename : woning en

tuin, Lijwaadstraat 20, K.B. 23 juni 1976, dossier 4289 ; Ename : huis "Martijn van Torhoutstraat, 190", K.B. 23 juni 1976, dossier 4289 ; Schorisse : huizen in de Dorpsstraat 25 en 27, K.B. 13 september 1976, dossier 4449 ; Schorisse : de watermolen, Parkstraat 5, K.B. 10 augustus 1976, dossier 3878 ; Steenhuize-Wijnhuize : het orgel van Onze Lieve Vrouw Hemelvaarskerk, K.B. 13 september 1976, dossier 6356 ; Wieze : veldkapelletje, K.B. 26 maart 1976, dossier 5490 en Zottegem : kapel van Onze Lieve Vrouw van Deinsbeke, K.B. 13 mei 1976, dossier 5824.

14) ALGEMEEN

OOSTVLAAMS MOLENPATRIMONIUM.

Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. 30° Jaargang 1976. Uitgave 1977. blz. 254-256. Drie illustraties. Uitgave van het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen. Te bestellen bij de Provinciale Dienst, Bisdomplein 3, 9000 Gent. Drukkerij : Erasmus, Ledeberg-Gent.

In het jaar 1976 zijn een reeks restauratiedossiers samengesteld, ook aanbestedingen uitgeschreven, herstellingen uitgevoerd en molens beschermd. We vermelden voor het Land van Aalst : Aaigem : de Engelse molen, K.B. 24-25 februari 1976 ; Baaigem : herstel van de Prinsenmolen ; Balegem : werken aan de Windekemolen ; Herzele : herstel van de stenen Bergkorenmolen ter Rijst ; Mater : voltooing van de werken aan de Oude Molen ; Mere : herstellingswerken aan molen ; Oordegem : Fauconniersmolen, sinds 1973 eigendom van de Provincie, op 16 mei 1976 geteisterd door brand ; Schorisse : de watermolen, op de Molenbeek, de Kasteelmolen, monument K.B. 10 augustus 1976 ; Sint-Antelinks : molen "Ter Rijst" sedert 1975 eigendom van het Ministerie van Nederlandse Kultuur, op 14 juli 1976 ineengestort. Restauratie aangevraagd.

15) ALGEMEEN

J.H. WILLEMS

LE TOURNOI DE MONS.

Armorial Français ou Répertoire alphabétique de tous les blassons et notices des familles nobles, patriciennes et bourgeoises de France et des anciens territoires ayant été sous la domination Française. Tome X. n° 39, 1977, fascicule 3, blz. 165-187. Drukkerij : G. Lelotte, 4820 Dison.

Het toernooi van Bergen in Henegouwen ging door in 1310. Naast de vele edellieden en ridders uit Frankrijk, Engeland en Holland, traden ook op de Vlaamse ridders, onder meer Raas VIII, baron van Gavere en Sohier de Liedekercke.

16) ALGEMEEN

J.H. WILLEMS

LE TOURNOI DE BRUGES. 1393.

Armorial Français ou Répertoire alphabétique de tous les blassons et notices des familles nobles, patriciennes et bourgeoises de France et des anciens territoires ayant été sous la domination Française. Tome X. n° 39, 1977, fascicule 3, blz. 187-201. Twaalf illustraties. Drukkerij : G. Lelotte, 4820 Dison.

Op 11 maart 1393 richtte Jan IV van Brugge samen met zijn kozijn Walfort van Gistel een toernooi in. Namen deel aan het toernooi : Galois de Masmines (= van Massemen) en de heer van Steenhuize.

17) ALGEMEEN

BERNARD VAN DEN BOSCH

L'ASCENDANCE DU REVEREND PÈRE AGNELLO VAN DEN BOSCH.

L'Intermédiaire des Généalogistes. Revue bimestrielle. Anno XXXII. n° 192, novembre 1977, blz. 435-436. Editeur responsable : M. Bergé, rue de la Poste 132, 1030 Bruxelles. Drukkerij : Efficient, 1070 Bruxelles.

Pater Agnello, priester uit de Fransiscanerorde, in de wereld Charles Van den Bosch, geboren te Roubaix op 22 september 1883, overleed in het koncentratiekamp van Dachau op 9 maart 1945. Dokter Bernard Van den Bosch, een kleinneef van hem schetst in deze bijdrage heel bondig de verschillende takken uit zijn afstamming. Waren uit het Land van Aalst : Adelardine-Delphine Nimegeerts, geboren te Elst bij Nederbrakel op 27 april 1847, overleden te Namen op 17 januari 1913, beroep : scheerster. Vital Nimegeerts, wever, geboren te Sint-Kornelis-Horebeke op 16 maart 1815, huwde te Nederbrakel op 12 oktober 1844 en overleed te Roubaix op 14 september 1865. Fransisca Dehoure, handelaarster, geboren te Nederbrakel op 19 oktober 1817 en overleden op 18 december 1856. Joseph Nimegeerts, wever, geboren te Sint-Blasius-Boekel op 4 november 1777 en overleed te Sint-Maria-Horebeke op 22 mei 1838, huwde met Lucie Martens, landbouwster, geboren te Sint-Kornelis-Horebeke op 26 september 1778 en overleden te Sint-Maria-Horebeke op 17 juli 1861. Jean-Baptist Dehoure, sekretaris, geboren te Wodecq op 19 juni 1779, huwde op 12 januari 1806 te Nederbrakel en overleed te Nederbrakel op 8 april 1857. Rosalie De Geyter, sekretaresse, geboren te Nederbrakel op 5 juli 1787. Petrus-Jacobus Nimegeerts, geboren te Sint-Blasius-Boekel op 17 december 1745, en aldaar overleden op 3 mei 1774. Joanna-Catharina Van der Schueren, overleden te Sint-Blasius-Boekel op 13 mei 1789. Constantin Martens, huwde op 9 februari 1773 te Sint-Kornelis-Horebeke. Elisabeth Vandenabeele, geboren

te Sint-Kornelis-Horebeke op 11 december 1748 en aldaar overleden op 16 juli 1812, ze was de dochter van Joseph en Marie-Anne De Temmerman. Marie-Therèse Vandermassen, overleden te Nederbrakel. Judocus Van den Bosch, geboren te Sint-Lievens-Esse op 4 april 1682 en overleden te Sint-Niklaas op 9 januari 1703.

18) ALGEMEEN

LIJST DER BESCHERMDE MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN IN GROOT-NINOVE.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 2, nr. 1. blz. 30-31. Eén illustratie. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Geklasseerd zijn : de houten windmolen genaamd Wildermolen en onmiddellijke omgeving te Appelterre-Eichem, de Onze Lieve Vrouwkerk te Lieferinge, de Sint-Pieterskerk, de pastorie, de lindeboom op het kerkplein en het Neigembos te Meerbeke. de Onze Lieve Vrouwkerk, de Koepoort, de Sint-Corneliuspoort, de pastorie, het stadhuis, het huis Doremont met anneks en tuin te Ninove, het orgel en doksaal in Onze Lieve Vrouwkerk te Okegem en de kapel van Onze Lieve Vrouw ten Beukenboom te Voorde.

19) ALGEMEEN

R. NEELS

BORGBRIEVEN IN HET STADSARCHIEF VAN SINT-NIKLAAS.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 13° Jaargang, nr. 11, november 1977, blz. 617-620. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

Buiten de borgbrieven van Sint-Niklaas, bevinden zich eveneens veel afschriften van borgbrieven in de Register Ordinaire van Sint-Niklaas. Voor het Land van Aalst noteren we : Le(i)yn Joannes Baptista en zijn kind, geboren te Ronse, komen naar Sint-Niklaas op 17 juni 1699 ; Hoebeke Pieter, fs Hendruk, gehuwd met Van Ideghem Petronella, geboren te Sint-Niklaas, vertrekken naar Elst bij Nederbrakel op 25 september 1697 ; De Maere Cornelis, geboren te Sint-Niklaas, gehuwd met Suer Adriane, geboren te Steenhuize, komen naar Sint-Niklaas.

20) ALGEMEEN

ZWALMTRIPS TE VOET... PER FIETS... PER AUTO.

Folder. 12 blz. Tien illustraties en zes kaartjes. Tekst en opmaak : Alb. De Geyter, kaarten : M. De Temmerman. Foto's : P. Baele. Uitgave : V.V.V.

Zwalm, met medewerking van de Federatie Toerisme Oost-Vlaanderen en V.V.V. Zwalmstreek. Sekretariaat : Albert De Geyter, Franskouterlaan, 9690 Drukkerij : Van Wassenhove, Oudenaarde.

Een kleine brochure die de Zwalmstreek. heden ten dage zeer in trek, intenser bekend maakt in toeristische middens. Vier wandelingen te voet en een per fiets of auto zijn haarfijn uitgestippeld. Bij elk van deze wandelingen is een kaart en nodige illustratiemateriaal aangebracht. Worden, onder meer, bezocht Munkzwalm, Sint-Maria-Latem, Roborst, Rozebeke, Wijlegem, Mater, Nederzwalm, Meilegem, Beerlegem en Paulatem.

21) ALGEMEEN

JOZEF DAUWE

DENDERMONDSE STUDENTEN AAN DE OUDE LEUVENSE UNIVERSITEIT (1426-1797).

Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde. Vierde reeks, deel 2, Jaarboek 1976, blz. 5-149. Zestien illustraties. Dendermonde 1976. Redaktiesekretaris : Leo Pée, Kapittelstraat 27, 9330 Dendermonde Drukkerij : De Hauwere-Huau, Dendermonde.

De gepubliceerde lijst van 725 Dendermondse studenten aan de Leuvense nuiversiteit, vanaf haar stichting tot het einde van het Oud Reg me, werd samengesteld aan de hand van de matrikels van de universiteit. In de mate van het mogelijke zijn de namen met biografische gegevens aangevuld. De auteur vermeldt veertien studiebeuren die te Dendermonde werden gesticht : zo onder meer, Jan van der Meeren, kanunnik te Dendermonde stichtte op 8 mei 1624 twee of meer beurzen, elk van vijftien pond per jaar, bezet op goederen onder andere te Wichelen ; Maria-Anna Van Nuffel, geboren te Baardegem op 20 februari 1719 stichtte een beurs bij testament van 2 mei 1786 ; Mathias van Craywinckel, pastoor te Wieze, stichtte een eerste beurs op 21 september 1661 en een tweede op 17 mei 1662, deze beurs werd op 18 augustus 1708 aangevuld door Antonius de Bisschop, pastoor te Wieze. We geven de namen van studenten met gebeurlijke relaties met het Land van Aalst : nr. 258. 1561-26-8, Jacobus de Mera, geboren te Dendermonde in 1541 en aldaar overleden op 21 mei 1609, priester gewijd in 1564, verkreeg in 1584 de kanunnika'e prebende Moorsel-Wieze. nr. 283. 1617-december, Fransiscus van Scoonbergen, priester in 1621, was pastoor van het Begijnhof te Aalst van 20 mei 1632 tot aan zijn dood in 1654 ; op 2 december 1639 werd hij benoemd tot deservitor van de Sint-Martinuskerk te Aalst, funktie die hij waarnam tot 25 februari 1640, nr. 312. 1625-17-1, Georgius Van der Vaerent, zoon van Frans, zoon van Willem, heer van Fleschiere, Brulette, Crombrugge en ter Varent, was kanunnik van de Sint-Martinuskerk te Aalst. nr. 396. 1647-7-1, Benedictus Berckmans, zijn grafsteen ligt te Wieze aan het Sint-Salvatorsaltaar. nr. 397. 1647-7-1, Jo-

annes Vermeire, geboren te Dendermonde op 15 januari 1623 en overleden te Lebbeke op 22 januari 1699, priester in 1653, zijn oom Philippus Vermeire werd kanunnik van Sint-Martinus te Aalst. nr. 410. 1651-7-2, Fransiscus Beekman, geboren te Dendermonde op 17 maart 1634, in 1654 kapucijn geworden, in 1661 priester gewijd, zijn geschilderd portret hangt in de pastorie te Okegem. nr. 443. 1658-20-11, Gaspar Anthonius van der Haghen, geboren te Dendermonde op 24 juni 1640, zoon van Olivier, raadspensionaris te Dendermonde en van Catharina de Wilde, dochter van Willem, grootbaljuw en schepen van Aalst die te Aalst overleed op 18 september 1635. nr. 463. 1664-15-1, Fransiscus de Bolle, geboren te Dendermonde op 8 januari 1645, was pastoor te Dikkelvenne van 1670 tot 1684 en overleed op 22 april 1705 als pastoor te Denderbelle. nr. 557. 1696- Joannes Baptista Ebberecht, geboren te Dendermonde op 28 januari 1677, zoon van Bartholomeus, zoon van Gillis, geboren te Geraardsbergen ca. 1641 en overleden te Dendermonde op 27 januari 1687 trad binnen in de abdij te Drongen, in 1714 priester gewijd, op 28 december 1739 pastoor te Zonnegem waar hij overleed in 1763. nr. 583. 1709-1710, Joannes Baptista Schellekens, geboren te Dendermonde op 23 maart 1693, zoon van Jan-Baptist, schepen van zelfde stad, monnik van de abdij van Geraardsbergen en van 1717 tot 1746 pastoor van Geraardsbergen. nr. 598. 1713-1714, Georgius-Benedictus Vastenavondt, geboren te Dendermonde op 1 februari 1691, trad binnen bij de kapucijnen, priester in 1720, hij woonde te Aalst van 1742 tot 1748 en overleed te Aalst op 5 juni 1763. nr. 803. 1715, Philippus-Antonius, baron du Mont, geboren te Dendermonde op 15 juni 1697, zoon van baron Marcus-Antoon en van dame Marie-Theresia d'Eeckhoute de Grimberghe, priester in 1720, vanaf 10 juni 1734 was hij proost-kanunnik van Sint-Hermes te Ronse. nr. 610. 1717-1718, Georgius-Joannes Paulaert, geboren te Dendermonde op 21 februari 1700 ; in de kapel van Onze Lieve Vrouw van Zeven Weeën te Wieze staat de grafsteen van zijn broer Jacobus-Fransiscus Paulaert, overleden op 10 november 1772. nr. 640. 1745, Fransiscus Otte, geboren te Dendermonde op 30 december 1714 en overleden te Dendermonde in 1786, hij was lic. juris. en schepen van Dendermonde van 1740 tot 1742 en op 2 maart 1747 griffier van Moorsel en Wieze. nr. 651. 1745, Andrea-Josephus Verhelst, geboren te Dendermonde op 18 maart 1727, kapucijn, priester in 1751, nadien biechtvader en predikant te Aalst (1754). nr. 656. 1749, Emmanuel-Ludovicus de Waepenaert, geboren te Dendermonde op 15 maart 1729 en overleden te Sint-Niklaas op 1 maart 1812. Zijn grootvader, Jan Martijn de Waepenaert, was bij patentbrief van 14 april 1714 heer van Erpe. nr. 659. 1751, Georgius-Joannes Pauwelaert, geboren te Dendermonde op 11 maart 1732, schepen van Aalst, zoon van Jan-Baptist, schepen en burgemeester van Dendermonde en van Fransisca t'Kindt van Aalst. Georgius-Joannes werd ridder benoemd en huwde te Aalst met Anna-Maria Meert. nr. 662. 1755-18-12, Emmanuel-Carolus-Josephus de Waepenaert, geboren te Dendermonde op 23 april 1737 en overleden te Gent op 21 maart 1803, n 1760 priester gewijd, in 1787 aartsdiaken en vikaris-generaal van het bisdom Gent. Hij werd begraven te Erpe, waar hij een jaargetijde stichtte. nr. 667. 1760-17-1, Joannes-Baptista Anné, geboren te Dendermonde op 21 juni 1740 en overleden te Aalst, op 8 novem-

ber 1809, was schepen van Aalst, waar hij op 27 jul 1779 huwde met Joanna-Christina Govaerts. nr. 683. 1767-8-5, Carolus-Josephus de Waepenaert, geboren te Dendermonde in 1749 en overleden op 10 december 1794, ridder van het heilig Keizerrijk, huwde te Aalst op 25 maart 1776 met zijn nicht Constance-Josine-Ferdinande-Joanna de Waepenaert, dame van Kerrebroeck, geboren te Aalst op 24 april 1750. nr. 665. 1768-14-1, Guillelmus van Langenhove, geboren te Baardegem op 28 november 1747, priester gewijd in 1771, in 1773 kapelaan te Ename, in 1782 kapelaan te Zegelsem en pastoor van Erembodegem tussen 26 mei 1782 en 20 mei 1808.

22) ALGEMEEN

AMBROSIUS DE COCK

GRAFSTEEN UIT AFFLIGEM TE DENDERMONDE.

Gedenkschriften van de Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde. Vierde reeks, deel 2, Jaarboek 1976. blz. 151-155. Dendermonde 1976. Redaktiesekretaris : Leo Pée, Kapittelstraat 27, 9330 Dendermonde. Drukkerij : De Hauwere-Huau, Dendermonde.

In 1971 werden bij herstellingswerken in de noorderlijke kruisgang van de Benediktijnerabdij te Dendermonde twintig grafstenen uit de 17° en 18° eeuw, afkomstig uit de oude abdij van Affligem, bijeengebracht en in kronologische volgorde in de muren van de pandgang ingemetseld. Deze grafstenen werden ontdekt bij werken aan de sluizen van de Dender en bij werken aan deze rivier, waar ze voorheen werden gebruikt. Vier van de twintig grafstenen dragen de naam van een monnik afkomstig uit het Land van Aalst : Ghislenus Stevens, geboren te Zottegen op 16 juli 1624, professie op 18 oktober 1644 en overleden op 2 april 1649 ; Odo Cambier, geboren te Geraardsbergen op 13 maart 1614, professie op 28 oktober 1631 en overleden op 18 mei 1651 ; Fulgentius van Wassenhoven, geboren te Zottegem op 7 maart 1639, professie op 29 mei 1651 en overleden op 25 juli 1694 ; Augustinus de Clippele, geboren te Steenhuize op 10 februari 1716, professie op 26 januari 1738, als diaken overleden op 1 jul 1742.

23) ALGEMEEN

N.K.

ALS JE DE POORT NAAR DE ZUID -VLAAMSE REKREATIE OPENT...

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 26° Jaargang, nr. 3, mei-juni 1977. blz. 61-66. Twaalf illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

Geschreven als vade-mecum voor de toerist. Schrijver heeft bijzondere belangstelling voor bomen en bossen, hoevetjes, de Betsberg te Oosterzele, bochels en platanen, dorpen en kastelen ; van deze laatste echter zijn geen bij name vermeld. Komen in het illustratiemateriaal voor : Oosterzele, Landskouter, Oombergen, Leeuwergem, Hemelveerdegem en Ophasselt.

24) ALGEMEEN

OUDE VLAAMSE HOEVEN.

Bijlage in Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 26° Jaargang, nr. 3, mei-juni 1977 en nr. 4, juli-augustus 1977. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

Oude hoeven uit het Land van Aalst : het goed te Lupendal te Aspelare, het goed te Lusbeke te Moortsele, het hof te Maalbroek te Sint-Denijs-Boekel, het goed te Maelsaeke te Etikhove, het goed e Makegem te Sint-Denijs-Boekel, het goed van Malle te Denderleeuw en het goed van Markette te Schorisse.

25) ALGEMEEN

JAAK OCKELEY

WIE WAS LANDDEKEN IN 1704 ?

Ascania. Driemaandelijks tijdschrift over Asse, zijn streek en zijn mensen. Jaargang 20, nr. 4, winter 1977. blz. 129-131. Uitgave van de Heemkring Ascania. Sekretariaat : Flor De Smedt, Mollestraat 5, Asse. Drukkerij : Van Geertruyen, 1700 Asse.

Wie was er landdeken van Aalst ? Ludovicus van Oost of Anthonius De Bisschop, die elk van beide n dezelfde periode en als landdeken van Aalst visitaties hebben verricht in hetzelfde gebied. Schrijver lost de vraag niet op. Anthonius De Bisschop, geboren te Brussel, was in 1684 pastoor van Herdersem, in 1690 pastoor te Mespelare, in 1694 pastoor te Gijzegem, in 1700 pastoor te Leupegem en in 1703 pastoor te Wieze, waar hij overleed op 20 september 1708.

26) ALGEMEEN

RAOUL de PUYDT

HOE DE VERBETERING VAN EEN FAMILIENAAM IN RECHTE BEKOMEN ?

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad voor de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 14° Jaargang, nr. 2, februari 1978,

blz. 57-62. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

De auteur zet duidelijk uiteen wat hoeft gedaan te worden om de verbetering van een foutgeschreven familienaam in de burgerlijke stand te bekomen. Aanleiding tot zijn bijdrage 's geweest de welgeslaagde gerechtsprocedure ingezet door ons bestuurslid Albert Van Lil, wiens familienaam foutief als Van Lul werd ingeschreven. De Van Lil's kwamen in 1741 voor te Geraardsbergen, waar die naam nog voortleeft, iets later te Mere. De naam werd als Van Lul ingeschreven bij de geboorte van Pieter Van Lil te Haaltert in 1817. De naam komt nog voor te Kerksken en Welle. Wie af te rekenen heeft met een verkeerd geschreven familienaam kan best dit betoog aandachtig raadplegen.

27) ALGEMEEN

JEAN-MARIE VAN DEN EECKHOUT

LE PREMIER JARDIN D'ARMOIRIES DU HAINAUT.

Le Parchemin. Bulletin bimestriel édité par l'Association Office Généalogique et Héraldique de Belgique. N° 191, septembre-octobre 1977. blz.241-318. Eén illustratie. Met apart gedrukt blad in groot formaat van Le Premier Jardin d'Armoiries du Hainaut. Redaktiesekretaris : M.G. de Haveskercke, Weikantstraat 2a, 1800 Vilvoorde.

Aan de basis van deze "Jardin" ligt een manuscript uit de 16° eeuw, dat reeds meermalen werd gepubliceerd. Het is echter nooit in zijn geheel ontleed, wat wel de auteur tracht te doen ; het ganse nummer overigens is daaraan besteed. Voor het Land van Aalst kunnen we enkele adellijke familles vermelden, die verband houden met het gewest tussen Dender en Schelde : de Gavere, de Rassenghien, d'Egmont, de Herselles, heren van Lillaer te Sint-Maria-Oudenhove, de Liedekercke. Voortreffelijke lektuur en visiuuel studiemateriaal voor onze heraldici.

28) ALGEMEEN

ALBERT D'HOKER

HERBERGTELLINGEN IIN DE 18° EEUW.

Mededelingen van de Heemkundige Kring van Mere-Erpe, Jaargang XVIII, nr. 1, januari 1978, blz. 7-10. Redaktie en Beheer : Albert D'Hoker, Kleine Steenstraat 9, 9420 Mere.

Keizerin Maria-Theresia van Oostenrijk, die in de 18° eeuw over ons land regeerde, vaardigde een ordonnantie uit, gericht aan de dorpsmagistraten

voor het aanleggen van een lijst van de bestaande herbergen met de naam, de ligging, de datum van toelating tot uitbat ng. In de elfde jaargang van dit tijdschrift verscheen de lijst van de herbergen van Mere, Erpe, Erondegem en Ottergem ; in deze jaargang volgt de lijst van de herbergen van Aaigem, Vlekkem, Burst en Bambrugge.

29) ALGEMEEN

J. SPANHOVE

PLAATS- EN FAMILIENAMEN TE ASSE IN 1400.

Ascania. Driemaandelijks tijdschrift over Asse, zijn streek en zijn mensen. Jaargang 20, nr. 4, winter 1977, blz. 101-124. Uitgave van de Heemkring Ascania. Sekretariaat : Flor De Smedt, Mollestraat 5' Asse. Drukkerij : Van Geertruyen, 1700 Asse.

De bron in kwestie is het cijnboek van de scriverie van de abdij van Affligem, dat Dom Cyprianus Coppens van de abdij van Affligem uitgaf als nummer dertien in de reeks Fontes Affligemenses. Het cijnboek vermeldt betalingen vanaf 1396 tot omtrent 1410. De cijnsen lagen gespreid op Essene, Hekelgem, Asse en ook in Meldert en Baardegem. Voor genealogen en famlievorsers kan dit cijnboek van nut zijn, want vele onder hen raken vast in de jaren van voor 1600.

30) ALGEMEEN

FILIP LEMMENS

REPERTORIUM VAN DE XIX° EEUWSE BIDPRENTJESPORTRETTEN.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 13° Jaargang, nrs. 8-9, september 1977, blz. 497-500. Twee illustraties. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

Uit het Land van Aalst : Camu Joannes-Fransiscus, geboren te Aalst op 6 mei 1814 en overleden te Zeveneken op 2 september 1890, was onderpastoor te Geraardsbergen op 15 maart 1842, vervolgens op 4 februari 1861 pastoor te Burcht en op 17 november 1865 pastoor te Zeveneken. Coppens Angeline-Reine, geboren te Lede op 7 september 1804 en aldaar overleden op 28 maart 1864, echtgenote van François De Backer. De Battice Gustave-Leonard, geboren te Gent op 10 me 1839, priester gewijd in 1862, professor aan het Klein-Seminarie, direkteur van het Groot-Seminarie, president van het Groot-Seminarie, titulair bisschop van Pelia en Vikaris-Generaal op 20 januari 1878 ; hij overleed te Grotenberge op 13 augustus 1889.
id. id. nr. 10, oktober 1977, blz. 553-558. Twee illustraties.

De Buyscher Victor, geboren te Ninove op 4 april 1823 en aldaar overleden op 12 augustus 1863, geneesheer, gehuwd met Hortensia Cools. De Coen François, geboren te Ninove op 19 december 1811 en overleden op de missie van Sainte-Marie bij de Pottowatomie-Indianen (Kansas - V.S.A.) op 16 juli 1864, was in 1842 onderpastoor te Ronse, vertrok op 1 augustus 1843 naar Amerika waar hij op 19 oktober 1843 intrad bij de Jezuieten. De Coen Ludovicus, geboren te Ninove op 8 maart 1820 en overleden te Melle op 14 september 1867, was in 1846 onderpastoor te Aalst en op 11 juni 1860 pastoor te Melle, waar hij overleed. De Drijver August-Theodore, geboren te Gent op 28 oktober 1824 en overleden te Gent op 31 juli 1899, was in 1848 onderpastoor te Vlierzele, pastoor te Melle in 1867 en pastoor van Sint-Niklaas te Gent. De Geyter Maria-Constancia, geboren te Leeuwergem op 27 oktober 1821 en overleden te Mater op 19 januari 1897, weduwe van Louis Roman.

id. id. nr. 11, november 1977, blz. 613-616. Twee illustraties.

De Groote Donatina-Josepha, geboren te Mater en aldaar overleden op 22 november 1897 in de ouderdom van 77 jaar, weduwe van Petrus Vanderstraeten. De Groote Joannes-Baptista, geboren te Sinaai op 13 juni 1794 en overleden te Wetteren op 30 januari 1869, was gedurende 36 jaar pastoor van Lede bij Aalst. De Jaegher Julia, geboren te Sint-Maria-Lierde op 12 juni 1840 en overleden te Vosselare op 26 september 1900, weduwe van Karel Deelaert.

id. id. nr. 12, december 1977, blz. 649-652. Twee illustraties.

Evelina de Meester de Ravestein, geboren te Gent op 19 juli 1842 en op 5 april 1865 begraven te Gentbrugge, gehuwd met Iréné Le Fevere de Tenhove. De Merlier Victor, geboren te Geraardsbergen op 30 maart 1870 en aldaar overleden op 13 juni 1895. De Pessemier Omer, geboren te Oudenaarde op 18 juli 1835, gedurende 19 jaar onderpastoor te Nederbrakel, pastoor te Steenhuize-Wijnhuize sedert 26 mei 1882 en daar overleden op 1 januari 1900. De Praeter Ammia, geboren te Scheldewindeke op 2 oktober 1832 en overleden te Gent in 1896, gehuwd met Gustave Van de Walle. De Raedt Clothildis, geboren te Hermelgem en overleden te Leupegem op 9 september 1890, in de ouderdom van 76 jaar, weduwe van Desiderius Van der Eecken. De Raedt Justinus, geboren te Nederzwalm-Hermelgem op 7 november 1822 en overleden te Gent op 1 juli 1890, advokaat bij het Hof van Beroep te Gent, provincieraadslid, lid van de Bestendige Deputatie. De Swaef Jan-Theodoor, geboren te Lede op 6 januari 1836, en overleden te Sint-Laureins, hij was de stichter en pastoor van Maldegem-Donk van 1876-1887 en op 27 juni 1887 pastoor te Sint-Laureins. De Temmerman Joanna-Catharina, geboren te Sint-Maria-Lierde op 12 december 1823 en aldaar overleden op 19 december 1897, weduwe van Petrus-Josephus Ghys. De Vacht Philomène, geboren te Ronse op 7 november 1836 en overleden te Berchem-Oudenaarde op 14 april 1892, generaal-overste van de zusters Apostolinnen, stichteres van de kloosters van Oordegem, Schoonaarde en Denderhoutem.

id. id. nr. 1, januari 1978, blz. 23-26. Twee illustraties.

De Vreese Joannes-Baptista, geboren te Gent en overleden te Wieze op

12 februari 1878, onderpastoor te Aardenburg, Wakken, Sinaai, Zele en Meldert, op 16 maart 1839 pastoor te Wieze. Devuyst Carolus-Josephus, geboren te Gavere op 10 april 1840 en overleden te Gent op 20 maart 1891, gehuwd met Blondina Verhauwaert. De Vuyst Sebastianus-Josephus, geboren te Ressegem op 1 april 1786 en overleden te Borsbeke op 14 januari 1870, gehuwd met Sophia De Cock, oud-notaris, oud-provincieraadslid, burgemeester van Borsbeke sedert 7 maart 1812. De Wilde Jules, geboren te Moortsele op 27 maart 1858 en overleden te Nieuw-Antwerpen (Zaire) op 2 april 1896, oud-leraar in Sint-Lievenscollege te Gent, trad in de Congregatie van Scheut en vertrok naar Congo in 1890. D'Haese Leo, geboren te Mater op 14 maart 1841 en aldaar overleden op 22 juli 1898. D'Huyvetter Clemence, geboren te Deinze op 21 mei 1826 en overleden te Ninove op 2 september 1896, weduwe van Prosper Germanes.
id. id. nr. 2, februari 1978, blz. 97-100. Twee illustraties.
Dupont Desirée-Colette, overleden te Ronse op 18 april 1865 in de ouderdom van 52 jaar, gehuwd met Auguste De Rodere. Dutry Carolus-Maria, geboren te Gent op 22 augustus 1850 overleed op 14 oktober 1899 als pastoor van Godveerdegem, op 3 april 1894 aldaar benoemd, was ook onderpastoor te Gentbrugge. Galle Marie-Eugenie-Constance, geboren te Balegem op 25 maart 1814 en overleden te Gent op 15 januari 1895, weduwe Dré. P. Robyns. Ghys Petrus-Josephus, geboren te Sint-Maria-Horebeke op 24 juli 18008 en aldaar overleden op 9 december 1897, gehuwd met Joanna-Catharina De Temmerman. Goelens Ferdinand-Wynand, geboren te Meerbeke op 3 november 1834 en overleden te Brussel op 30 januari 1889, gehuwd met Eugenie Germanes, burgemeester van Meerbeke. Groverman Octave-Emmanuel, geboren te Gent op 15 januari 1831 en overleden te Gentbrugge op 4 juli 1897, gehuwd met Aglae-Marie Lauwick, advokaat.

31) ALGEMEEN

BIJDRAGEN TOT DE GESCHIEDENIS VAN LENNIK.

Kulturele Kring Andreas Masius. Uitgave naar aanleiding van de herdenking van 1000 jaar marktrecht te Lennik. 256 blz. 29 illustraties. 1978. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Sint-Kwintens- en Sint-Martens-Lennik hebben het duizend jaar oude marktrecht willen vieren met de editie van dit werk. De overwogen volledige geschiedschrijving van Lennik kwam niet tot stand omdat de nog resterende hiaten niet konden worden weggenomen ten gevolge van het ontbreken van de onmisbare bronnen van dokumentatie. De redaktie gaf de voorkeur aan het verzamelen van een tweëendertigtal bijdragen, elk een geheel op zichzelve. De bijdragen zijn van de hand van een rij voortreffelijke auteurs, waaronder Lic. pater August Roeykens, konservator Jan Verbesselt, Prof. Dr. Albert Van Roey en Prof. Dr. Jeroom Vercruysse, om er maar een viertal te vernoemen. In de bijdrage over de kapel van Saffelberg, geschreven door J. Vrancken, vinden we Francis Violon uit Ninove

vermeld die in 1878 13.700 Boomse steen en duizend schalien leverde voor de heropbouw van deze zeer oude kapel. In een andere bijdrage : "Het Kasteel te Lennik van 1760 tot heden" ook van J. Vrancken, lezen we genealogische gegevens over de familie Velge. Jean-Baptist Velge, notaris te Lennik kocht in 1874 het kasteel en het bleef familieeigendom tot 1964. We citeren nog uit de stamtafel : notaris Jean-Baptist Velge, geboren te Strijtem op 28 november 1800, huwde op 12 augustus 1847 met Catharine-Albertine-Rosalie Prieels, geboren te Outer op 2 september 1818, dochter van Jean-Baptist Prieels, molenaar, en van Marie-Caroline Eeman. Ze kregen zes kinderen waarvan we er twee vermelden : Jean-Joseph-Firmin Velge, geboren te Sint-Kwintens-Lennik op 25 september 1849, werd notaris en huwde met Maria De Backer, geboren te Lede op 16 mei 1850 en Charles Velge, geboren te Sint-Kwintens-Lennik op 30 juli 1858, vrederechter van het kanton Geraardsbergen, gehuwd met Bertha Lenoir ; hij overleed te Geraardsbergen op 2 oktober 1913.

32) ALGEMEEN

850 JAAR ABDIJ GRIMBERGEN. HET LAND VAN GRIMBERGEN. DE UITSTRALING VAN DE ABDIJ.

155 blz. 27 illustraties. Gedenkboek en Catalogus uitgegeven in 1978, jaar waarin de Norbertijnerabdij van Grimbergen het jubileum van haar 850 jarig bestaan vierde. Uitgave : de Norbertijnerabdij te Grimbergen, de Heemkundige Kring Eigen Schoon, in samenwerking met het Gemeentebestuur van Grimbergen. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Het Gedenkboek en Catalogus verscheen ter gelegenheid van de tentoonstellin van 16 april tot 30 juni 1978, gewijd aan het 850 jarig bestaan van de abdij. De catalogus telt 403 nummers. Hij is voorafgegaan door zes bijdragen : Lichttorens van de abdij Grimbergen, door Dr. C.L. Spillemaeckers, De Premonstratensers en hun invloed in Brabant, door N.H. Weyns, De Witte Orde van Premonstré, door Gereon van Boesschoten ; De Iconografie van de Heilige Norbertus, door J. De Meyer, De Berthouts, door Jan Verbesselt. Deze voorlaatste bijdrage handelt uitvoering over de Berthouts, die verwant waren met drie grote geslachten van Vlaanderen : de graven van Aalst, de heren van Ninove, konstabels van Vlaanderen en de kasteleinen van Bourbourg. Geeraard II en Wouter II waren hoofdfiguren uit dit geslacht. Lutgardis, dochter van Wouter I, huwde met graaf Boudewijn van Aalst ; haar enige dochter werd door de beruchte Iwaan van Aalst verdreven. De laatste bijdrage is gewijd aan de Norbertijnerstichtingen in ons land vanaf 1115 tot 1977, geplaatst in een historisch kader.

33) ALGEMEEN

SIMON BRIGODE, JEAN DUGNOILLE, RAYMOND BRULET, RENE SANSEN
L'ABBATIALE CISTERCIENNE DE CAMBRON.

Annales du Cercle Royal d'Histoire et d'Archéologie d'Ath et de la région et Musées Athois. Tome XLVI - 1976-1977. blz. 29-111. 35 illustraties. Voorzitter : Jean Dugnoille, avenue Decroly 37, 1180 Bruxelles. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Uitgebreide studie over de Cisterciënserabdij van Cambron in Henegouwen, die haar stempel heeft gedrukt op het historisch verleden van deze provincie. Een paar details in verband met het Land van Aalst : gesticht met medewerking van de Heilige Bernardus van Citeaux, kreeg de abdij in 1150 vanwege de Benediktijnerabdij van Ename een allodiaal goed. Daniel van Geraardsbergen was abt van Cambron van 1164 tot 1196. Hij was de opvolger van Geraard van Boergondië, een verwant van de Heilige Bernardus. Volgens zijn levensbeschrijving stond Daniel bekend om zijn nederigheid en om zijn trouw aan de kloosterregel. Tijdens zijn abbatiaat groeiden de dotaties gestadig aan. Daniel van Geraardsbergen kreeg van de graaf van Henegouwen ook politieke missies toegewezen, zoals de onderhandeling tot het huwelijk van Boudewijn van Constantinopel met Marie de Champagne en de arbitrage die de opvolging regelde van Filips van de Elzas, graaf van Vlaanderen.

34) ALGEMEEN

JEAN DUGNOILLE

ASPECTS D'UNE "VILLE FRANCHE" ET SES DEBUTS : ATH DU XII° AU XIV° SIECLE.

Annales du Cercle Royal d'Histoire et d'Archéologie d'Ath et de la région et Musées Athois. Tome XLVI - 1976-1977. blz. 113-146, Vijf illustraties. Voorzitter : Jean Dugnoille, avenue Decroly 37, 1180 Bruxelles. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Ongeveer 1360 kwam de lijnwaadmarkt te Ath tot stand. Hij oefende een grote aantrekkingskracht uit. Lijnwaadwevers uit vele lokaliteiten uit het Henegouwse bezochten deze markt, ook uit het Land van Aalst : uit Everbeek en Geraardsbergen.

35) ALGEMEEN

JOZEF ROELANDT

LES SEIGNEURIES GHEMEENE ET GOOKSHOEK A COMINES-BELGIQUE DU XII° AU XVIII° SIECLE.

Mémoires de la Societé d'Histoire de Comines-Warneon et de la région. Tome VII, 1977, fascicule 2, blz. 261-328. Zeven illustraties. Redaktiesekretaris : Jean-Marie Duvosquel, chaussée de Comines 135, 7791 Bas-Warneton. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

In zijn onderzoek naar de oorsprong van deze heerlijkheden citeert de auteur Iwein van Gent en zijn echtgenote Laurette, dochter en zuster van Diederik en Filip van de Elzas, graven van Vlaanderen. De familie van Gent bezat domeinen in het Land van Aalst, maar eveneens elders in Vlaanderen, zoals in de streek van Bourbourg. Telgen uit deze familie waren hooggeplaatste ambtenaren en machtige leenheren van het graafschap Vlaanderen. Iwein van Gent droeg ook de naam Iwein of Iwaan van Aalst, want hij was graaf van het Land van Aalst. Diederik, zoon van Iwein, die zijn vader in de domeinen in Oost-Vlaanderen opvolgde, droeg niet meer de titel van graaf, maar enkel heer van Aalst ; het graafschap het Land van Aalst was ondertussen overgegaan naar de graaf van Vlaanderen. Op 3 januari 1447 nam de hertog van Boergondië de heerlijkheid La Croix over van Geraard van Schorisse, heer van Mourcourt, van Berchem (Oudenaarde), Ayshove en Mache'en aan de Leie en van zijn echtgenote Margaretha van Steenhuize.

36) ALGEMEEN

CHRISTIANE PIERARD

MONS ET LES FOIRES DE FLANDRE, SINGULIEREMENT CELLE DE MESSINES.

Mémoires de la Societé d'Histoire de Comines-Warneton et de la région. Tome VII. 1977, fascicule 2, blz. 329-360. Redaktiesekretaris : Jean-Marie Duvosquel, chaussée de Comines 135, 7791 Bas-Warneton. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

De betrekkingen tussen Mons, hoofdstad van Henegouwen, en de jaarmarkten in Vlaanderen waren vanaf 1308 bestendig. Sedert 1308 en elk jaar daaropvolgend, brachten gezanten uit Vlaanderen aan de schepenen van Mons de uitnodigingen om deel te nemen aan de jaarmarkten in onze Vlaamse steden. Ook van hun kant zonden de schepenen van Mons hun gezanten naar de Vlaamse steden om deel te nemen aan de jaarmarkt te Mons. Uit de aangelegde lijst steden die Mons uitnodigden naar hun jaarmarkt citeren we : in de jaren 1321, 1323, 1324, Geraardsbergen, in 1430 Aalst en uit de lijst met steden door Mons uitgenodigd : 1308-1309 Geraardsbergen, dit alles voor wat alleen het Land van Aalst betreft.

37) ALGEMEEN

ALBERT SCHOUTEET

REGESTEN OP DE OORKONDEN VAN HET STADSBESTUUR VAN BRUGGE. DEEL 2. 1301-1339.

362 blz. Uitgave Archives et Bibliothèques de Belgique. Archief- en Bibliotheekwezen in België. Inventaires Inventarissen. VI. Brussel 1978. Drukkerij : Het Grafisch Bedrijf Schoonbaert, Brugge. Prijs : 600 fr.

In 1973 verscheen deel 1 en het bevat de regesten op de oorkonden van 1089 tot 1300. Dit deel 2 behelst de oorkonden van de jaren 1301 tot 1339. In totaal zijn hier 800 regesten op oorkonden opgenomen. Na de regesten volgen de index van persoons- en plaatsnamen en de lijst van de oorkonders. Voor het Land van Aalst onderlijnen we : Aalst, Geraardsbergen en Zottegem.

38) ALGEMEEN

GABRIEL WYMANS

INVENTAIRE DES ARCHIVES DES DUCS de CROY.

425 blz. Ministère de l'Education Nationale et de la Culture Française et Ministère de l'Education Nationale et de la Culture Néerlandaise. Archives Générales du Royaume et Archives de l'Etat dans les Provinces. Archives de l'Etat à Mons. Bruxelles 1977. Drukkerij : Cultura, Wetteren. Prijs : 750 fr.

Op aandringen van wijlen hun moeder S.A.S. Mevrouw de hertogin douairière de Croy, geboren prinses Ludmilla d'Arenberg, hebben de hertog Charles-Rodolphe de Croy, de prinses Isabella de Bavière geboren de Croy en de prinsen Englebert en Antoine de Croy op 2x september 1953 op het Rijksarchief te Mons het archief van het hertogelijk Huis de Croy gedeponeerd. Eertijds lag dit archief op het voorouderlijk kasteel l'Hermitage bij Peruwelz in Henegouwen en was later overgebracht naar het kasteel La Solitude te Oudergem. De inventaris telt 4316 nummers. Vanzelfsprekend lagen de meeste van hun onroerende goederen in Frankrijk, vooral in het Noorden en in de Pas-de-Calais. Ook bezaten de Croy's vele eigendommen in ons eigen land : in Henegouwen, Luik, Namen en Luxemburg en in Brabant, Limburg, West-Vlaanderen - op een vijftiental dorpen - en Oost-Vlaanderen : te Maldegem, Temse en in het Land van Aalst : te Massemen en Hofstade. We excerperen : Hofstade : lenen : denombrement 18 juni 1538, origineel en kopie, twee stukken ; transports 1508-1544, originele stukken en kopies, één bundel ; renten : titels, transports, betwistingen 1522-1543, originele stukken en kopies, één bundel. Massemen : oprichting van het prinsdom Massemen op 1 augustus 1652 ten voordele van Philippe-Balthasar de Gand en Vilain, uit een aanverwante familie, één stuk. De inventaris geeft ook een twaalftal stambomen. De zeer uitgebreide index van persoons- en plaatsnamen betekent voor de vorser een onmisbare hulp.

39) ALGEMEEN

DANIEL VAN OVERSTRAETEN

INVENTAIRE DES ARCHIVES DE L'ABBAYE DE GHISLENGHIEN.

496 blz. Ministère de l'Education Nationale et de la Culture Française et Ministère de l'Education Nationale et de la Culture Néerlandaise. Archives Générales du Royaume et Archives de l'Etat dans les Provinces. Archives de l'Etat à Tournai. Bruxelles 1976. Drukkerij : Cultura, Wetteren. Prijs : 740 fr.

De stichting van deze Benediktinessenabdij, gelegen tussen Ath en Edingen, dateert hoogstwaarschijnlijk van 1126. Ze dankt haar ontstaan aan twee vrouwen uit de hoge adel van Henegouwen : Ide d'Ath en Ide de Chièvres. Het statuut van abdij kreeg ze geschonken door de bisschop van Kamerijk in 1132. Twee karakteristieken uit de geschiedenis van deze stichting dienen aangestipt : de tendens tot het rekruteren van de religieusen uitsluitend uit de adelijke families en het aanpassen van het getijdenboek aan het brevier van de cisterciënserorde in 1481 ten gevolge van het wegkwijnen van de Benediktijnerobservantie. In 1650 kwam het Benediktijnerofficie terug in voege. Bij de opheffing van de abdij tijdens de Franse Revolutie geraakte he archief her en der verspreid. Zo ging een gedeelte samen met enige religieusen naar de benediktinessenpriorij van Hunnegem te Geraardsbergen. Ook kwamen stukken terecht in het archief van het bisdom Gent, in het Algemeen Rijksarchief te Brussel en tenslotte werd al het archief samengebundeld in het Rijksarchief te Doornik. De inventaris bevat 1446 nummers en het aantal regesten op de oorkonden beloopt 541 in aantal. De omvangrijke index van persoons- en plaatsnamen loopt zomaar van bladzijde 379 tot 494. Voor het Land van Aalst noteren we : Grimminge, Nederboelare, Overboelare, Nederbrakel, Opbrakel, Denderhoutem, Ename, Viane, Erwetegem, Everbeek, Gavere, Geraardsbergen, Ophasselt, Nederhasselt, Oosterzele, Scheldewindeke, Pamele (Oudenaarde), Pollare, Schorisse, Volkegem en Zottegem.

40) ALGEMEEN

W. VAN HILLE e.a.

KWARTIERSTATEN VAN DE BISSCHOPPEN VAN GENT. 19°-20° EEUW.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 14° Jaargang, nrs. 3-4, maart-april 1978. blz. 113-123. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Caillïau, Oostende.

Drie van de tien geciteerde bisschoppen van Gent hadden een of ander genealogisch verband met het Land van Aalst. Mgr. Henricus-Fransiscus Bracq, geboren te Gent op 26 februari 1804 en overleden te Gent op 17 jun 1888, bisschop van Gent van 1 mei 1865 tot aan zijn dood. Langs moeders zijde stammen zijn groot- en overgrootouders uit het Land van Aalst : Pieter-Frans Haesebeyt, geboren te Munte op 19 maart 1745, overleden te Gent op 23 februari 1813, huwde te Bottelare op 15 juni 1773 met Joanna-Catharina Sonneville, geboren te Merelbeke op 26 september 1750

en overleden te Gent op 28 oktober 1777. Anthone Haesebeyt, burgemeester van Munte, zoon van Marten en Barbara Van Cleemputte, geboren circa 1694 en overleden te Munte op 5 oktober 1754 (?), gehuwd met Judoca De Moor, dochter van Pieter en Maria Galle. Ludovicus-Eligius Sonneville, geboren te Merelbeke op 1 december 1707, overleden te Bottelare op 6 juli 1788 huwde te Oosterzele op 28 november 1749 met Maria-Anna De Keyser, dochter van Jan en Joanna Coolens, geboren te Oosterzele op 10 september 1723 en overleden te Gent op 2 juli 1790. Mgr. Henri-Charles-Camille Lambrecht, geboren te Welden op 26 januari 1848 en overleden te Denderleeuw op 2 juli 1889, bisschop van Gent van 17 juli 1888 tot aan zijn overlijden. Zijn vader Robert-Arsène-Jan Lambrecht, geboren te Oudenaarde op 18 juli 1802, overleden te Welden op 25 april 1883, ontvanger van de directe belastingen, was gehuwd te Leupegem op 20 juni 1831 met Amelia De Vos, geboren te Nukerke op 27 juni 1831 en overleden te Welden op 17 februari 1870. De groot- en overgrootouders van Mgr. Lambrecht, langs zijn moeders zijde, stammen allen uit het Land van Aalst : Judocus (Joos) De Vos, griffier, geboren te Sint-Maria-Horebeke op 20 oktober 1773, overleden te Leupegem op 24 juli 1852, huwde te Nukerke met Maria-Theresia Van Malleghem, molenarin, geboren te Nukerke op 20 december 1779 en overleden te Leupegem op 8 januari 1806. Petrus-Antonius De Vos, zoon van Livinus-Francies en Joanna Maroey, geboren te Maarke op 21 november 1730, overleden te Mater op 19 oktober 1806, huwde op 5 augustus 1772 te Sint-Maria-Horebeke met Fernandine De Temmerman, dochter van Philippe en Flore De Vos, geboren te Sint-Maria-Horebeke op 31 januari 1735 en aldaar overleden op 2 april 1789. Pieter-Augustinus Van Malleghem, zoon van Francies en Maria-Theresia De Bisschop, geboren te Nukerke op 11 mei 1743 en overleden te Nukerke op 11 maart 1791, huwde te Nukerke op 12 januari 1779 met Isabella-Carolina Van Coppenolle, dochter van Jan-Baptist en Marie-Jeanne Bruneel, geboren te Ronse op 17 april 1753 en overleden te Nukerke op 19 november 1816. Mgr. Honoré-Josef Coppieters, geboren te Overmere op 30 maart 1874 en overleden te Gent op 20 december 1947, bisschop van Gent vanaf 17 mei 1927 tot aan zijn dood. Zijn groot- en overgrootouders, langs moeders zijde, kwamen uit het Land van Aalst : Jan Maes, landbouwer, zoon van Jan en Maria-Joanna Van Paemel, geboren te Lede in 1772 en overleden te Lede op 11 januari 1817, huwde met Agatha-Coleta Van der Meulen, dochter van Henricus en Maria-Anna Maubilde, geboren te Burst in 1763 en overleden te Lede op 5 januari 1808. Benedicta Maes, geboren te Lede op 28 oktober 1804, overleden te Kalken op 1 februari 1849 huwde te Wetteren op 26 augustus 1849 met Jan-Baptist Verstraeten.

41) ALGEMEEN

OUDE VLAAMSE HOEVEN.

Bijlage in Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen 27° Jaargang, nr. 1, januari-februari en nr. 2, maart-april 1978.

Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

Uit het Land van Aalst : het goed van Mere te Beerlegem, het goed ter Mere te Ledeberg, het goed ter Mere te Wieze, het hof ter Meeren te Mater, de stede te Meerkinne te Welden, het goed ter Meers te Berchem (Oudenaarde), het goed ter Meers te Lede, het goed te Meiersdorp te Zottegem, het goed ter Meierij te Hillegem, het goed te Melkenbeke te Oombergen, het goed te Melle te Melle, het goed te Mentoch te Oordegem, het goed te Merelbeke te Merelbeke, het hof te Mergele e Nederbrakel, het goed te Messche te Vlierzele, het goed te Middelerpen te Woubrechtegem, het goed te Middelhoeve te Aspelare, het goed en hof te Muishole te Deftinge, het goed te Miereleer te Denderleeuw, het hof te Mijlbeke te Aalst, het hof van den Moere te Burst en het goed van Moerhem te Melle.

42) ALGEMEEN

Dr. PAUL HUYS

ONZE KWARTIERSTAAT : ALBERT SERVAES (1883-1966).

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 14° Jaargang, nrs. 3-4, maart-april 1978, blez, 161-167. Eén illustratie. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

Clementia-Theresia-Maria-Judoca De Sutter was de moeder van kunstschilder Albert Servaes. Geboren te Gent op 6 november 1859 en overleden te Gent op 4 april 1928 was ze de dochter van Martinus-Ludovicus De Sutter, geboren te Sint-Goriks-Oudenhove op 28 juli 1821 en overleden te Gent op 13 juli 1881, gehuwd te Gent op 13 januari 1858 met Sophia-Desideria Devigne, geboren te Harelbeke op 17 januari 1827 en overleden te Ledeberg op 18 januari 1892. Martinus-Ludovicus De Sutter was de zoon van landbouwer Gauricus De Sutter. Deze laatste werd geboren te Sint-Goriks-Oudenhove op 27 februari 1760 en overleden te Sint-Goriks-Oudenhove op 19 maart 1833 ; op 29 april 1812 was hij te Sint-Goriks-Oudenhove gehuwd met Isabella Mornie, geboren te Mater op 3 september 1783 en overleden te Sint-Goriks-Oudenhove op 7 juni 1846. Gauricus De Sutter was de zoon van Constantinus De Sutter. Deze laatste was de zoon van Jacobus en Constantia De Geyter, geboren te Sint-Goriks-Oudenhove op 1 maart 1731 en overleden te Sint-Goriks-Oudenhove op 30 december 1801, huwde op dezelfde gemeente op 27 november 1756 met Anna-Maria Baudimon, dochter van Fransiscus en Agnes Van Gansbeke, geboren te Sint-Goriks-Oudenhove op 29 januari 1736 en aldaar overleden op 7 april 1794. Isabella Mornie was de dochter van Philippus-Augustinus Mornie en hij was de zoon van Jacobus en Joanna Daelvelde (Dolvelde), geboren te Mater op 9 oktober 1758, gehuwd te Mater op 11 mei 1780 en aldaar overleden op 26 april 1821.

43) ALGEMEEN

M. BOUSSAUW

GENEALOGISCHE BRONNEN IN HET FONDS VAN HET AMBACHT VAN MALDEGEM, IN HET RIJKSARCHIEF TE GENT.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 14° Jaargang, nrs. 3-4, maart-april 1978, blz. 191-216. Redaktieadres : Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Caillíau, Oostende.

De auteur publiceert de namen van personen die vermeld staan in Ferieboek nr. 795, aanvang 1582 ; Ferieboek, register nr. 832 ; Ferieboek, register nr. 595, register nr. 596, resolutieboek, register nr. 597, allen archiefstukken van bijzonder belang, want de genealogen krijgen de kans verdwenen persoonsnamen op te diepen. Na elk hoofdstuk volgt de index van familienamen, wat voorzeker het raadplegen vereenvoudigt. In het register nr. 596 vinden we voor het Land van Aalst vermeld : f° 47 vo : Cornelis De Harcke fs Jans, geboren te prochie Lede, Casselrije van Aelst wordt vrijlaet van Maldeghem met zijn twee kinderen, Jan en Pieter, bij Petronella Fiers, 18-2-1678. Jan De Grave fs Guillelmus, geboren Melsene, Lant van Aelst, vremde wordt vrijlaet van Maldeghem, geen andere civiliteyt, 4-8-1679. Honderde en honderde familienamen die gretig zullen worden nagezien.

44) ALGEMEEN

J. DE VRIENDT

DE VAN LOO'S, VAN GENT, VLEESHOUWERS VAN VADER OP ZOON, VAN DE VEERTIENDE EEUW TOT HEDEN.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 14° Jaargang, nrs. 3-4, maart-april 1978, blz. 129-144. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Caillíau, Oostende.

Uitgebreide genealogie van een Gents vleeshouwersgeslacht dat de tand des tijds heeft weerstaan en blijft weerstaan. We citeren de namen die enige relatie vertonen met het Land van Aalst. Meester Jan van Loo (overleden op 1 november 1482) bezat onder meer onroerende goederen op Wichelen, Wanze'e en Lede. Isidoor-Henri van Loo, geboren op 6 oktober 1846, vestigde zich als vleeshouwer te Gentbrugge, huwde te Ledeberg op 12 januari 1871 met Joanna-Constance Foret, geboren te Ledeberg op 7 mei 1849, hij overleed te Gentbrugge op 23 mei 1877. Jan-Baptist van Loo, geboren op 13 juni 1850, eerst vleeshouwer te Gent, vestigde zich te Gent-

brugge, waar hij overleed op 22 juni 1899. Eduard-Bernard van Loo, zoon van Bernard-Joseph, geboren te Gent op 28 maart 1845, vestigde zich als vleeshouwer te Ledeberg, huwde op 7 januari 1871 met Juliana-Eugenia De Vriendt ; hij overleed te Ledeberg op 9 april 1927. Hun negen kinderen zijn allen te Ledeberg geboren : Jan-Baptist-Eduard, geboren 8 februari 1872, vleeshouwer, later vleeshandelaar te Ledeberg, overleed ongehuwd op 24 oktober 1958 te Ledeberg ; Josephine-Colette-Julienne, geboren op 8 februari 1874, vleeshouwster, te Ledeberg, waar ze op 24 oktober 1952 overleed ; Emma-Augusta, geboren op 18 januari 1876 overleed ongehuwd te Melle op 24 februari 1950 ; Jeanette, geboren op 21 juni 1878, huwde te Ledeberg op 18 september 1905 met Camillus Van Maercke, vleeshouwer te Ledeberg, geboren te Merelbeke op 28 juni 1866 en overleden te Ledeberg op 11 september 1945, zijn vrouw overleed op 17 januari 1973 te Gentbrugge. Karel, geboren op 20 november 1880, eerst vleeshouwer dan vleeshandelaar te Ledeberg, week uit naar Australië, kwam terug en kocht een hofstede te Melle waar hij overleed op 24 november 1967. Zijn dochter Godelieve-Maria-Juliana van Loo, geboren op 27 maart 1927, bewoont het ouderlijk huis te Melle. Lievin-Georges, geboren op 6 maart 1883, was eerst vleeshouwer, daarna melkhandelaar, hij overleed te Gent op 18 januari 1941 ; Marie-Sophie, geboren op 8 augustus 1885, modiste te Ledeberg, overleed te Deinze, ongehuwd, op 17 augustus 1975 ; Georgine-Josephine-Louise, geboren op 20 januari 1888, overleed ongehuwd te Gavere op 26 november 1963 ; Pauline-Victorine, geboren op 10 oktober 1890 huwde te Ledeberg op 7 november 1923 met Adolf-Marie De Wilde, fabrikant te Gavere die te Gavere overleed op 17 augustus 1961.

45) ALGEMEEN

JULIEN VAN RAFELGHEM

ONZE LEVENSBOOM. DE AFSTAMMELINGEN UIT LUDOVICUS VAN RAFFELGHEM EN AANVERWANTEN. DE GESCHIEDENIS VAN DE FAMILIE VAN RAFELGHEM - VAN RAFFELGHEM - VAN RAFELGEM UIT SNELLEGEM EN VAN DE AFSTAMMELINGEN EN DE AANVERWANTE FAMILIES.

484 blz. Gebonden met goudopdruk. 189 foto's en gedachtenissen. 24 kopies van archiefstukken. Drukkerij : Familia et Patria, 8120 Handzame. Uitgever : Ere-politie-officier Julien Van Rafelghem, Brugge. Prijs : 1.250 fr.

Omvangrijk boekdeel geschiedenis van een familie wier wieg in de tweede helft van de zeventiende eeuw, namelijk op 3 november 1684 te Snellegem werd geplaatst, door het huwelijk daar van Ludovicus Van Raffelghem met Joanna Landuyt, en de geboorte van hun kinderen in die parochie. De bakermat van de stam zou in de veertiende eeuw te vinden zijn in de streek van Aalst, Moorsel, Herdersem en Hekelgem en zou wel opgaan tot

in de dertiende eeuw. De naam zou te danken zijn aan de oeroude bewoners van een hof te Herdersem of Hekelgem. De Van Raffelghems hebben geleefd te Aalst tot in de 18° eeuw. Ook kende de familie een tak te Ninove die er verleden eeuw nog bestond. De familie is veruit voor het grootste deel uitgespreid in West-Vlaanderen en deels ook in Oost-Vlaanderen, in het grensgebied met West-Vlaanderen, zoals te Gottem. Rijk geillustreerd, vlotte en klaargezette tekst, is het werkelijk aangenaam zulk werk te lezen of te raadplegen. We zullen wel niet overdrijven als we schrijven dat dit werk een van de beste en meest aantrekkelijke familiegeschiedenissen is die de laatste jaren op onze boekenmarkt zijn verschenen. Achteraan het werk biedt een lijst van negen bladzijden geslachtsnamen van aanverwanten een kijk op honderde aanverwante families.

46) ALGEMEEN

JOZEF DE BROUWER

DENDERMONDE. - SINT-GILLIS - BUITEN. 75 JAAR PAROCHIE. 70 JAAR KERK.

75 blz. 52 illustraties. Uitgever : Jozef De Brouwer, Van Schoorstraat 12, 9330 Dendermonde 2. 1977.

Van de hand van onze redaktiesekretaris Jozef De Brouwer verschenen tot op heden ettelijke boeken en bijdragen in tijdschriften voor geschiedenis handelend over de geschiedenis van vele parochies uit het Land van Aalst en ook daarbuiten. Ons kerkelijk Land van Aalst bezit, dank zij zijn historische publikaties, een enorme dokumentatie over zijn parochies, kerken, kloosters, onderwijs, ziekenzorg, religieus en kultureel leven, waarover andere gewesten werkelijk jaloers kunnen zijn. Momenteel is hij pastoor van Dendermonde-Sint-Gillis Buiten, een parochie die verleden jaar haar 75 jarig bestaan en het 70 jarig jubileum van de kerk heeft gevierd. Ter gelegenheid van dit jubileum schreef hij een bondige, allesomvattende geschiedenis van de parochie, zeer mooi geillustreerd en prettig van presentatie. We citeren de namen van de geestelijkheid, geboren of in funktie op deze parochie, die een of ander verband met het Land van Aalst laten uitschijnen. Pastoors van de parochie : Ursmarus De Bouverie, eerst benoemde pastoor, was voorheen pastoor te Sint-Antelinks. Kamiel Van Hulse geboren te Sint-Jan-in-Eremo op 20 april 1878, was voorheen koadjutor te Zegelsem. René Nuttinck, geboren te Sint-Antelinks, op 12 juli 1861, was in 1910 pastoor te Herdersem. Alfons Peirman, geboren te Kruibeke op 27 april 1875 was in 1925 pastoor te Strijpen en later direkteur te Zottegem. Hector Ponnet, geboren te Aaigem op 6 november 1876, was in 1925 pastoor te Voorde. René Van Impe, geboren te Mere op 16 december 1911 is thans pastoor te Wieze. Jozef De Brouwer, geboren te Haaltert op 28 februari 1909 was onderpastoor te Denderleeuw en Hofstade en pastoor te Impe. Onderpastoors van de parochie : Edgard Houtappel, geboren te Eeklo op

3 januari 1878 was voorheen onderpastoor te Michelbeke en later pastoor te Balegem en overleed op 27 september 1938 als pastoor te Michelbeke. Emiel Van Uyttenhove, geboren te Denderhoutem op 5 augustus 1875 overleed later op 29 januari 1956 als pastoor van Gijzegem.Arthur De Weirdt, geboren te Sinaai op 8 maart 1893 overleed als ontslagnemend pastoor van Sint-Maria-Lierde. Oktaaf Van Hauwermeiren, geboren te Lede op 16 april 1918, werd leraar te Ninove en later pastoor van Onkerzele, en is thans pastoor van Mijlbeke-Aalst. André Van Coppenolle, geboren te Sint-Amandsberg-Gent op 29 maart 1920 was voorheen onderpastoor te Schorisse. Walter Verhofstede, geboren te Nieuwerkerken-Wass op 5 maart 1932 was voorheen onderpastoor te Erwetegem. Het hoofdstuk over de plaatselijke geestelijke roepingen vermeldt onder andere : Emmanuel De Wolf, geboren op 20 februari 1876 op 26 oktober 1950 te Ronse overleden als ontslagnemend pastoor van Sint-Maria-Oudenhove. Adolf Bogaert, geboren op 2 mei 1879 te Sint-Gillis overleden als ontslagnemend pastoor van Balegem. Jules Moortgat, geboren op 31 maart 1883 en op 10 mei 1935 overleden als pastoor van Dikkele. Gerard Van Caeter, geboren op 25 maart 1902 was godsdienstleraar aan het Koninklijk Atheneum te Aalst. Norbert Van den Abeele, geboren op 18 november 1923 is godsdienstleraar aan de Sint-Vincentiusnormaalschool van Gijzegem. Leo Van Hese, geboren op 14 oktober 1931 is leraar aan het Sint-Katharinakollege te Geraardsbergen. Verder volgt nog een hele reeks kloosterzusters die ingetreden zijn bij de Zusters van de H. Vincentius à Paulo te Gijzegem en bij de Zusters Maricolen te Lede.

47) ALGEMEEN

N.K.

VAN GENT NAAR AALST LANGS OUD EN NIEUW.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 27° Jaargang, nr. 1, januari-februari 1978 blz. 2-9. Tien illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

De oude weg van Gent naar Aalst liep eertijds over Gentbrugge, Ledeberg, Melle, Kwatrecht, Massemen, Oordegem, Smetlede, Impe en Lede. In eigen sprankelende verteltrant tekent de auteur-toerist de beelden die hem het meest treffen en citeert de hoofdlijnen uit de verre en nabije geschiedenis van deze dorpen. Rust, stilte, eenvoud en kalmte, besluit de auteur, iets wat langs de weg van Gent naar Aalst altijd te rapen ligt, al is het dan maar op enkele plekjes zoals te Westrem, Smetede of Impe.

48) ALGEMEEN

J.H. WILLEMS

LE TOURNOI DE COMPIEGNE EN 1238.

Armorial Français Répertoire alphabétique de tous les blasons et notices des familles nobles, patriciennes et bourgeoises de France et des anciens territoires ayant été sous la domination Française. Tome XI. n° 41, fascicule 1. - 1978 blz. 40-42. Drukkerij : G. Lelotte, 4820 Dison.

Onder de aanwezige Vlaamse ridders noteren we voor het Land van Aalst : de ridders van Boelare, van Schorisse, van Liedekerke en van Rode.

49) ALGEMEEN

M. DECRITS

BERNAERD LEVRAU, PASTOOR TE RUIEN : LIEVER SOLDAAT DAN SCHISMATIEK.

Annalen. Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977. blz. 147-149. Eén illustratie. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Een bladzijde uit de Weseltijd. Bernaerd Levrau, geboren te Machelen aan de Leie op 1 augustus 1791 was een van de Gentse door Napoleon verbannen seminaristen. Hij kwam veilig naar huis terug en werd in 1816 priester gewijd. Hetzelfde jaar werd hij onderpastoor te Ronse. Van 1823 tot aan zijn dood op 8 april 1862 was hij pastoor te Ruien.

50) ALGEMEEN

M. DECRITS

DE HERBERGEN BINNEN KLUISBERGEN. 1773-1779.

Annalen. Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977. blz. 150-161. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Voorafgaandelijk weidt de auteur uit over het drankgebruik en de drankbestrijding in het algemeen en analyseert bondig het edikt van 21 juli 1779, betreffende de strijd tegen het alcoholisme. Hij trekt onze aandacht op de tweeslachtigheid van de toenmalige openbare besturen. De oud-gemeenten

Berchem, Kwaremont, Ruien en Zulzeke neemt hij onder de fusienaam Kluisbergen. Elk van deze lokaliteiten staat afzonderlijk vermeld met de namen van de tappers, de gebeurlijke benaming van de herberg en de ligging op het dorp. Hiertoe gebruikt de auteur een tweetal lijsten : de lijst van de "gemaeckte accorden vande jaeren 1772-1773 en1773-1774 ten comptoire van Ronsse" en de lijst van de herbergen opgemaakt op 18 augustus 1774. Klaar geschetst beeld van het drankgebruik op Berchem, Kwaremont, Ruien en Zulzeke.

51) ALGEMEEN

GUY GADEYNE

NIETS NIEUWS ONDER DE ZON : HUISVUILVERBRANDING TE RONSE IN 1895, MOEILIJK OPENBAAR VERVOER TE BRAKEL IN 1910.

Annalen. Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977. blz. 229-233. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Onlangs kwam te Ronse de oprichting van een huisvuilverbrandinginstelling tot stand en ging in 1976 het colloquium door van de Stichting Lodewijk de Raet over het vervoer in de streek. De auteur geeft een paar gelijklopende gevallen ui het verleden. Belangwekkend is wel het verzoekschrift van de burgemeester van Brakel in verband met de kant- en handschoennijverheid en de heersende werkloosheid die nog aangedikt werd door de seizoenarbeid in Frankrijk.

52) ALGEMEEN

INVENTAIRE PAR PAROISSE DES CAPITATIONS DE 1702 ET 1747 DANS LE FONDS DES ETATS DE BRABANT.

Le Parchemin. Bulletin bimestriel édité par l'Association Office Généalogique et Héraldique de Belgique. N° 194, mars-avril 1978, blz. 79-87. Directeur : ridder Xavier de Ghellinck Vaernewijck, Kasteel Vorst, 1850 Grimbergen. Drukkerij : Robert Louis, 1050 Bruxelles.

Voor het Land van Aalst onderlijnen we : meierij Rhode : Meerbeke bij Ninove ; meierij Asse : Baardegem en Meldert.

53) ALGEMEEN

JULIEN DE VUYST

DE BOERENKRIJG TE BURST EN OMGEVING NAAR EEN DAGBOEK UIT DIE TIJD.

Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere. Driemaandelijks tijdschrift. Jaargang XVIII, nr. 2, april 1978. blz. 18-19. Redaktie en Beheer : Alb. D'Hoker, Kleine Steenstraat 9, 9420 Mere.

Relaas van het doortrekken van het Frans leger van 40.000 man met al de bijhorende gevolgen vandien. Al de gegevens zijn ontleend aan een handschrift, eigendom van de notarisfamilie De Vuyst.

54) ALGEMEEN

DIRK DE BOECK

ERPSE EN MEERSE SOLDATEN TIJDENS HET FRANS BEWIND (1794-1815).

Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere. Driemaandelijks tijdschrift. Jaargang XVIII, nr. 2, april 1978. blz. 13-8. Redaktie en Beheer : Alb. D'Hoker, Kleine Steenstraat 9, 9420 Mere.

De slotbijdrage handelt over : massale oproepingen in 1813, naar het einde van het Frans Bewind, overleden tijdens de legerdienst, overleden Erpse soldaten, overleden Meerse soldaten, enkele besluiten, de conscriptielijsten als bron voor de militaire geschiedschrijving, de conscriptielijsten als bron voor genealogisch onderzoek en sociaal onderzoek en beroepsverdeling te Erpe en te Mere.

55) ALGEMEEN

BERT BIJNENS

FRANS-VLAAMS HEEM IN WOORD EN BEELD. FRANS-VLAANDEREN TOERISTISCH BEKEKEN.

112 blz. 61 illustraties. Fotografische Trip "Door" en "Over" Frans-Vlaanderen.. Studie en ontwerp : Guido Steenkiste, Oostduinkerke. Foto's Jaak Van Rompaey, Koksijde. Uitgave : Heembibliotheek "Bachten De Kupe" nr. 13. 1978. p/a Guido Steenkiste, Nieuwpoortsesteenweg 80, 8458 Oostduinkerke. Drukkerij-Uitgevrij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Is het een algemene regel in onze recenses enkel en alleen het territorium van het Land van Aalst te betrekken, toch maken we voor dit boek een uitzondering, omdat het spreekt tot alle Vlamingen, waar ze ook mogen wonen of verblijven. De Vlaming, levend in Belgisch Staatsverband, mag en moet weten dat een noorderlijk Frans landsgedeelte, palend aan West-Vlaanderen en aan een stuk Henegouwen, tot in de 17° eeuw tot ons Vlaanderen heeft behoord : Frans-Vlaanderen. Daar werd en wordt nog Vlaams gesproken en voor het moment aangeleerd ; leven onze eigen zeden en gebruiken nog voort. Het boek is samengesteld om de toerist uit Vlaanderen uit te nodigen, niet alleen met het landschap, maar op de eerse plaats met de "broeders over de Schreve" kennis te maken, om met hen kontakt te nemen en te houden. Frans-Vlaanderen verdient meer dan onze platonische sympathie. Het zoekt kontakt met de grote Vlaamse familie. De Vlaming uit het Land van Aalst moet dit werk in zijn bezit hebben, het lezen en als toerist gebruiken.

56) AALST

A. ROEYKENS

IS DE EERSTE VERTALING VAN DE BIJBEL IN MIDDELNEDERLANDS PROZA VERVAARDIGD IN DE JAREN 1360-1384 HET WERK VAN EEN MONNIK VAN HET KARTUIZERKLOOSTER VAN HERNE ?

Het Oude Land van Edingen en omliggende. Tijdschrift van de Gewestelijke Kring voor Oudheidkunde, Geschiedenis en Heemkunde van Zuid-Pajottenland. Jaargang V. nr. 3, september 1977, blz. 169-176. Redaktiesekretaris : Pater August Roeykens, Kapucijnenstraat 5, 1390 Edingen. Drukkerij-Uitgeverij Erik Veys, 8880 Tielt.

In zijn proefschrift voor het doktoraat in de Germaanse Filologie dat de middelnederlandse vertalingen van de Regula Sancti Benedicti bestudeert, nam Th. Coun geen gelijklopend besluit met andere meningen betreffende de bepaling van de plaats waar de anonieme bijbelvertaler in 1360 zou hebben gewerkt. Voorheen was de mening gangbaar dat die bijbelvertaler een monnik van Affligem zou geweest zijn. Volgens Coun zouden de gegevens meer wijzen naar een kartuizer van Herne, afkomstig uit Vlaanderen en wel uit Aalst of uit het Aalsterse. Dit te oordelen naar de gebruikte Aalsterse nhoudsmaten. De kartuizers van Herne bezaten in het Aalsterse verschillende goederen. Ook waren verschillende monniken van deze kartuize afkomstig uit het Land van Aalst. Was de geviseerde vertaler uit Affligem, hetzelfde kan even goed gezegd worden van een monnik uit Herne.

57) AALST

JOSEPH DELMELLE

A LESSINES, LE MONASTRE HOSPITALIER DE NOTRE-DAME A LA ROSE.

Hainaut Tourisme. nr. 185, octobre 1977, blz. 203-208. Vijf illustraties. Revue publiée bimestriellement par la Féderation du Tourisme du Hainaut, rue des Clercs, Mons.

Alix de Rosoit, weduwe van Arnould IV van Oudenaarde, heer van Lessen, eredame van Blanca van Castillie, koningin van Frankrijk, stichtte in 1241 of 1242 het klooster-hospitaal van Lessen. Twee van haar vriendinnen, Margaretha en Joanna van Constantinopel, stichtten respektievelijk het hospitaal van Kortrijk en van Aalst. Naast het louter historische bespreekt de auteur ook de architektuur van de nog bestaande gebouwen en de tradities die ermee verbonden zijn.

58) AALST

M. STEELS

GENT IN 1856.

Ghendtsche Tydinghen. Tweemaandelijks Tijdschrift van de Heemkundige en Historische Kring Gent. 6° Jaargang, nr. 5, september 1977, blz. 186-207. Vijf illustraties. Redaktieadres : Sint-Lievensdoorgang 1, 9000 Gent.

Op 1 mei 1856 werd de nieuwe spoorlijn Gent-Brussel over Aalst in gebruik genomen. Er waren drie verbindingen per dag. De reis van Gent naar Brussel over Aalst duurde toen een uur en drie kwartiers.

59) AALST

J. SPANHOVE

DE SIECKENHUYSEN.

Ascania. Driemaandelijks tijdschrift over Asse, zijn streek en zijn mensen. Jaargang 20, nr. 2, zomer 1977, blz. 33-61. Uitgave van de Heemkring Ascania. Sekretariaat : Flor De Smedt, Mollestraat 5, Asse. Drukkerij : Van Geertruyen, 1700 Asse.

Volgens de auteur dateren de vroegst vermelde melaatsenhuizen van 1552,

1593 en 1635. We kunnen wel aannemen dat de stichting van melaatsenhuizen te Asse hogerop in de middeleeuwen loopt. Lezenswaardige bladzijden over de besmettelijke ziekten en de verzorging ervan. Een paar details in verband met het Land van Aalst : in 1636 was Filips Van Hûlsen landdeken van Aalst, waartoe ook Asse behoorde ; Petrus Van den Wijngaert, kapelaan van het gasthuis, vluchtte in 1635 naar Aalst omdat, naar het verslag van de visitaties van de landdeken, in zijn huis de pest zou zijn uitgebroken. De kapelaan overleed later te Aalst.

60) AALST

B.D.K.

AALST OP EEN KRUISPUNT.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 26° Jaargang, nr. 3, mei-juni 1977, blz. 67-70. Vier illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplen 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

Toeristen komen van langs om meer de stad Aalst bezoeken. Dit geldt evenzeer voor buitenlanders als voor eigen volk. Ze komen naar Aalst quasi uitsluitend om de historische gebouwen te bewonderen. De auteur beschrijft bondig de historische gebouwen, die een bezoek en belangstelling waard zijn. Aalst immers biedt veel meer dan het jaarlijks, wijd en zijd bekend karnaval.

61) APPELTERRE

J.H.J. GULIKERS

FAMILIE DE CEULENEER, TABAKSPLANTERS EN TABAKHANDELAREN TE MAASTRICHT. 1740-1876.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 13° Jaargang, nrs. 8-9, september 1977, blz. 467-477. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

Appelterre staat wereldwijd bekend om zijn bijzondere soort tabak, die vooral bij de pijprokers hoog in aanzien staat. De genealogie van de familie De Ceuleneer begint met Christianus, gedoopt te Appelterre op 24 februari 1705, die de kennis en de praktijk van de tabaksteelt overbracht naar Maastricht in Nederland. Op 3 september 1740 werd hij burger van Maastricht en lid van het hoveniersambacht. Hij overleed in deze stad op 11 juni 1752, pas 47 jaar oud. Hij huwde in Maastricht circa 1740-1741 met

Maria-Anna Agnes Waitte, gedoopt te Maastricht op 6 augustus 1721. Zijn zoon Petrus-Fransiscus is echter de man geweest die het verbouwen van tabak op grote schaal heeft begonnen. Naast het louter genealogische ontdekt de lezer in deze bijdrage enkele wetenswaardigheden over de teelt van de tabak en de gunstige financiële gevolgen van de tabakhandel en de tabakverwerking.

62) BALEGEM

L. DE SMET

BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN DE GEMEENTE BALEGEM

VANAF DE BRABANTSE OMWENTELING TOT 1900

192 blz. 54 illustraties. Uitgave Heemkundige Genootschap van het Land van Rode. 1977. Met aparte kaart van de gemeente. Drukkerij : Van Hoestenberghe, Maldegem. Prijs : 200 fr.

Een deel uit de moderne geschiedenis van Balegem. Schrijver begint met de Brabantse Omwenteling omdat de hervormingen van Jozef II van Oostenrijk een eerste belangrijke aantasting zijn van het Ancien Regime. Overigens, hier werd de kiem gelegd van de veel latere hervorming van onze nationale politieke partijen. Het werk bestaat uit drie ruime delen : de toponymische uitleg van de gemeentenaam, tweedens, de Brabantse Omwenteling van 1790 en de eerste Franse inval, het Napoleonistisch bestuur en het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden en het derde deel : algemeenheden, politieke geschiedenis onder het burgemeesterschap van de zeven burgemeesters, bestuurlijke diensten en organen, demografische evolutie, de landbouw, openbare werken, nijverheid, kulturele organisaties, folklore en enkele merkwaardige personen. Een studie die kan dienen, zoals de auteur zelf veronderstelt, tot basis voor verdere uitwerking.

63) BALEGEM

L. DE SMET

BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN DE ST.-MARTINUSKERK TE BALEGEM.

Jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Land van Rode. 1977. Jaarboek nr. 5, blz. 73-79. Zetel : Gentbrugge. Sekretariaat : Beukendreef 20, 9219 Gentbrugge. Drukkerij : De Backer, Gent.

Het artikel is een vervolg op de bijdrage in het jaarboek van 1975. Komen achtereenvolgens aan de beurt : de tienden (oorsprong en evolutie, verdeling van de tienden, hoeveelheid van de tienden, de novale tienden), de

pastorele goederen (vaste goederen, de goederen van de kapelanie van Onze Lieve Vrouw, goederen in bruikleen), de inkomsten van de bijzondere rechten, de verplichtingen van de kerk (ten laste van de kerk, ten laste van de armen), testamenten en schenkingen.

64) BALEGEM

A. DELBERT

BALEGEMSE STEEN EN NOG WAT ANDERS.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 27° Jaargang, nr. 1, januari-februari 1978. blz. 13-15. Vijf illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

In de bouwkunde heeft Balegem in het verleden naam verworven door zijn gezochte steensoort. Dat behoort tot het verleden. Thans staat het dorp in alle middens bekend door zijn fijne genever, "De Balegemse" of nog, "Nen Van Damme", geheten. In 1862 stichtte Jozef De Backer te Balegem de jeneverstokerij. Zijn dochter huwde met Gustaaf Van Damme uit Oosterzele. De Van Damme's zijn uitgestorven, maar de stokerij heeft de naam Van Damme behouden. Fijnproevers die iets meer willen weten over de historiek van deze firma en zijn gewaardeerde nektar ; lezen best deze bijdrage.

65) ELST

S. DE LANGE

DE HERBERGEN TE ELST IN 1779.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 163-164. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Te Elst is in 1779 een lijst van herbergen opgemaakt, blijkbaar ten gevolge van het edikt van 21 juli 1779. De auteur geeft in het origineel de tekst weer met de opsomming van de herbergen met de naam van tapper, van de herberg en de ligging op het dorp. In 1779 telde Elst voor ongeveer 925 zielen een twaalftal herbergen.

66) ERPE

DIRK DE BOECK en JULIEN DE VUYST

1877-1977. HONDERD JAAR KLOOSTER TE ERPE.

Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere. Jaargang XVII, nr. 4, oktober 1977, blz. 37-42. Twee illustraties. Redaktie en Beheer : Alb. D'Hoker, Kleine Steenstraat 9, 9420 Mere.

Enkele regels geschiedenis van het klooster te Erpe. Pastoor Felix Van de Putte van Erpe ontving in 1877 vier zusters van de kongregatie van Maria en Jozef van Geraardsbergen en richtte de eerste bewaarschool in. Het lager onderwijs volgde naderhand. De doelstelling van de stichting was niet alleen het onderwijs, maar eveneens de bejaardenzorg. Kanunnik De Meerleer, geboren Erpenaar (1830-1912), pastoor van de Onze Lieve Vrouwkerk te Sint-Niklaas, was de grootste weldoener en beschermer van het klooster te Erpe.

67) EVERBEEK

SYLVAIN DE LANGE

EVERBEEK : EEN VLAAMSE UITHOEK.

ZV. De Zuidvlaamse Kultuurkrant. Eerste Jaargang, nr. 2, maart 1978, blz. 6-7. Socio-kultureel maandblad, uitgegeven door De Zuidvlaamse. Redaktieadres : Sint-Martensstraat 26, 9600 Ronse.

In 1963 kwam Everbeek over naar de provincie Oost-Vlaanderen en in 1977 naar de gemeente Brakel. Everbeek maakt nu deel uit van het Land van Aalst. Sylvain De Lange, die naam verwierf met zijn publikaties over de taalgrensgemeenten, weidt hier in het kort uit over het taalgebruik te Everbeek en meteen schrijft hij een bondige geschiedenis van dit voormalig Henegouws dorp.

68) GAVERE

HET GEILLUSTREERDE BOEK IN HET WESTEN.

Catalogus. 380 blz. 147 illustraties waarvan twintig in kleuren. Tentoonstelling georganiseerd naar aanleiding van de 50° verjaring van de International Federation of Library Associations. I.F.L.A. Brussel, Koninklijke Bibliotheek Albert I. van 5 september tot 22 oktober 1977. Drukkerij : Erasmus, Ledeberg-Gent. Prijs : 480 fr.

Uit deze rijke verzameling citeren we : Histoire des seigneurs de Gavre. Rijsel circa 1456, 244 blz. De legendarische held van deze roman heet Louis de Gavre, lid van de familie van Wavrin. Het handschrift komt uit het atelier van de meester van Wavrin bij Rijsel, gespecialiseerd in ridderromans.

69) GENTBRUGGE

GERARD WAEYTENS

UIT DE GENTBRUGSE EREGALERIJ.

Jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Land van Rode. 1977. Jaarboek 5. blz. 65-72. Zetel Gentbrugge. Sekretariaat : Beukendreef 20, 9219 Gentbrugge. Drukkerij : De Backer, Gent.

Kortgeschetste biografie van : kunstschilder Raymond Dewaegenaere, geboren te Gent op 24 mei 1906 ; Broeder Marist Jozef Leonide, missionnaris in Zaire, alias Florent Verloove, geboren te Gentbrugge op 13 november 1919 en overleden in mei 1963 bij een vliegtuigongeluk in Cameroen ; koster organist Maurice Struyvelt, geboren te Eine op 13 mei 1891 en overleden te Gentbrugge op 1 juni 1962.

70) GENTBRUGGE

J. DE SAINT-GENOIS

GRAF- EN GEDENKSCHRIFTEN DER PROVINCIE OOST-VLAANDEREN.

GEMEENTE GENTBRUGGE.

Jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Land van Rode. 1977. Jaarboek nr. 5, blez. 20-64. Veertien illustraties. Zetel Gentbrugge. Sekretariaat : Beukendreef 20, 9219 Gentbrugge. Drukkerij : De Backer, Gent.

In 1866 verscheen te Gent het werk waaruit het deel Gentbrugge in deze editie terug werd uitgegeven. Zesenzeventig grafzerken of grafstenen zijn hierin behandeld, mede ook de houten of ijzeren grafkruisen, binnen en buiten de kerk en op het kerkhof. Voor zoekers naar familienamen een dienstig stuk publikatie.

71) GENTBRUGGE

GERARD WAEYTENS

HET KERKHOF TE GENTBRUGGE.

Jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Land van Rode. 1977. Jaarboek nr. 5, blz. 15-19. Zetel Gentbrugge. Sekretariaat : Beukendreef 20, 9219 Gentbrugge. Drukkerij : De Backer, Gent.

Na enige algemeenheden over de kerkhoven schetst schrijver een paar bladzijden historiek van het kerkhof te Gentbrugge. Ten gevolge van de aanleg van het Geuzenkerkhof te Gent in 1872 kozen vele Gentse katolieken hun begraafplaats te Gentbrugge. In de daaropvolgende decennia hoefde het kerkhof herhaaldelijk uitgebreid te worden. Het samenbeheer van de gewijde grond door Kerkfabriek en Gemeentebestuur eindigde in 1938. Toen stond de Kerkfabriek haar eigendom ten voordele van de gemeente af.

72) GENTBRUGGE

GERARD WAEYTENS

HET VERDWENEN KASTEEL "HET GOET DE MEULEMEESTER".

Heemkundig Genootschap Land van Rode. Driemaandelijks tijdschrift, mei 1978, zonder bladzijdenummering. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : G. Waeytens, Jozef Vandermeulentsraat 42, 9219 Gentbrugge.

Het kasteel draagt in oude archiefstukken de naam "De Kluis" en op de kaart van Hondius "De Redickhove" en soms "De Ryhove". Later kreeg het de benaming De Meulemeester. Op 20 december 1957 begon de afbraak van het kasteel en de zestien huisjes met de kapel. Wallen en bruggen zijn ook verdwenen.

73) GENTBRUGGE

GERARD WAEYTENS

DE WIJK ARSENAAL.

Heemkundig Genootschap Land van Rode. Driemaandelijks tijdschrift, mei 1978, zonder bladzijdenummering. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : G. Waeytens, Jozef Vandermeulentsraat 42, 9219 Gentbrugge.

Gedetailleerde beschrijving van de wijk Heide, die in 1884 de naam Arsenaal kreeg toegewezen ; de Belgische Maatschappij der Spoorwegen had daar werkhuizen opgericht.

74) GENTBRUGGE

GERAD WAEYTENS, WALTER PATOOR, RICHARD VAN DAMME

GESCHIEDENIS VAN GENTBRUGGE. HET KLOOSTER DER ARME EN RIJKE CLAREN TE GENTBRUGGE.

Heemkundig Genootschap Land van Rode. Driemaandelijks tijdschrift, mei 1978, zonder bladzijdenummering. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : G. Waeytens, Jozef Vandermeulentsraat 42, 9219 Gentbrugge.

In 1212 stichtte de Heilige Fransiscus van Assisie en de Heilige Clara de orde van de Arme Claren. Tweëentwintig jaar later deden enkele volgelingen hun intrede in een arm kloosterken te Gentbrugge, opgericht door de Gentse edelman Willem van der Hameede. Vijftig jaar later was het onbewoonbaar geworden. Ondertussen had paus Urbanus IV een mildere tak ingesteld : de Rijke Claren, die te Gentbrugge werd opgevolgd. Historiek van de eerste levensjaren van dit konvent. Bijzondere aandacht is besteed aan het probleem van de verdwenen grafzerken die spijts de opgravingen onvindbaar blijven.

75) GENTBRUGGE

M.S.

JEAN-BAPTIST EN AUGUSTE VAN LOKEREN.

Ghendtsche Tydinghen. Tweemaandelijks Kultureel tijdschrift van de Heemkundig en Historische Kring Gent. 7° Jaargang, nr. 3, mei 1978, blz. 141-143. Eén illustratie. Redaktieadres : Sint-Lievensdoorgang 1, 9000 Gent.

Jean-Baptst Van Lokeren zag het levenslicht te Gentbrugge op 5 mei 1764. Aan de katolieke universiteit te Leuven behaalde hij het diploma van dokter in de geneeskunde. Hij vestigde zich te Gent, werd gemeenteraadslid, lid van de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen, lid van de geneeskundige kommissie en hoofddokter van het Bijlokehospitaal. Zijn zoon Auguste, geboren te Gent op 4 juni 1799, volgde de lessen aan de pas opgerichte universiteit van Gent en werd in 1821 dokter in de rechten. Na 1830 wijdde hij zich volledig aan de geschiedenis, oudheidkunde en schone kunsten. In 1835 publiceerde hij de kroniek van de Sint-Baafsabdij, opgesteld door monnik Jan van Tielrode. Dank zij Auguste Van Lokeren blijven de ruines van de Sint-Baafsabdij bewaard. Hij overleed te Gent op 9 december 1872. In 1905 werd in de Sint-Baafsabdij hem ter ere een gedenkplaat onthuld.

76) GERAARDSBERGEN

JACQUES VAN MELLO

VAN GERARDI-MONTIUM TOT GERAARDSBERGEN.

1977. Geillustreerd Overzicht van de stad sedert haar ontstaan in 1068 tot rond de vijftiger jaren. Gebonden met goudopdruk. 204 blz. 249 illustraties. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt. Prijs : 950 fr.

In 1975 verscheen van Jacques Van Mello bij de drukkerij-uitgeverij Erik Veys te Tielt het merkwaardig boek "Bibliografie van Geraardsbergen 1068-1974", een werk dat in de oude stede van de Oudenberg en omliggende warm begroet is geworden. Van zelfde auteur en bij dezelfde drukkerij-uitgeverij zag een nieuw boek over Geraardsbergen het licht. In feite is het een groot fotoboek dat de voornaamste episoden uit de rijke geschiedenis van Geraardsbergen illustreert. Even de onderwerpen aanduiden : algemeen overzicht, handel en nijverheid en bevolking, kultuur, het volksleven, de Sint-Adriaansabdij, Hunnegem, het Sint-Catharina-College, de Karmelieten en de Jozefieten, het Onze-Lieve-Vrouw-Hospitaal, de Zusters van Maria en Jozef, langs straten, steegjes, parken en pleinen, varia, aanvullende illustratieverantwoording, bibliografie en geraadpleegde werken. Wie het boek leest, ziet de stad in beelden herleven. Goed verteerbare historische kost. Een genot om te lezen en te bekijken. Een fraaie uitgave die uitnodigt tot lezen en kijken. Werkelijk een hymne aan Geraardsbergen in Vlaanderen !

77) GERAARDSBERGEN

B.V.N.

GERAARDSBERGEN, EEN VAN DE OUDSTE IN VLAANDEREN.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 26° Jaargang, nr. 4, juli-augustus 1977, blz. 82-84. Drie illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

De oude stede Geraardsbergen wordt hier meer toeristisch dan historisch benaderd. Zou dit paar bladzijden wel volstaan om een diepe kijk op Geraardsbergen te geven ? Zeker niet. Geraardsbergen is meer dan het Manneken Pis, mattetaarten, de muur van Geraardsbergen en noem maar op. Wat meer opgediende geschiedenis had deze lezenswaardige bijdrage nog meer boeiend gemaakt.

78) GERAARDSBERGEN

JEAN-PIERRE FELIX

L'ORGUE HISTORIQUE D'OGY (1664).

Hainaut Tourisme. N° 184, septembre 1977, blz. 154-160. Vier illustraties. Revue publiée bimestriellement par la Féderation du Tourisme du Hainaut.

De huidige kerk van Ogy in de buurt van Lessen, toegewijd aan Sint-Martinus, werd gebouwd rond 1700 in vervanging van de oude kerk die door brand was geteisterd. In 1820 plaatste J.J. Merckaert uit Geraardsbergen het oude orgel van de Sint-Pieterskerk van Lessen in de kerk van Ogy. Merckaert deed overigens het onderhoud van dit orgel in de Sint-Pieterskerk te Lessen.

79) GENTBRUGGE

R. CAUWE

DE GRAFZERK VAN JAN COSMAN TE MEULEBEKE.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 14° Jaargang, nr. 2, februari 1978, blz. 80-82. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

Joannes Cosman overleed op 17 mei 1749 te Meulebeke in de ouderdom van 109 jaar. Onder zijn achtentwintig kinderen waren er ook enkele pastoors en onderpastoors, zo de zoon Ignatius, pastoor te Gentbrugge.

80) GROTENBERGE

N. KERCKHAERT

KASTEEL BREIVELDE : WAAR HET OUDE ZOTTEGEM GETOOND WORDT.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 26° Jaargang, nr. 5, september-oktober 1977, blz. 110-113. Drie illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

In eigen sprankelende stijl somt de auteur drie redenen op die pleiten voor een bezoek aan Breivelde, oude benaming van Grotenberge : de poort naar de Vlaamse Ardennen, het streekeigen eetmaal en het kasteel dat ingericht werd als streekmuseum. Dit laatste heeft hij breedvoerig uitgediept.

81) HEMELVEERDEGEM

MARK PITERAERENTS

EEN "HEMELS" TOERISTISCH COCKTAIL HEMELVEERDEGEM.

ZV. De Zuidvlaamse Kultuurkrant. Eerste Jaargang, nr. 1, februari 1978, blz. 8 en 10, twee illustraties, nr. 2, maart 1978, blz. 8-9, één illustratie. Socio-

Kultureel maandblad, uitgegeven door De Zuidvlaamse. Redaktieadres : Sint-Martenstraat 26, 9600 Ronse.

De kerk van Sint-Jans-Hemelveerdegem staat in onze kunstmiddens op de eerste plaats bekend voor haar laat-gotisch altaarretabel dat het leven van Sint-Jan de Doper uitbeeldt in zes taferelen. Betreffende het retabel worden door schrijvers verschillende vragen opgeworpen : hoe kwam dit kunststuk hier terecht in een kleine, landelijke kerk ?, zou er verband bestaan tussen het retabel en de kartuizerpriorij uit de buurgemeente Sint-Martens-Lierde ?, wie zou de opdrachtgever geweest zijn en waar werd het vervaardigd ? Er wordt wel eens gesteld dat een zekere Pauwel van der Schelden, geboren te Oudenaarde, circa 1498 het retabel zou hebben gemaakt. Verband met voornoemde kartuize ? Persoonlijk hebben we het archief van de Lierdse kartuize, bewaard in het Rijksarchief te Ronse en verspreide stukken in andere Belgische depots, volledig doorgemaakt, maar nergens hebben we een spoor ontdekt dat kan leiden tot de konklusie dat de Lierdse kartuize uitstaans zou hebben gehad met het retabel. Het buitenland bewaart nog heel wat gegevens over de Lierdse kartuize, zo Parijs, Besançon en de Grande Charteuse in Frankrijk, Wenen in Oostenrijk. Gebeurlijk komt uit die hoek met de tijd een lichtstraaltje ? Misschien !

82) LANDSKOUTER

PAUL DE BROUWER - DANY DE BOSSCHER

LANDSKOUTER.

153 blz. 32 illustraties. Uitgegeven als aandenken ter gelegenheid van de fusie met Oosterzele op 1 januari 1977. Landskouter 1977. Prijs : 250 fr.

Schrijvers zijn omzeggens volkomen stil blijven staan bij het onmiddellijk verleden en heden van Landskouter. Naar de manier van hun werkwijze te oordelen zullen ze wel niet de bedoeling gehad hebben een geschiedenis van Landskouter te schrijven. Veeleer was hun opzet een blijvend aandenken van Landskouter te schrijven, dit ter gelegenheid van de fusie, wat ze voortreffelijk hebben gedaan.

83) LETTERHOUTEM

JO VERBRUGGEN

DE VREEDZAME WERELD VAN CYRIEL MABILDE.

De Spooklinde. Driemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Kring voor Actualiteit, Geschiedenis en Heemkunde te Sint-Lievens-Houtem. Eerste Jaargang, nr. 1, 1977. blz. 5-12. Elf illustraties. Redaktieadres : Notaris Jo Verbruggen te Sint-Lievens-Houtem. Drukkerij : Eurografica, Burst.

Ons gewest het Land van Aalst heeft een nieuw tijdschrift voor geschiedenis en heemkunde bijgekregen. We heten het welkom in onze gelederen en wensen het veel sukses toe. De eerste bijdrage van dit eerste nummer wijdt Jo Verbruggen aan Cyriel Mabilde, vader van tien kinderen en timmerman van stiel. Hij werd geboren te Letterhoutem in 1872 en overleed er in 1936, hij was gehuwd met Maria-Hortensia Van der Stuyft. Petrus Mabilde en Fransiscus Mabilde, respektievelijk vader en grootvader van Cyriel, waren eveneens beide timmerman en woonden te Oordegem. Vader Petrus huwde te Letterhoutem met Catharina De Naeyer en vestigde zich te Letterhoutem.

84) IDDERGEM

H. DELVAUX

BORGBRIEVEN IN HET KERKARCHIEF VAN PUURS.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. 13° Jaargang, nrs. 8-9, september 1977, blz. 507-508. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

De lijst van ingekomen borgbrieven vermeldt onder meer : Iddergem, Catharina Verbesselt, vrouw van Niklaas Van Straeten, 1742.

85) MEERBEKE

INVENTARIS VAN KERKELIJKE KUNSTSCHATTEN IN HET PAJOTTENLAND.

Eigen Schoon en De Brabander. Tweemaandelijks tijdschrift van het Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams Brabant. LX° Jaargang, nrs. 4-5-6, april, mei, juni, 1977, blz. 219-243. Negen illustraties. Voorzitter van de Raad van Beheer : J. Verbesselt, Ransbeekstraat 79, 1120 Brussel. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Komen in deze aflevering aan de beurt de kerkelijke kunstschatten van Herfelingen, Herne, Itterbeek, Kester en Meerbeke bij Ninove. De kerk van Meerbeke bezit ; zilveren kelk (1750), zilveren kelk (1700), verguld zilveren kelk (1740), zilveren zonnemonstrans (1700), zilveren zonnemonstrans (1750), zilveren chrismatorium (1621), zilveren wierookvat (1580), verguld zilveren ampullen (1750), zulveren reliekkruis (18° eeuw), zilveren reliekarm (1770), zulveren missaalplaten (1780), zilveren reliekhouders (1750), processiekruis in zilver en koper (1767), houten beeld van de heilige Berlindis, houten lessenaar (18° eeuw), houten reliekhouder (17° eeuw), houten reliekkruis (18° eeuw), houten kansel (1773), missaal (1781). Drie illustraties voor Meerbeke.

86) MELSEN

W. LOURDAUX

SINT-MAARTENSDAL TE LEUVEN.

Arca Lovaniensis artes atque historiae reserans documenta. Religieus Leven. Deel 5. Jaarboek 1976 Vrienden stedelijk museum Leuven, blz. 9-111. Vijf illustraties. Verantwoordelijke uitgever : Jan Crab, Savoyestraat 6, Leuven. Drukkerij : Ceuterick, 3000 Leuven. Verschenen in 1977.

Het jaarboek 1976, ten belope van 348 bladzijden, is in zijn geheel gewijd aan het religieus leven te Leuven en in het Brabantse. Het telt zeven hoofdstukken, geschreven door uitnemende historici. Aan de oorsprong van de stichting van Sint-Maartensdal te Leuven ligt Hendrik Wellens, die zijn bezittingen op 22 februari 1433, bij notariële akte, schonk aan de Broeders van het Gemene Leven. In 1447 kwam de overgang van de Leuvense Broeders van het Gemene Leven naar de Reguliere kanunniken. Het klooster heeft bestaan tot 1796 en telde in zijn geschiedenis dertig prioren. Onder het bestuur van de zevende prior, August Bastijns, (1578-1602) vinden we onder de monniken : Antoon Rinaldi uit Namen, hij was socius in het Maria-Magdalenaklooster te Lens, rektor te Venlo en pastoor in Melsen in het Land van Aalst. Tevens was hij biechtvader van de Brigitinen te Dendermonde.

87) MICHELBEKE

S. DE LANGE

EEN SOLDATENBRIEF VAN 1747.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 234. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Brief in extenso en in het origineel van Maximiliaan Baeijens, soldaat in het regiment Polgnac, in garnizoen te Coutances in Normandië, verzonden op het adres Pieter de Koninck, koopman "in leijne lackens" woonachtig te Michelbeke.

88) NEDERBRAKEL

FRANS VAN DE MERGEL

KAMIEL BAUWENS, EEN LATE ROEPING.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius. Brakel. Jaargang 7, nr. 4, oktober 1977, blz. 14-18. Gestencild. Zes illustraties. Ver-

antwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9960 Brakel.

Kamiel Bauwens, geboren op 23 januari 1891 was zoon van een schrijnwerker. Te Roubaix was hij werkzaam in een slagersbedrijf. Daar werd hij bokskampioen van Noord-Frankrijk. Later zette hij het schrijnwerkersberoep voort te Nederbrakel. In 1955 gepensioneerd, ging hij aan de slag met het beeldhouwen. Zijn werkende geest en handen brachten een hele reeks boeiende beeldhouwwerken voort.

89) NEDERBRAKEL

FRANS VAN DE MERGEL

JOZEF COUTUER, NOG EEN LATE ROEPING.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius. Brakel. Jaargang 8, nr. 1 januari 1978, blz. 19-20. Gestencild. Vier illustraties. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9960 Brakel.

Jozef Coutuer werd op de Kruisstraat te Nederbrakel geboren op 1 oktober 1898 en huwde op 14 september 1926 te Everbeek met Isabella Meganck. De tijd voor zijn huwelijk werkte hij vier jaar in Frankrijk en was tevens wielrenner. Na zijn huwelijk vestigde hij zich in de Kasteelstraat te Nederbrakel als kloefkapper. Naderhand werd hij modelmaker. H j woont nu in de Stationstraat te Nederbrakel. In 1952 begon hij met beeldhouwen en sedertdien zijn tientallen beelden door zijn vaardige hand gekapt en gesneden, en wijd en zijd verspreid. En... de self-made man kapt en snijdt voort.

90) NINOVE

R. VAN UYTVEN

HAARLEMMER HOP, GOUDSE KUIT EN LEUVENSE PETERMAN.

Arca Lovaniensis artes atque historiae reserans documenta. Deel 4. Jaarboek 1975, Vrienden stedelijk museum Leuven, blz. 334-351. Eén illustratie. Verantwoordelijke uitgever : Jan Crab, Savoyestraat 6, Leuven. Drukkerij : Ceuterick, 3000 Leuven. Verschenen in 1976.

Dit 392 bladzijden tellende jaarboek, voor driekwart gewijd aan verschillende studies over de Boutsen en hun tijd, als gevolg van de tentoonstelling te Leuven van Dirk Bouts en zijn tijd, bevat nog andere historische bijdragen, zo over de geschiedenis van het Leuvens bier. Op een kaartje in de tekst betreffende de verspreiding van het hopbrouwen in de Nederlanden, ontmoeten we maar één vermelding voor het Land van Aalst, namelijk Ninove, waar tussen 1368 en 1390 het bierbrouwen met hop ingang had gevonden.

91) NINOVE

ELISABETH ERGO-PORREY

VAN GESLACHT TOT GESLACHT.

406 blz. 25 illustraties. 1977. Uitgeverij : Pieters, Groede, Nederland. Gebonden. Verantwoordelijke uitgeefster : Elisabeth Ergo-Porrey, Schoondijke, Nederland. Prijs : 450 fr.

De auteur van dit dagboek zag het levenslicht te Schoondijke in Zeeuws-Vlaanderen, Nederland, op 25 april 1909 en huwde te Watervliet op 5 april 1933 met landbouwer Alfons Ergo, geboren te Wachtebeke op 10 april 1891 en overleden te Watervliet op 10 mei 1947. Na de oorlog van 1940-1944 kwam ze ten onrechte in een strafkamp terecht, onder meer te Gent, waar ze zich tot het katolicisme bekeerde. Na de dood van haar man verliet ze de hoeve te Watervliet en verblijft sedert jaren in haar geboortedorp Schoondijke. Elisabeth Porrey is een afstammelinge van een oud Frans Hugenoots geslacht dat in de 17° eeuw gevestigd was in de streek van Calais-Duinkerke, maar dat tijdens de Franse Revolutie om godsd enstredenen uitweek naar Zeeuws-Vlaanderen. Ze is een verwante van de wereldbekend Franse atheist, schrijver en filosoof Jean-Jacques Rousseau (1712-1778). Onder haar voorouders noteren we voor wat het Land van Aalst betreft, David Porrey, geboren op 14 juni 1818, rijksambtenaar te Breskens, die gehuwd was met Sophia Fr. J.W. Neirinckx, geboren te Ninove. Het is een aangrijpende familiegeschiedenis, geschreven in alle objektiviteit en sereniteit, wars van een droomwereld met verzonnen vedetten. 't Is levensecht. Liefde tot God en de evenmens maakt er de hoofdtoon van uit. Deze moedige vrouw kende een zware kruisweg : in de familie van haar man verloor ze alle aanzien en begrip en haar bloedeigen vader heeft haar bekering van protestans-gereformeerde tot het katolicisme nimmer aanvaard. Met haar vijf kinderen, onterfd en van alle familiebanden verstoten, vertelt ze ons in haar dagboek de bittere strijd die ze moest leveren om het behoud in een harde wereld. Wie het boek gelezen heeft ontkomt niet aan de indruk voor een dappere vrouw te staan die het doodgewoon menselijk geluk moest ontberen, maar die het volle en echte geluk heeft gevonden in God en in haar kinderen. Een bijzonder boeiend boek, aangenaam om lezen, geschreven in vlotte stijl en vloeiende verteltrant, doorweven met dichterlijke beschrijvingen van de natuur in het wijde polderland en van het agrarische leven. Maar op de eerste plaats een boek met overtuigende en diepbeleefde Godsgedachte.

92) NUKERKE

JOS MUREZ

GEO LANGIE.

Heemkundige Kring De Oost-Oudburg. Documentatiecentrum voor streekgeschiedenis Sint-Amandsberg. Jaarboek XIV, 1977, blz. 63-65. Twee illustraties. Correspondentieadres : Dr. Maurits Gysseling, Heiveldstraat 137, 9110 Gent-Sint-Amandsberg. Drukkerij : A. Geers en Zoon, Oostakker.

Kort overzicht van leven en werk van de etser Geo Langie, geboren te Nukerke op 21 augustus 1906. Het is de tekst van de toespraak gehouden in het Dokumentatiecentrum voor Streekgeschiedenis, Konvent Engelbertus, Groot-Begijnhof 46, Gent-Sint-Amandsberg. Geo Langie staat bekend als romantisch non-konformist.

93) OKEGEM

JOZEF VAN DER SPEETEN, ODILON BAEYENS, PIERRE DE JONGE

OVERZICHT VAN DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN VAN 1792 TOT 1970 EN VAN OKTOBER 1976 ALS DEELGEMEENTE VAN GROOT-NINOVE.

1976. Tweede Jaarboek Heemkring Okegem. 75 blz. Negen illustraties. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Jaarboek verschenen ter gelegenheid van de fusie met Ninove. Het geeft een overzicht van al de gemeenteraadsverkiezingen in Okegem van 1792 tot 1976. Ontbreken echter de gemeenteraadsverkiezingen van 1815 tot 1830 ; hierover is geen dokument weer te vinden. Literatuur uit de verkiezingsstrijd is hier niet te bespeuren, evenmin de variante folklore uit de verkiezingsdagen. De mooie tekeningen zijn van de hand van de architekten Erik Van de Perre en Anne-Marie De Jonge.

94) OKEGEM

HERMAN VAN ISTERDAEL

ANALYTISCHE INVENTARIS VAN DE PERSOONSGEBONDEN STUKKEN UIT HET OUD-GEMEENTEARCHIEF VAN OKEGEM.

1977. 166 blz. Heemkring Okegem. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : H. Van Isterdael, Idevoordelaan 27, 9471 Okegem.

Een uitgave die bij de familienavorsers en bij de belangstellenden voor de geschiedenis van Okegem en van de Denderstreek, welkom zal zijn. De inventaris berust op het Rijksarchief te Ronse ; hij is tot in details ontleed en de verwerkte stof kan onmiddellijk gebruikt worden. We geven even de inhoud : overzicht van de geinventariseerde stukken, obligaties ten laste van de gemeente in 1794, register van de wettelijke passeringen van 1670 tot 1712, wettelijke passeringen, losse akten van 1607-1796, voorwaarden

van wettelijke verkopen en verpachtingen van 1647 tot 1794, staten van goed met bijhorende stukken van 1637 tot 1795, staten van goed in privé-bezit, wezenrekeningen van 1642 tot 1799, sententieboek van 1670-1741, akten in verband met het armbestuur van 1681 tot 1786, akten uit verscheïdene fondsen, naamlijst van notarissen en index op persoons- en plaatsnamen. Naast Okegem komen de volgende lokaliteiten uit het Land van Aalst voor : Aaigem, Aalst, Balegem, Burst, Boelare, Denderhoutem, Denderleeuw, Denderwindeke, Dikkelvenne, Erembodegem, Geraardsbergen, Haaltert, Heldergem, Herdersem, Iddergem, Kerksken, Lede, Liedekerke, Meerbeke, Nederhasselt, Neigem, Nieuwerkerken, Ninove, Oordegem, Outer, Scheldewindeke, Sint-Martens-Lierde, Smetlede, Steenhuize, Teralfene, Velseke, Welle, Wieze, Wijnhuize en Zottegem. Een voorbeeld van uitgave, die kan nagevolgd worden.

95) OKEGEM

PIERRE DE JONGE

OUDE GRAFSTENEN AAN DE KERKMUUR.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 1, nr. 3, 1977, blz. 1-8. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

De tekst van een dertiental grafstenen staat hier opgetekend. Slechts drie dateren uit de 18° eeuw, de overige uit de 19° eeuw. We citeren de familienamen Hendrickx, Vandenberghe, Covens, De Boitselier, Van de Perre, Van den Storme, Beeckman, Van Durme, Van Havermaet en Lefebvre.

96) OKEGEM

HERMAN VAN ISTERDAEL

OKEGEMSE FAMILIES. VAN ISTERDAEL (DEEL 2).

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 1, nr. 3, 1976, blz. 12-27. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Vervolg en slot van de stamboom Van Isterdael. Telde de bijdrage van de eerste aflevering 33 nummers, deze laatste telt er 71.

97) OKEGEM

JOZEF VAN DER SPEETEN

ONZE BEVOLKING IN 1975.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 1, nr. 3, 1977, blz. 28-33. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Overzichtelijk demografische kijk op Okegem één jaar voor de fusie met Ninove. Steller heeft het over de samenstelling van de bevolking, de oudste inwoners, de bevolking en de militie ; de bevolking en het onderwijs, bevolking en de stedebouw.
de bevolking en de werkloosheid, de bevolking en de derde leeftijd en de

98) OKEGEM

EUGEEN NEUKERMANS

HERBERGEN IN ONZE GEMEENTE VANAF DE EEUWWISSELING TOT HEDEN.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 2, nr. 1, 1977, blz. 10-18, nr. 2, 1977, blz. 52-62 met twee illustraties, nr. 3, 1977, blz. 3, blz. 80-89. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem

Schrijver noteert 71 herbergen te Okegem. Ze staan gerangschikt per straat. Elke herberg is nader beschreven met de naam van de eigenaar of uitbater, met datum van opening van de drankgelegenheid en desgevallend de sluiting.

99) OKEGEM

ALBERT HEYMAN

ONZE ONVERGETELIJKE STOOMTREIN.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 2, nr. 1, 1977, blz. 22-26. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

De spoorlijn van Aalst naar Geraardsbergen werd aangelegd in de jaren 1854-1855. Het station te Okegem dateert van 1870. De eerste trein op dit trajekt Aalst-Geraardsbergen reed begin 1855. De vele details kon schrijver mededelen dank zij de vertellingen van zijn grootvader Karel-Lodewijk Van der Speeten, die leefde van 1844 tot 1941.

100) OKEGEM

JOZEF VAN DER SPEETEN

DE SINT-ANTONIUSVERERING OP DE PAROCHIE OKEGEM.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 2, nr. 2, 1977, blz. 34-47. Twee illustraties. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

De verering van de heilige Antonius-Abt of Antonius-Eremijt, kwam langs Frankrijk om onze Vlaamse gewesten binnen. Het jaar 1626 toen het helse vuur of Sint-Antoniusvuur woedde onder de mensen en dieren, kende de verering een hoogtepunt. De verering van de heilige te Okegem dateert van voor 1700. De relikwie van de heilige Antonius-Abt werd op plechtge wijze ingehuldigd te Okegem op 6 juni 1723. Als herinnering aan die grootse plechtigheid, hielden de parochianen jaarlijks op de derde zondag na Pinksteren een plechtige processie.

101) OKEGEM

D.J.

BOERENWORMKRUID.

Mededelingen Heemkring Okegem. Jaargang 2, nr. 3, 1977, blz. 94-99. Twee illustraties. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Pierre De Jonge, Hazelaar 23, 9471 Okegem.

Boerenwormkruid, het "chrysanthemum vulgare'", gebruikte de landbouwer of de gewone buitenmens om de pannekoeken een speciale smaak te geven, en wellicht ook wel uit een zeker medisch motief. Kunnen onze tijdschriften voor heemkunde soms niet wat meer aandacht besteden aan onze verdwenen of haast vergeten planten in de open natuur ?

102) ONKERZELE

B.V.N.

DE GAVERS, EEN DROOM VAN GERAARDSBERGEN.

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen. 26° Jaargang, nr. 4, juli-augustus 1977, blz. 91-92. Vijf illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

De Gavers, een nieuw toeristisch terrein, gelegen op Onkerzele, thans gefusioneerd met Geraardsbergen, komt stilaan in de belangstelling. De oppervlakte ervan bedraagt twaalf hektaren en zal weldra uitgroeien tot dertig hektaren. Aan de basis van dit nieuw toeristisch terrein ligt de zandwinning van een industriekompleks op Schendelbeke.

103) OOMBERGEN

JO VERBRUGGEN

DE LAATSTE HERDERINNEN VAN OOMBERGEN.

De Spooklinde. Driemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Kring voor Actualiteiten, Geschiedenis en Heemkunde te Sint-Lievens-Houtem. Eerste Jaargang, nr. 1, 1977, blz. 20-21. Drie illustraties. Redaktieadres : Notaris Jo Verbruggen te Sint-Lievens-Houtem. Drukkerij : Eurografica, Burst.

Enige lijnen familiegeschiedenis van het herdersgeslacht Bogaert te Oombergen. Schaapsherder Augustijn Bogaert overleed in 1911, vijftig jaar oud. Zijn weduwe Rosalie Van Oudenhove zette het beroep verder en werd opgevolgd door haar dochter Maria-Bertha die in 1947 overleed. Herder, herdershond en schapen zijn uit ons landschap verdwenen. Of... komt die tijd ooit terug ?

104) OOMBERGEN

M. GYSSELING

BEZOEK AAN DE VLAAMSE ACADEMIE (KONINGSTRAAT 18 - GENT).

Heemkundig Nieuws. Verschijnt maandelijks. Jaargang 5, nr. 11, 1977, blz. 97-98. Gestencild. Contactblad van de Heemkundige Kring "Oost-Oudburg" en het Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis. Verantwoordelijke uitgever : F. Vanderstraeten, Wolterslaan 79, 9110 Gent-Sint-Amandsberg.

De voorganger van het huidige gebouw was het Dammansteen. In 1426 behoorde het toe aan Lieven Damman. In 1530 koopt Jan Damman de heerlijkheid Oombergen. Sedert 1640 stond het Dammansteen vermeld als het huis van Oombergen.

105) OPBRAKEL

VICTOR MORRE

OPBRAKEL ONDER DE OORLOG 1914-1918.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius. Brakel. Jaargang 7, nr. 3, juli 1977, blz. 3-13. Nr. 4, oktober 1977, blz. 3-17 en Jaargang 8, nr. 1, januari 1978, blz. 3-18. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel.

De hoofdgedachten van het onderwerp : het voorspel, de eerste oorlogsmaanden, de mobilisatie, de eerste Duitsers te Opbrakel, de beroerde maandag 24 augustus 1914 te Opbrakel, het IX° Reservekorps, het binnen-

roepen van de militieklas van 1914, Belgische verkenners in de streek en schermutselingen te Edelare, de Duitse bezetting, onze nieuwe meesters, de nieuwsbladen en tijdschriften, de hongersnood in het vaderland, de liedjeszanger, het Nationaal Hulp- en Voedingskomiteit "Commission for Relief in Belgium", de maandelijkse kontrole van de mannelijke bevolking in 1915, de smokkelhandel, de opeisingen van werklieden in 1916, de kontrole en opeising van 13 oktober 1916, de tweede opeising van 21 november 1916, lijst van de overleden opgeeisten van Opbrakel allen opgeeist in 1916 en een lied aan onze opgeeiste Belgen in 1917 gedicht en gezongen.

106) OPBRAKEL

HET BRAKELBOS

Sport en Groen. - Echo. Driemaandelijks tijdschrift. 1° Jaargang, nr. 2, april-mei 1977, blz. 5-8. Twee illustraties. Uitgave Sport en Groen, met medewerking van het Gemeentebestuur Brakel. Zetel : Opbrakelsestraat 44, 9660 Brakel.

De korte historische schets van het Brakelbos is van de hand van Sylvain De Lange, die steeds maar doorzet om de belangstelling voor het Brakelbos bij het Brakelse publiek, en ook daarbuiten, levendig te houden.

107) OPBRAKEL

SYLVAIN DE LANGE

GESCHIEDENIS VAN DE OOSTELIJKE RAND VAN HET BRAKELBOS. HET HEDEKEN EN DE LAAISTOK.

Triverius. Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius. Brakel. Jaargang 7, nrs. 3 en 4, juli en oktober 1977, blz. 23-27 en 21-23. Jaargang 8, nr. 1, januari 1978, blz. 21-24. Gestencild. Verantwoordelijke uitgever : Paul Baguet, Dr. de Dryverestraat 26, 9660 Brakel.

De twee stukken grond, de Laaistok en het Hedeken, zijn de meest recente ontginningen van Opbrakel tegenaan het Brakelbos. Ze behoren niet tot het eigenlijke Brakelbos dat helemaal niet in kultuur is gebracht en evenmin tot de oude ontgonnen percelen van het Willemsveld, aldus de auteur in de inleiding. Het toponymisch en historisch onderzoek betreffende beide percelen heeft hij klaar en overzichtelijk geschreven. Wie Sylvain De Lange leest, doet heel wat kennis op over Opbrakel, dit heerlijk perceel uit onze Vlaamse Ardennen.

108) OPBRAKEL

SYLVAIN DE LANGE OF EEN VLAMING DIE NIET VERLOREN GING.

ZV. De Zuidvlaamse Kultuurkrant. Eerste Jaargang, nr. 1, februari 1978, blz. 7-8. Eén illustratie. Socio-Kultureel maandblad uitgegeven door "De Zuidvlaamse". Redaktieadres : Sint-Martensstraat 26, 9600 Ronse.

Bio-bibliografisch artikel over Sylvain De Lange, afkomstig van Opbrakel. Hij deed zijn lagere en secundaire studies in het Frans te Flobecq en te Doornik, en studeerde aan de katolieke Universiteit te Leuven Germaanse filologie. Hij behaalde het licentiaat met "De Taalgrens tussen Ronse, Geraardsbergen en Lessen". Thans is hij leraar aan het Collège Saint-Eloi te Leuze. Maar hij is trouwe Vlaming gebleven, ten getuige hiervan verschenen van hem de publikaties over de Zuidvlaamse taalgrens, die het taalgebruik behandelen te Geraardsbergen, Ronse, Zarlardinge, Overboelare, Everbeek, Twee-Akren, Ogy, Ghoy, Etikhove, Schorisse, Brakel, Saint-Sauveur, Dergneau, Wattripont, Lessen, Elzele, Vloesberg, Anseroeul, Schalafie. Sedert een drietal jaren behoort hij tot de redaktiegroep van ons geschiedkundig tijdschrift Het Land van Aalst, waarin hij regelmatig opmerkelijke historische bijdragen laat verschijnen. Hij treedt op als DE verdediger van het Brakelbos en schrijft en spreekt en pleit voor de vrijwaring van het Brakelbos. Ook is hij een leidende figuur in tal van verenigingen in de Vlaamse Ardennen : voorzitter van de V.V.V. Brakel en ondervoorzitter van de Brakelse Heemkring Triverius, om er maar een paar te vermelden.

109) PAMELE

MAX SERVAIS

HERALDIEK IN BRABANT. PEUTIE.

Brabant. nr. 4, september 1977, blz. 48-51. Tweemaandelijks tijdschrift van de Toeristische Federatie van Brabant. Grasmarkt 61, 1000 Brussel.

Een van de heren van Peutie was Jan de Locquenghien ; in 1545 en 1565 amman van Brussel en superintendant van het kanaal van Willebroek dat dank zij hem tot stand kwam. Hij was gehuwd met Anne van der Gracht, barones van Pamele en dame van Oudenaarde.

110) PAULATEM

N.K.

PAULATEM : DORP ZONDER HERBERG MAAR REMEDIE TEGEN "KWADE WIJVEN".

Toerisme in Oost-Vlaanderen. Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen.

27° Jaargang, nr. 1, januari-februari 1978, blz. 21-25. Drie illustraties. Redaktie en Beheer : Koningin Maria-Hendrikaplein 27, 9000 Gent. Drukkerij : L. Vanmelle, Mariakerke-Gent.

Paulatem, een typisch dorp in Zuid-Oost-Vlaanderen, telt maar 138 inwoners, bezit geen eigen school ; de kinderen moeten naar Sint-Maria-Latem of Beerlegem in de buurt. Ook heeft het dorp geen eigen pastoor ; de pastoor van Beerlegem celebreert er 's zondags in de kleine kerk de heilige Mis. Gefusioneerd met Zwalm, blijft de eigen dorpsgeest ongeschonden en elk die er geboren is blijft tot de Paulatemse "puitenrijders" behoren. Het kerkje is sedert enkele jaren als monument geklasseerd.

111) RONSE

ROGER POELMAN

MAURICE MAETERLINCK EN OOSTAKKER.

Heemkundige Kring De Oost-Oudburg. Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis Sint-Amandsberg. Jaarboek XIV ; 1977, blz. 29-51. Eén illustratie. Correspondentieadres : Dr. Maurits Gysseling, Heiveldstraat 137, 9110 Gent-Sint-Amandsberg. Drukkerij : A. Geers en Zoon, Oostakker.

Biografie van de Franstalige Vlaming Maurice Maeterlinck, gevat in de volgende hoofdstukken : korte biografische schets, de Nobelprijswinnaar voor Letterkunde, Maeterlinck en het Nederlands, Maeterlinck en Oostakker. De Maeterlinck's komen uit Ronse. In de 14° eeuw komen in die stad verschillende Maeterlinck's voor als burgemeester. Jan-Baptiste Maeterlinck, stamvader van de Gentse tak, werd in 1726 te Ronse geboren. Een opmerking over Maurice Maeterlinck, geadeld als graaf, door koning Albert in 1932. Van de heer W. van Hille, Casinoplein 27 te Gent, ontvingen we de volgende rechtzetting. Maurice Maeterlinck was in de adelstand verheven met de titel van graaf, maar hij is nooit feitelijk van adel geweest, want de procedure is de volgende. De belangstellende wordt verwittigd dat de koning hem in de adelstand heeft verheven, maar hij moet dan op eigen kosten, binnen de zes maanden, de adelbrieven lichten, die dan geregistreerd worden met betaling van zeer hoge registratierechten en het opmaken van de adelbrieven met tekening van de door de belangstellende gekozen en door de Raad van Adel aanvaarde wapens. Dat kost zeer duur. Toentertijd zal dit wel 100.000 franken bedragen hebben. Maeterlinck heeft de termijn laten voorbijgaan en daarover nooit meer gesproken, met het gevolg dat hij nooit van adel is geweest. Wat niet belet heeft dat de weduwe Maeterlinck zich liet doorgaan als "la comtesse Maeterlinck". Om dergelijke situaties te vermijden neemt de koning nooit meer in de adel op "motu-proprio". Men laat de belangstellende voortaan weten dat "indien zij het vragen" de koning dit graag zou doen. De koning kan zich niet blootstellen aan een weigering.

112) RONSE

COLONEL de LANNOY

LA FAMILLE FOUCART A ANSEROEUL ET RENAIX.

Le Parchemin. Bulletin bimestriel édité par l'Association Office Généalogique et Heraldique de Belgique. N° 190, juillet-aout 1977, blz. 209-223. Eén illustratie. Redaktiesekretaris : M.G. de Haveskercke, Weilantstraat 2a, 1800 Vilvoorde.

Foucart, ook Focart, Foucquart en Fockaert, is een familienaam die in Ronse eertijds veel voorkwam en die kan ontstaan zijn uit de Foucart's die men vanaf de 15° eeuw in Ellezelles en Frasnes ontmoet. We citeren de namen die enig verband met Ronse vertonen. Jean Foucart, waarschijnlijk voor 1585 te Anseroeul geboren, was te Ronse op 25 oktober 1610 peter van Gillis Mondet. Zijn dochter, Cecile Foucart, deed professie bij de Zwarte Zusters te Ronse, ze werd geboren te Anseroeul in 1632 en overleed op 8 mei 1707. Een andere dochter van Jean Foucart, Jacqueline, huwde te Amougies op 4 februari 1677 met Jan-Baptist Herman of d'Herman. Ze overleed op 10 mei 1686. Waarschijnlijk was dit haar tweede huwelijk, want haar eerste echtgenoot, bij name niet vernoemd, werd begraven in de Sint-Maartenskerk van Ronse onder een blauwe steen. Jaspar Foucart, geboren rond 1590, huwde te Ronse op 28 september 1620 met Arnoldyne Piers, hoogbaljuw van Berchem-Oudenaarde. Jacques Foucart, geboren rond 1600, overleden op 17 december 1658, hij was heer van Landeburg bij Ronse, leenhouder van Henegouwen ; hij resideerde te Ronse en op 3 april 1656 huwde hij te Ronse met Jeanne Portois, hij overleed te Ronse op 18 maart 1695 en begraven in de Sint-Maartenskerk te Ronse. Van zijn vijf kinderen zijn er vier gedoopt te Ronse in de Sint-Maartenskerk. Louis Foucart, gedoopt te Ronse op 4 september 1648, heer van Landeburg, hoogbaljuw van Nukerke, baljuw van prins Jan van Nassau, heer van Ronse ; hij overleed te Ronse op 19 december 1696 en begraven in de Sint-Maartenskerk te Ronse, hij was gehuwd met Marie-Anne de le Roist, die overleed te Ronse op 4 januari 1704. Het echtpaar kreeg zes kinderen, allen te Ronse gedoopt. Hun dochter Claire-Isabel'e, geboren op 29 december 1676, huwde met Pierre-André Fostier, advokaat in het parlement van Doornik, gedoopt te Ronse op 21 april 1664 en overleden te Ronse op 14 januari 1708 en in de Sint-Hermeskerk te Ronse begraven. De weduwe Claire-Isabel'e hertrouwde te Ronse op 22 november 1708 met François Mondet, geboren te Ronse op 1 april 1656, hij was meier van Ronse en overleed te Ronse op 21 maart 1716. Een andere dochter van Louis Foucart, Jeanne-Louise, gedoopt te Ronse op 6 januari 1679, huwde op 2 november 1704 Niklaas Soudan. Zij overleed na 31 december 1731. Catharine-Françoise, nog een dochter van Louis Foucart, gedoopt te Ronse op 22 januari 1681. Daniel Diego, zoon van Louis Foucart, gedoopt te Ronse in 1684 en Barbara Hyacinhe, zijn jongste dochter, gedoopt te Ronse op 31 maart 1689. Op 15 juli 1708 huwde Barbara-Hyacinthe met Jan-Baptist Soudan. In 1734 was ze te Ronse

meter van Emmanuel Colbrant. Laurent Foucart, rond 1630 geboren, was ontvanger van de heerlijkheid en baronie van Ronse, hij overleed voor 1725. Emmanuel-Ignace-Joseph Foucart, rond 1696 in Roermond geboren, werd leenman van Henegouwen. In 1736 was hij luitenat-baljuw van Ronse en intendant van de douairière van prins François-Hugo van Nassau. In 1734 was hij te Ronse peter van François Colbrant. Nicaise Foucart, geboren rond 1590, huwde op 26 november 1611 te Rozenaken met Françoise Stockman, twee van hun drie kinderen, Guillaume en Charles werden gedoopt te Rozenaken in 1612 en op 5 april 1616. Aimable-Emmanuel Foucart, geboren voor 1734, zoon van Jan-Baptist Foucart en van Marie-Josephe Gallet, huwde te Ronse in 1761, zij te Ronse in 1769. Nicolas Foucart, waarschijnlijk de zoon van Jan-Baptist Foucart, huwde te Ronse op 2 april 1757 met Jeanne-Therese van Bosterhout, schepen van Ronse en van Marie Matthys ; Jeanne-Therese overleed te Ronse in 1773. De echtelingen hadden drie kinderen : Marie-Therese, gedoopt te Ronse in 1757, huwde te Ronse op 9 september 1777 met Pierre-François Fostier ; tweede kind : Aimable-Joseph gedoopt te Ronse in 1760 en het derde kind : Emilie, gedoopt te Ronse in 1762, die te Ronse op 7 januari 1782 huwde met Jan-Baptist James. Jean-Baptist Foucart, geboren te Ronse in 1756 huwde te Ronse op 14 juni 1778 met Anna-Caroline Couvreur.

113) RONSE

D. DE JONGHE en M. TAVERNIER

MIDDELEEUWSE GEFIGUREERDE WEEFSELFRAGMENTEN UIT DE KRYPTE VAN DE SINT-HERMESKERK TE RONSE.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 5-27. Achttien illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

In de Sint-Hermeskerk te Ronse zijn verscheidene oude weefselfragmenten ontdekt. Twee gefigureerde weefsels kwamen er in voor. Een ervan heeft A. Cambier onder de loupe genomen, maar gaf de auteurs van deze bijdrage opdracht beide weefsels aan een struktuuranalyse te onderwerpen. Het grootste weefsel is een samit, dat een groot gedeelte van een vogel vertoont en het kleinste is een lampas met wijngaardranken en wijnbladeren. Tot in de kleinste details ontleden ze beide fragmenten en gebruiken tot grotere duidelijkheid verschillende tekeningen. Beide auteurs, die zeer goed bekend zijn met de geschiedenis en met de manier van weven, trachten de ouderdom van de fragmenten te achterhalen en de kennis van de oude weefapparatuur aan te vullen. Een glossarium van al de gebruikte vakkundige termen uit de weefkunde met de nodige uitleg of betekenis, van de hand van Paul Van Butsele, sluit de boeiende bijdrage af.

114) RONSE

ALBERT CAMBIER

BAROKKE BEELDHOUWKUNST IN DE SINT-HERMESKERK TE RONSE.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 31-41. Drie illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

De afgetakelde Sint-Hermeskerk te Ronse bezat vóór de Franse Revolutie een rijkdom aan beeldhouwwerken, schilderijen, tapijten, zilverwerk, koperwerk en weelderige gewaden. De auteur behandelt in dit betoog grondig drie monumentale skulptuurensembles. Twee ervan zijn in de 19° eeuw quasi totaal verdwenen, het derde is in hoofdzaak bewaard gebleven. Tot kort na de oorlog van 1940-1945 ging nog een beeldhouwwerk uit de kollegiale verloren, door vernietiging, verbranding, verminking en gebruik tot onredelijke doeleinden. Dank zij de auteur kon nog gered wat te redden was. We kunnen ons niet onthouden de aanklacht van de auteur in het slot van zijn bijdrage aan onze lezers mee te delen : "Is onze kollegiaal thans een berooide schelp, dan ligt het zeker niet aan gebrek aan kunstzin van onze voorvaderen. Zij hebben er hun beste krachten aan gegeven. Maar wat zij in hun armoede met beetjes en stukjes hebben bijeengekregen ging in een zeer nabij verleden, door de onverschilligheid of zelfs door de baatzucht van hen wier taak het juist was op dit patrimonium te waken, reddeloos verloren". Harder aanklagen kan niet !

115) RONSE

GASTON VAN DE MERCKT

LE GRAND TOUR DE ST.-HERMES (FIERTEL DE ST.-HERMES) PENDANT LA GUERRE 1914-1918.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 65-89. Twee Illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Schrijver haalt de nog levende herinneringen op uit de eerste weken van de oorlog 1914 en gaat vervolgens over naar het relaas van de fiertel van 1915, waarvan hij de voornaamste feiten citeert om tenslotte over te stappen naar het louter oorlogsgebeuren.

116) RONSE

RENE VANDEVELDE

DE FESTIVITATIBUS CONFRATERNITATUM OU HEURS, PLAISIRS ET INFORTUNES DE NOS ANTIQUES GILDES RENAISIENNES.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenemen d'Inde. XXVI. 1977, blz. 91-145. Acht illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Het eerste gedeelte van het betoog verscheen in de Annalen XXIV, 1975. De geschiedenis van de oude gilden begint hier in het jaar 1805 en loopt tot in 1972. Als oude gilden kent Ronse : de Sint-Martinusgilde, de Sint-Sebastianusgilde en de Sint-Hermesgilde. Al wat de auteur het melden waard vindt vertelt hij : feestmalen, boogschuttersfeesten en allerlei stedelijke plechtigheden. Het lijkt wel een nauwkeurig bijgehouden dagboek van de gilden.

117) RONSE

GUIDO GADEYNE

ASPECTEN VAN DE INSTELLINGSGESCHIEDENIS VAN DE RONSESE KERKEN.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 43-63. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Het archief van de kerken van Ronse is definitief geinventariseerd. De auteur, konservator van het Rijksarchief te Ronse, ontleedt bondig de aspekten van het instellingsleven van deze kerken. Zijn beschouwingen liggen vastgelegd in vier gedegen, goed gedokumenteerde hoofdstukken : de feodale verhoudingen tussen de vrijheid van Sint-Hermeskapittel en de heerlijkheid Ronse, organigram van het Snt-Hermeskapittel, rekenplichtige organisatie van het Sint-Hermeskapittel en het stadsbestuur. Een verdienstelijke studie over de middeleeuwse kerkelijke geschiedenis van Ronse.

118) RONSE

JACQUES DECONINCK

DE BURGERWACHT TE RONSE IN 1914.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Te-

nement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 179-187. Twee illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Aanvulling van het artikel : "Burgerwacht te Ronse" van J. Versaeren, verschenen in de Annalen XIX, 1970. Als toemaat een lange namenlijst van de Burgerwacht te Ronse voor 1914.

119) RONSE

WILFRIED VERLEYEN

DOM ROMANUS VAN COPPENOLLE (1718-1748) MONNIK VAN AFFLIGEM.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Tenement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 165-167. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

De familie Van Coppenolle is een van de oudste geslachten van Ronse die we in 1310 te Ronse vermeld vinden. Overigens, het is een naam die in Vlaanderen veel voorkomt. Joannes-Baptista Van Coppenolle werd geboren te Ronse op 10 februari 1718 als zoon van Louys en Joanne Haeck, die op de Grote Markt een winkel betrokken. Onder de kloosternaam Romanus in 1739 in de abdij van Affligem aanvaard is hij op 12 juni 1745 tot priester gewijd, samen met Beda Regaus, de latere historicus van de abdij. Wegens zijn ziekelijke toestand ging Romanus in 1748 naar zijn thuis te Ronse op rust, waar hij op 25 maart 1748 overleed. Hij werd bijgezet in het koor van de abdijkerk. Romanus Van Coppenolle blijkt de enige uit Ronse afkomstige monnik te zijn in de loop van het Ancien Regime.

120) RONSE

PAUL VAN BUTSELE

DE EERSTE HEREN VAN WATTRIPONT ALS ONDERVOOGDEN VAN RONSE, ENZ. TEN TIJDE VAN HET TENEMENT VAN INDE.

van Inde. Annales Cercle Historique et Archéologique de Renaix et du Te-Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement nement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 189-227. Elf illustraties. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Uit het onuitgegeven en uitgegeven archiefmateriaal tracht de auteur een antwoord te geven op de vraag : wie waren die eerste heren ? Dat dit een zware opgave is kan niet anders, want die zoektocht gaat door in volle Midde'eeuwen. De auteur is zijn stof meester, dat getuigt het vlot verloop van zijn betoog. Hij vermeldt veel ridders uit het zuiden van Oost-Vlaande-

ren en meteen een reeks dorpen uit dit gewest. Deze wetenschappelijke bijdrage betekent een bron van gegevens voor hen die zoeken naar dokumentatie voor het schrijven van een of ander lokale geschiedenis.

121) RONSE

INVENTAIRE DES FONDS D'ARCHIVES DE L'OFFICE GENEALOGIQUE ET HERALDIQUE DE BELGIQUE. LES FAMILLES DE RENAIX.

Le Parchemin. Bulletin bimestriel édité par l'Association Office Généalogique et Héraldique de Belgique. N° 194, mars-avri 11879, blz. 87-89. Directeur : ridder Xavier de Ghellinck Vaernewijck, Kasteel Vorst, 1850 Grimbergen. Drukkerij : Robert Louis, 1050 Brussel.

Op initiatief van ere-kommandant George Hooreman, schrijver van twee delen genealogieën van Ronsese families en uitgever van de Staten van Goed van Ronse, kwam een nieuw fonds bij het Office tot stand en hijzelf schonk de archiefstukken over vijftig Ronsese families.

122) SINT-LIEVENS-HOUTEM

J. HEYVAERT

UIT HET "HANTBOUCK" VAN EEN GRIFFIER VAN DE SCHEPENBANK TE OPWIJK.

Vlaamse Stam. Tijdschrift voor Familiegeschiedenis. Maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Famlekunde. 14° Jaargang, nr. 1, januari 1978, blz. 32-34. Redaktieadres : Centrum voor Familiegeschiedenis, Wolstraat 39, 2000 Antwerpen. Drukkerij : Cailliau, Oostende.

In het handboek is zorgvuldig nota gehouden van de aankomst en ontslag van de klerken op de griffie. Zo staat geciteerd Constantinus-Alexander Van der Schueren, zoon van sieur Joannes uit Sint-Lievens-Houtem. Griffier Jan-Frans De Lantsheere hoopte maar van hem dat hij "neerstig" zal zijn. (16.6.1777).

123) SINT-LIEVENS-HOUTEM

JO VERBRUGGEN

SINT-LIEVENS-HOUTEM. 1836-1850. OF ENKELE ASPEKTEN VAN EEN PLATTELANDSGEMEENTE IN DE EERSTE HELFT VAN DE XIX° EEUW.

De Spooklinde. Driemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Kring voor

Actualiteiten, Geschiedenis en Heemkunde te Sint-Lievens-Houtem. Eerste Jaargang, nr. 1, 1977, blz. 13-19. Zes illustraties. Redaktieadres : Notaris Jo Verbruggen, te Sint-Lievens-Houtem. Drukkerij : Eurografica, Burst.

In een aantal pagina's schetst de auteur een trouw beeld van zijn gemeente in de tijd van lage levensstandaard. Oorzaken van de armoede : de geografische ligging, ver van steden en grote wegen, primitief dorpsbeleid, slechte oogsten, ziekten en besmettelijke kwalen onder mensen en dieren, de lage lonen. Op 1600 inwoners betaalden slechts 36 ingezeten voldoende belasting om te mogen deelnemen aan de verkiezingen. Een toestand die we ons niet meer kunnen voorstellen.

124) SINT-MARIA-LIERDE

VALERE GAUBLOMME

GOTTEM. HERINNERINGEN UIT DE TIJD VAN TOEN.

1978 - 80 blz. 141 foto's. Voorwoord van ere-burgemeester Charles Lootens. Gebonden met goudopdruk. Uitgave van het Sportcomité Gottem. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt. Prijs : 300 fr.

Dit boek getuigt zonneklaar dat ook een kleine dorpsgemeenschap beschikt over de mogelijkheden eigen leven en eigen aard uit het verre en nabije verleden vast te leggen voor de komende generaties. Onder de titel "Even kijken in de geschiedenis van Gottem" geeft de auteur de grote lijnen uit de geschiedenis van Gottem. Het fotomateriaal is voorzien van de nodige historische uitleg. Voor wat de tienden van de parochie betreft, citeert de auteur ridder Jean de Jauche de Mastaing, graaf van Sint-Maria-Lierde en heer van Kruishoutem, die in 1619 de grote tienden van Gottem in leen hield. Een strelende editie uit de drukkerij Erik Veys, handig van formaat en waarvan druk en illustraties en band uitermate fijn verzorgd zijn.

125) SINT-MARIA-OUDENHOVE

FR. DE POORTER

DE KERK EN IN HET BIJZONDER HET BISDOM GENT IN VERZET (1786-1814).

De Roede van Tielt. Driemaandelijks tijdschrift. 9° Jaargang, nr. 1, maart 1978, blz. 25-43. Heemkundige Kring voor Tielt en de gemeenten van de vroegere Roede van Tielt. Drukkerij-Uitgeverij : Erik Veys, 8880 Tielt.

Historisch overzicht van de strijd die de Kerk en het bisdom Gent in het bijzonder gedwongen was te voeren tegen drie opeenvolgende, zeer ver-

schillende regimes namelijk : Jozef II, het Frans Directoire en Napoleon. De weerstand van de Gentse seminaristen in 1813 en hun verbanning door Napoleon naar Wesel in Duitsland, vormen de hoogtepunten uit dit duel. Vele onder hem zijn tijdens de verbanning gestorven, anderen zijn teruggekeerd en konden tot priester worden gewijd en de parochies bedienen, zo onder andere, Ivo Watteel, uit Meulebeke, die later pastoor werd van Sint-Maria-Oudenhove.

126) SINT-MARTENS-LIERDE

M. NUYTTENS

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN DE PRIORIJ VAN SINT-MAARTENS-BOS TE SINT-MARTENS-LIERDE.

226 blz. Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, en Ministerie van Nationale Opvoeding en Franse Cultuur. Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provincies. Rijksarchief te Ronse. Brussel 1976. Offsetdruk bij het Algemeen Rijksarchief te Brussel. Prijs : 220 fr.

De stichting van de kartuizerpriorij Sint-Maartens-Bos te Sint-Martens-Lierde dateert van 1329. Jan Gheylinc, telg uit een rijk en vooraanstaand geslacht uit Geraardsbergen, was de stichter van de kartuize. De familie Gheylinc bezat veel onroerende goederen in het Geraardsbergse, onder meer te Sint-Martens-Lierde. Keizer Jozef II van Oostenrijk supprimeerde in 1783 de kartuize, samen met de overige kartuizen in ons land en andere stichtingen van beschouwend leven. Advokaat De Portemont van Geraardsbergen, door de Oostenrijkse regering tot administrator over het gesuhprimeerd Sint-Maartens-Bos aangesteld, heeft het archief van deze kartuize grotendeels tot zich kunnen trekken. Later jaren kwam het door verkoop of afstaan in het Rijksarchief te Gent terecht. Sedert enkele jaren gedeponeerd in het Rijksarchief te Ronse, kreeg het kartuizerarchief van Sint-Maartens-Bos de bijzondere aandacht van de konservator. De oude inventaris, die zich niet doelmatig leende tot het konsulteren, kreeg een nieuwe indeling en werden ettelijke dossiers meervoudig ontdubbeld. De nieuwe inventaris, die hier gepresenteerd wordt, legt de inhoud van de nummers meer open en maakt de toegang naar - en het raadplegen van het archief meer mogelijk. Vooral de rijkdom aan charters springt in het oog. Van elk is de inhoud bondig gegeven en de zoeker is direkt geholpen aan onbevroede gegevens. Wat vroeger wel niet het geval was. Toentertijd schenen ze quasi onbereikbaar. Wel zal de ene of de andere historicus die sinds jaar en dag in hun opzoekingen met dit kartuizerarchief vergroeid zijn met deze nieuwe nummering hinder ondervinden. Maar dit is maar van tijdelijke aard. De nieuwe inventaris telt vijf hoofdstukken : algemeenheden, dokumenten betreffende het kerkelijk leven, tijdelijke administratie, varia en stukken zonder merkbaar verband met het fonds. Het geheel bestaat uit

640 nummers. De regesten van de oorkonden of charters zijn ten getale van 425, en ze lopen van 1264 tot 1500. De 46 bladzijden tellende index van plaats- en persoonsnamen maakt het een vorser bijzonder makkelijk het werk te gebruiken en veel tijd aan zoeken uit te winnen. De volgende lokaliteiten uit het Land van Aalst komen voor :
Aalst, Aspelare, Bottelare, Deftinge, Everbeek, Gavere, Geraardsbergen, Goeferdinge, Hemelveerdegem, Herzele, Idegem, Leeuwergem, Liedekerke, Massemen, Michelbeke, Moerbeke (Gb.), Nederboelare, Nederbrakel, Onkerzele, Ophasselt, Outer, Overboelare, Pamele (Oud.), Parike, Ronse, Rozebeke, Schendelbeke, Schorisse, Sint-Goriks-Oudenhove, Sint-Kornelis-Horebeke, Sint-Maria-Oudenhove, Sint-Maria-Horebeke, Sint-Maria-Lierde, Sint-Martens-Lierde, Smeerebbe, Steenhuize, Strijpen, Velzeke, Viane, Vloerzegem, Voorde, Zarlardinge, Zegelsem en Zottegem. De Lierdse kartuize heeft lang in de vergetelhoek gelegen. Nu komt ze in het volle daglicht, dank zij deze wetenschappelijk uitgegeven inventaris. Wie zich van ver of van nabij met de geschiedenis van deze kartuize bezighoudt mag de auteur hartsgrondig dankbaar zijn voor zijn gepresteerd werk.

127) SINT-MARTENS-LIERDE

JAN DE GRAUWE

PROSOPOGRAPHIA CARTUSIANA BELGICA. (1314-1796).

360 blz. Analecta Cartusiana. nr. 28. Uitgave Christian De Backer, series Bio-Bibliografica. I. De Backer Publishers, Penitentenstraat 14, 9000 Gent. Belgium. Dr. James Hoog, Analecta Cartusiana, Institut für Englische Sprache und Literatur, Universität Salzburg, Austria (= Oostenrijk) 1976. Drukkerij : C. Govaerts, Deurne-Antwerpen. Prijs : 985 fr.

De auteur heeft gepoogd al de namen bijeen te bundelen van de monniken, konversen, donaten, k'erk-reddieten, en lekereddieten die ooit geleefd of verbleven hebben in de kartuizen op het huidig Belgisch grondgebied ; zo in Onze Lieve Vrouw Kapelle te Herne bij Edingen, gesticht in 1314, in Genadedal te Sint-Kruis bij Brugge, later binnen Brugge, gesticht in 1318, in Sint-Katharina op Kiel bij Antwerpen, gesticht in 1323, en in 1543 overgebracht naar Lier ; in Onze Lieve Vrouw van 's Koningsdal te Rooigem bij Gent, later binnen Gent, gesticht in 1328, in Sint-Maartens-Bos te Sint-Martens-Lierde, Land van Aalst, gesticht in 1329, in Sint-Jan te Zelem bij Diest, gesticht in 1329, in de Twaalf Apostelen te Luik, gesticht in 1357, in Sint-Andriesberg te Chercq bij Doornik, gesticht in 1377, in Onze Lieve Vrouw van Genade te Scheut bij Brussel, gesticht in 1454, in Sint-Maria-Magdalena te Leuven, gesticht in 1486, in de kartuize van Antwerpen, gesticht in 1624 en in Sheen Anglorum sinds 1626 te Nieuwpoort. Ook citeert hij de monniken en broeders die geleefd hebben in het kartuizerinnenklooster Sint-Anna-ter-Woestine te Sint-Andries bij Brugge, later binnen Brugge, gesticht in 1348. Het aantal geciteerde namen bedraagt het getal

2726. Ze staan alfabetisch geklasseerd en voorzien van de nodige brongeving. In de loop van dit jaar verschijnt een Supplementum met aanvullingen en verbeteringen van deze prosopographia.

128) SMEEREBBE-VLOERZEGEM

FRANS DE POTTER

DE BENDE VAN SMEEROP.

Ghendtsche Tydinghen. Tweemaandelijks Kultureel tijdschrift van de Heemkundige en Historische Kring Gent. 7° Jaargang, nr. 3, mei 1978, blz. 145-147. Redaktieadres : Sint-Lievensdoorgang 1, 9000 Gent.

In 1790, te Gent, op de Vrijdagmarkt, bij het beëdigen van de Patriotten hoorden de Patriotten van Smeerebbe-Vloerzegem zich aankondigen onder de naam Smeerop. Die "bijlap" is nadien in zwang gebleven en ook op anderen toegepast geworden en is een spreekwoord gebleven.

129) ZEGELSEM

S. DE LANGE

DE HERBERGEN TE ZEGELSEM IN 1683.

Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. Annales Cercle Historique en Archéologique de Renaix et du Tement d'Inde. XXVI. 1977, blz. 188. Redaktie : Biezenstraat 2, 9600 Ronse.

Publikatie in het origineel van een wettelijke opsomming van de herbergen te Zegelsem : "Omme bij de wethauders der prochie van seghelsem Lande van Aelst te voldoene anden reglemente bijden hove ghemaeckt XVIII° maerte 1683 gheven te kennen soo sij doen bij desen datter binnen de selve prochie sijn tot acht tavernen ofte herberghen die begonnen sijn ende staen soo volght...". Acht herbergen worden hier met de naam van tapper, de plaats van de ligging op het dorp, geciteerd.

130) ZONNEGEM

JO VERBRUGGEN

SANDERS HOF WORDT VERKOCHT.

De Spooklinde. Driemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Kring voor Actualiteiten, Geschiedenis en Heemkunde, te Sint-Lievens-Houtem. Eerste Jaargang, nr. 1, 1977, blz. 22-30. Zes illustraties. Redaktieadres : Notaris Jo Verbruggen te Sint-Lievens-Houtem. Drukkerij : Eurografica, Burst.

Uitvoerige kroniek van het Sander Hof en terzelvertijd een gedegen genealogie van het geslacht Van der Biest. De laatste boer op het hof : Jozef-Fransiscus Van der Biest, overleed in 1970. Niemand van zijn zes kinderen zet de landbouw voort. Het oude Sanders Hof wordt verkocht. Wat zal de toekomst ervan zijn ? Terug boerenbedrijf... een buitenverblijf, het lot van zovele landbouwuitbatingen ?

DEINZE-GOTTEM **Valère GAUBLOMME**

BIBLIOGRAFIE

Geraardsbergen

Het Land van Aalst, een historische evokatie.

Tentoonstelling, ingericht onder de auspiciën van de VVV Denderstreek, met de medewerking van Aalst, Ninove en Geraardsbergen in de St.-Adrianusabdij te Geraardsbergen van 3 juni tot 3 juli.

Catalogus op glanzend papier, 18 x 26, 48 blz., 17 illustraties.

Redaktie ervan en opstelling van de tentoonstelling :
K. Baert, Archivaris en J. De Vos, Conservator, Aalst.

Het bijeengebrachte materiaal mag als vrij representatief beschouwd worden voor de Denderstreek. De beperkte ruimte van dit prachtig historische pand verplichtte tot een strenge keuze waardoor de tentoonstelling uitgroeide tot een overzichtelijk geheel.

De 130 stukken werden ontleend aan stadhuizen, kerken, plaatselijke musea en archieven, aangevuld door kunstwerken uit privébezit. Heel wat grote namen komen erin voor. Alleen Grupello, geboren te Geraardsbergen (1644), ontbreekt. Deze beeldhouwer, vooral gewaardeerd in Duitsland, is een overgangsfiguur van de laat-barok naar het neo-classicisme. De Kon. Musea voor Schone Kunsten te Brussel bezitten vier marmeren beeldhouwwerken van Grupello!

Deze catalogus is stellig een waardevolle herinnering - naar inhoud en uitvoering - aan een verdienstelijk initiatief.

HET LAND VAN AALST

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

Voorzitter : F. Courteaux Acaciastraat 7, 9300 Aalst
Beheerder : G. Van Bockstaele, Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem
Tel. (091) 60.19.04
Redaktiesekretaris : J. de Brouwer, 9330 Dendermonde (Sint-Gillis)
Tel. (052) 21.48.27
Recensie en toezending van ruilnummers :
E.H. V. Gaublomme, pastoor, 9803 Gottem - Tel. (051) 63.30.80
Bestuursleden : B. Boel - S. De Lange - L. De Rijck - L. Robijns - Cl. Uyttersprot - A. Van Lil

Het tijdschrift wordt uitgegeven met de steun van het Rijk en van het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen.

Prijs voor het jaarabonnement :

Voor leden : 300 fr, steunende leden : 500 fr. en ereleden : 1.000 fr., te storten op postrekening nr. 000-0586911-61 "Land van Aalst", Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem.

Bestellingen van jaargangen en losse nummers bij de heer Luc De Rijck, D. De Wolfstraat 18, 9300 Aalst, na voorafbetling op voornoemde postrekening van 60 fr. per enkel nummer, 120 fr. per dubbel nummer en 350 fr. voor een volledige jaargang.

INHOUD VAN NUMMER 2 en 3 - 1978

P. MARCEL — Schuttersfeest te Gent in 1439-40 40

M. VAN CAUWENBERGHE-DE VOS — Het testament van begijntje Joanna van der Vaet (1733) 49

G. VAN DEN BERGHE — Bond der Geraardsbergenaars 57

L. MOYERSOEN — De stamboom van de familie Moyersoen van Aalst 60

VALERE GAUBLOMME — Onze bibliografie 82

Verantw. uitgever : J. De Brouwer - 9430 Sint-Gillis Dendermonde

Met steun van het Ministerie van Vlaamse Kultuur en van de Kulturele Raad van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Druk. S.V. SPES - Tel. (053) 70.17.11 (196)
Revmeersstraat 13 - 9310 Lede